

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Generati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslago, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prtljčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 300—
polletno . . . 150—
3 mesečno . . . 75—
1 . . . 25—

V inozemstvu:

celoletno . . . K 480—
polletno . . . 240—
3 mesečno . . . 120—
1 . . . 40—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje, Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K

Poština plačana v gotovini.

Podpisujte novo državno posojilo!

Vsak državljan, ki se zaveda svojih dolžnosti do domovine, je dolžan, da po svojih močeh prispeva za novo državno posojilo. Pozivamo vse naše industrijalce, trgovce, obrtnike, posestnike, odvetnike, notarje, zdravnike, predvsem pa naše denarne zavode, da store svojo narodno in državljansko dolžnost!

To posojilo se porabi za poprave na glavni železniški progi Ljubljana - Gjevgjelija, za zgradbo novih prometnih prog na morje. Posojilo je torej namenjeno predvsem za izboljšanje naših prometnih razmer, kar je v interesu vse naše javnosti.

Posojilo je izredno dobičkanosno: obrestuje se po 7 % in je prosto vseh davkov in državnih doklad.

Somišljeniki, podpisujte novo državno posojilo, ker s tem podpirate svojo državo in ji dvigate kredit in ugled doma in v inozemstvu!

Pismo iz Prage.

Na Češkoslovaškem se izvede parlamentarizacija ministrstva. Petrovičanski odbor parlamentarnih strank (petka), v katerem so poslanci dr. Bechyně, dr. Franke, dr. Rašin, dr. Šramek in dr. Švehla, je sklenil na svoji poslednji seji, da se snide splošno septembra, da sklepa o nadaljnjem postopanju strank. Zaradi obolenosti dr. Švehla, ki je v Karlovih varih, se je parlamentarizacija kabineta le odgodila. Posl. dr. Švehla, načelnik agrarne stranke, je določil za ministrskega predsednika. Dogovor strank — izvenredni komuniste — se smatra za zagotovljen. Doslej pa še ni ustanovljen skupni program, niti še ni rešeno vprašanje oseb: toda kaže ni dvomiti, da ne bo posebnih težav. V kabinetu bodo zastopani baje tudi uradniki, in ministrstvo narodne obrane ima ostati v upravi člana armade. Ministrskih kandidatov je seveda mnogo, zlasti socialističnih; zato se hočejo stranke omejit na čim manjše število večakov v vladi, kar bi bilo le na prospeh delovanja. Novi kabinet bo menda imenovan že v drugi polovici septembra.

Nemci v naši republiki izvajajo še nadalje politiko popolne negacije. Zato se ž njimi za vstop v vlado nihče niti ne poraja. Ker se niso odzvali povabilu predsednika, ter so vabilo ne takšno zavrnili, so si Nemci položaj s tem le še poslabšali. »Prager Tagblatt« piše čimdalje držeje. Tako torej ne more priti z Nemci do nikakršnih razgovorov, ker ni mogoče dopustiti, da bi

žalili celo glavarja države. Nemška parlamentarna zveza, ki drži nacionalne meščanske stranke, je pozvala nemške socialno - demokratske stranke, naj bi z nacionalnimi meščanskimi strankami stvorili enotno fronto proti češki koncentraciji. Ponudba na je bila odklonjena, — a le iz taktičnih razlogov. Nemški socialni demokrati tvorijo že itak enotno fronto z nemškimi meščanskimi nacionalci ter z ostalimi nemškimi strankami ter jih v bojevitosti in nestrpnosti včasih celo nadkrikujejo.

Češki in nemški del komunistične stranke v zvezi s slovaškimi, poljskimi in madžarskimi komunisti, so imeli državno konferenco, na kateri je bilo sklenjeno ustanoviti enotno komunistično stranko v Češkoslovaški. Ustanovna skupščina se ima vršiti koncem oktobra in splošna novembra t. l. Takrat se izvrši formalno združenje vseh komunistov v češkoslovaški republiki, a je vprašanje, bo li nova stranka imela dovolj notranje enotnosti in resnične sposobnosti za akcijo. Dvomimo! Združenje se izvrši pod pritiskom Moskve po nasvetu nemških in madžarskih komunistov. Predlog posl. Šmerala, naj bi bila stranka narodnostno organizirana po sekcijah, je bil v Moskvi odbit.

Niški biskup, vladika Dositej biva v Češkoslovaški ter je prepotoval Podkarpatsko Rusijo. V družbi protodjakona Nikolaja in atašea poslanstva kraljevine SHS Črčvanina se je udeležil shoda delegatov češkoslo-

vaške cerkve. Biskup Dositej je posvetil biskupa mitropolita Pavlika in še dva č. s. biskupa.

Tretji praški velesejem je zopet stajen. Do otvoritve se je priglasilo 2867 razstavljalcev, a sprejetih je bilo le 2174.

Par besed o vzgoji učiteljskega naraščaja

Vsled zboljšanja službenih razmer učiteljstva osnovnih šol je opaziti v zadnjih letih močnejši dotok mladine na naša učiteljska. Glede ženskih učiteljic je bilo to že v prejšnji dobi in znani so slučaj učiteljic, ki več let po zrelostnem izpitu niso dobile službe. Vsled razširjenja prejšnjih in ustanovitve novih šol je bilo v najzadnjem času mogoče namestiti vse izprašane učne moči. Pa to ugodno stanje bo kmalu nehalo in ni daleč doba, ko bomo imeli nadprodukcijo učiteljstva vsaj v Sloveniji in na Hrvaškem, očitno učiteljic. Imamo namreč za bližnjo bodočnost prevedč ženskih učiteljic, če se oziroma samo na potrebe Slovenije. Dvoje državnih in troje zasebnih ženskih učiteljic (Ljubljana, Škofja Loka in Maribor) da na leto najmanj 200 učiteljic, kar bo kmalu (če že ni) nad potrebo Slovenije. Računati nam je torej v kratkem z nadprodukcijo učiteljic in z ozirom na to smatram za umestno zdaj ob začetku šolskega leta opozoriti na to stvar. — Sem spada seveda tudi vprašanje zasebnih učiteljic in z ozirom na določbe vladanske ustave je rešitev tega vprašanja podana: vendar bi v slučaju podržavljenja teh zavodov nadprodukcija ne bila ustavljena. Za najbližnjo bodočnost pa menda prosvetna uprava v tej stvari ne pripravlja posebnih ukrepov.

Ker imamo na razpolago mnogo aspirantov za vstop na učiteljska, je jasno, da je na mestu izbira najboljših v obsegu normalnega števila. To naj se nikakor ne prezre pri vzgoji učiteljskega naraščaja. Šolska služba je za vsak narod velike važnosti. Le najboljšim močim izročajmo vzgojo svoje mladine. Med te najboljše pa spadajo gotovo le oni, ki imajo za sabo popolno strokovno izobrazbo, ki so jo dosegli že v idealni mladeniški dobi torej takrat, ko so v učiteljskem zvanju videli ideal svojega življenja ter je njih značaj dobil odločilne oblike pod vplivom smotrene obče in strokovne vzgoje. V zadnjem času pa se odlašajo k učiteljskim izpitom ljudje, ki so že imeli vsaj izvolili drug poklic, a jih

menda mika regulirana učiteljska plača. Ne rečem, da bi med takimi ne bilo nikoli dobrih pedagogov, ali dejstvo je, da taki ljudje niso uživali one strokovne izobrazbe, ki jo nudi dobro učiteljsko s svojim seminarjem — vadnico. Kakor si namreč ne moremo misliti dobrega agronoma brez vzgoje na poljedehski šoli ter večjega zdravnika brez študija na kliniki, ravnotako ni prave vzgoje za učiteljsko zvanje brez pedagoške, diktacijske vaj na osnovni šoli vadnici, v dolavnici, ki v njej gojenec učiteljskega vidi ožvotvorjeno teorijo pouka ter sam poskuša v praksi uporabljati znastveno teorijo. Zato bi bilo primer, no, da šolska oblast izključno omeji doseg učiteljskega zvanja na sistematično vzgojo na strokovnih šolah — učiteljskih. In tudi za vstop v te zavode naj bi se upoštevali samo oni aspiranti, ki so še v starosti, ki še omogočuje vzgojo in izobrazbo značaja. Spominjam se sošolca v I. tečaju učiteljske, ki je imel 26 let; bil nam je vsem tuj, že dozorel, mož, mi pa 15—16 letni navdušeni mladenič, polni nad in načrtov, on pa po rešilni bilki segajoč ponesrečenec v drugem poklicu; nesreča zanj — za šolo pač le sreča — je hotela, da niti v dveh letih ni končal prvega letnika in izginil je s površja.

Izobrazba na učiteljskih naj bi bila resna, točna in vestna. Vsako posušanje je greh na vzgoji mladine. Kdor se na učiteljsko ne poprime učenja z vso vnemo, ta naj ne dobi vstopa v svetlobo, kjer se vzgaja naša mladina. Zato so slučaj preskovan posameznih študijskih letnikov zaradi starosti ali posebne pridnosti neumestni ter po sedanjem štatutu tudi nedovoljeni (§ 16); prav tako — in popolnoma primerno — ni dovoljen na učiteljskih privatni študij (t. zv. eksternisti) ki je na rednih srednjih šolah mogoč. Največ kar dovoljuje štatut (razven zlopostnega izpita za privatiste) je vstop v kak višji letnik (II. ali III.) z ozirom na doseženo izobrazbo. Vse to seveda le zaradi strokovne urode študija v III. in IV. letniku, kjer se vrše praktične vaje v seminarju

— vadnici. Teh vaj zaseben študij nikdar ne more nadomestiti.

Glede teh vaj tožijo praktiki že dolgo, da jih nudi naše t. j. prejšnje avstrijsko učiteljsko mnogo premalo za temeljito strokovno izobrazbo učiteljskega naraščaja. In res ima v najugodnejšem slučaju gojenec IV. tečaja priliko, samo, stojno poučevati le 10—12 po pol ure v celnem letu. To je premalo, če to se doseže le v normalnih razmerah, ako posamezni tečaji niso preobitni. Zato je tudi otvarjanje vsporednic na učiteljskih zabranjeno (§ 4 štatuta), kajti za vsako vzporednico III. in IV. letnika bi se morala otvoriti tudi vsporednica seminarja. Lajk bi sicer morda rekel, da kjer se vadi 40 kandidatov, tam se jih vadi ob drugem času lahko zopet 40. Res stvarno je to mogoče, a kdo naj popravi škodo, ki jo trpi učenci ali učenke seminarja — vadnice, če se nad mero raztegnejo učni poskusi kandidatov? Vsak učitelj ve, da na osnovni stopnji šole več doseže v eni osebi združen pouk nego pa na več moči razdeljen poučevanje. Znižati pa se obseg učnih vaj posameznega kandidata, zopet ne sme, ker je ta obseg že itak prepičal. Iz tega sledi, da ne kaže paralelizirati posameznih letnikov učiteljske (kar je brez vsake škode mogoče na drugih srednjih šolah), ako ni na razpolago ravno tako vzporednih vadnic. Dobe glas teh osnovnih šol, vsaj po dosežanju navalu na te šole se da sklepati na tako sodbo roditeljev, je mogoče le dotlej, dokler III. in IV. letniki učiteljske niso preobitni.

Med raznimi aspiranti za vstop na učiteljska v sedanji dobi se utegne primeriti tudi kak slučaj, če oženjenih ali omoženih oseb. Še dan veljaven štatut določa postopanje v takem slučaju — odstranitve. In to je v redu, kajti jasno je, da to avanju primerna vzgoja takih ljudi vsaj dvomljivo, če že ne nemogoča, ker je v tej dobi značaj že toliko ustaljen, da bi se pač protivil vplivom šolskega življenja, ki ima namen, še nedovršen značaj duše človeka zvanju primerno izobraziti in utrditi. Predvsem pa velja načelo: izročajmo mladino naroda onim, ki so si še v svoji idealni dobi izvolili ter smo jih s smotreno vzgojo vspodobil za to sveto zvanje!

Strokovnjak

Dr. Ivan Lah:

Okoli Dubrovnik.

Na krovn našega parnika v lepi poletni noči smo se razsajali o stari dubrovniški slavi in usodi in smo se zagledali v bodočnost. Med tem pa je jutranja zarja vzplavala iz morških valov in Helios — solnce se je dvignil preko nje na visoko nebo: pred nami pa se je odprl nov svet cvetja in zelenja: Gruž. Naš »Sv. Lovrijenac« plove počasi v pristanišče, mi pa se oziramo na desno in levo in gledamo tihe gaje in vrtove, bele vile in dvorce in mogočno robovje, ki zakriva od severne strani ves ta južni raj. Tam je Srgj. Na vrhu je trdnjava »Imperial«, ki jo je dal sezidati general Marmont, da je zavaroval mesto proti napadom iz notranje dežele: po poboji se razprostirajo terase s raznim sadjem in oleandri, vmes so male hišice in pod vsem tem, tam za cvetočim Lapadom, leži Dubrovnik. Lapad je polotok, kjer so imeli dubrovniški plemiči svoj čas letovišča; tudi dandanes je tu mnogo vil in posestev; vidi se pa tudi mnogo starih razvalin. Ves Lapad je bogato porasel z južnim drevjem, ovetjem in zelenjem in se tu razvija nova letoviška kolonija.

Pristanišče v Gružu je prostorno in veliko: tu pristajajo ladje za Dubrovnik. Mesto ima le malo pristanišč, da se v njem velike ladje ne mo-

rejo obračati. Ob pristanišču so poleg velikih skladišč in železniške postaje, od koder vodi železnica na Mostar in Sarajevo, razne agencije, pisarne, menjalnice itd. Mi seveda hitimo takoj na tramvaj, ki že stoji na bregu. Lep, velik, moderen tramvaj. Za en dinar nas odpelje v Dubrovnik. Ze drčimo mimo vil in vrtov po široki cesti navzgor; nekaj potnikov se vozi tudi v kočijah in v avtomobilih. Pot se obrne navzdol, drčimo po ozki ulici mimo nekake zidu, od sgoraj se sklanja zelenje in cvetje nad nas, že par kratkih postaj navzdol in tramvaj obstane.

Na Pilah smo — tik pred odhodom v Dubrovnik. Tu stoji pred pošto cela vrsta izvoščkov, preko široke terase, ob kateri stojita dve kavarni, pa se lepo vidi na odprto morje.

Visoko obdije obdaja mesto in jakok okrog. Pred mestnimi vratmi smo: podoba sv. Vlahs dviga nad nami svojo blagoslovilajočo roko. Gremo čez most skozi vrata in po ozkem ovinku navzdol. Po jarku pod obzidjem vse kipi v bujnem zelenju in cvetju. Pride mo do drugih vrat: vhod v mesto. Takoj na desno nas ustavi smana stara fontana: s nekakim svečanim čustvom stopamo naprej; pred nami se odpre dolga ravna bela ulica: glavna ulica dubrovniška, nekdaš svana Stradone, sedaj Plaça kralja Petra.

Ko sem prvič stopal po nji, je bilo ravno par dni po pogrebu Pece Čin-

grija. Povsod so se že poznali sledovi narodnega žalovanja: povsod črne obrobjeni mrtvaški listi od vseh različnih društev in korporacij. In vmes stili lepi slavospevi: Nema gospara viho!

Da, nema viho Pera Čingrija, tega velikega moža iz mesta Dubrovnik. Nema gospara viho... Res, Dubrovnik je znal spoštovati svojega velikega voditelja v težki borbi. Ni več onih, ki so varovali čast Dubrovnika, onih, ki so s ponosnimi koraki hodili tu po »Stradone«, onih, ki so se svedeli svojega dostojanstva.

Na koncu ulice nam žari nasproti stolpčje z veliko uro in poleg je napis: Sokol... Prišli smo do konca ulice: tu stoji mramorna bela soha Rolando-va s železnim mečem v roki; pravijo, da ta soha predstavlja dubrovniško svobodo. Vse, kar je okoli nas, je sama zgodovina; poslej samo gledamo in se niti več ne čudimo: vse to je sveto, skrivnostno, lepo, čudovito, veličastno.

Stopimo v cerkev sv. Vlahs; sunaj sede ljudje iz okolice v svojih pisanih narodnih oblekah po stopnicah okoli nje. To je njih starodavna navada, saj je tik za cerkvijo trg. Cerkev ni velika, a na tem mestu si ne moreš misliti lepša. Notranjost je preprosta, a ima veliko dragocenosti in umetnine; že več zakladov pa se brani v zakladnici, ki si jo vsak lahko ogleda; večja od cerkve sv. Vlahs je »Gospac«, ki stoji par korakov naprej na istem trgu.

Toda med tem smo skoraj pozabili na druge stvari, ki stoje okrog nas: glejta, tu je občinska hiša, tam muzej, tu gledališče, vse drugo poleg drugega, saj v Dubrovniku je vse skupaj — in tu veličastni dvor, ki je bil areo dubrovniške republike. Zunan nas pač spominja na doževno palačo, pravijo, da je bil pred potresom še lepši, stopimo lahko tudi na dvorišče, da pogledamo lepe oboke in kolone. Na malem trgu za cerkvijo sv. Vlahs je prav živahno. Narod iz okolice prodaja tu svoje pridelke in dubrovniško meščanke kupujejo. Konavljanke in Hercegovke so oblečene v narodno belo obleko, s ruto okoli vrata in s malim kroškom na glavi: od kite, ki je prepletena s pisanimi rožami, visi bel pajčolan po plečih. Na vratu in v ušesih imajo mnogo zlatnine. Toda ko so nas s vabilo narodne noče, bi bili skoraj pozabili na — Gunduličev spomenik, ki se dviga pred nami. Ni velik — saj na tem malem trgu ni bilo mogoče postaviti kaj velikega, da ne nastane disharmonija: tako trg in spomenik lepo harmonizirata in pesnik stoji tu sredi naroda, kakor je varstev iz njega. Trg se imenuje »Gunduličeva poljana«, seveda o poljanj tu ni govora: takih »poljanj« je več v Dubrovniku: to so mali kameniti trgi, da se na njih komaj obrneš. A ko smo se nagledali bližnje okolice sv. Vlahs, nas nehote vabi, da bi se dvignili kam navgor, da pogledamo z vi-

šave na vse te stare zgradbe, na stare strehe in kupole in da se malo razgledamo.

Zavijemo takoj po prvih stopnicah navgor: prav lepe, široke stopnice, na vrhu se vidi terasa in cerkev; stopamo navgor in res je kmalu pod nami sv. Vlahs s svojo kupolo in Gospa s svojim veličastnim pročeljem in dvor in cela vrsta starih, skoraj belih streh. Prišli smo na teraso pred jesuitko cerkvijo, ki stoji tu visoko na »poljanj«, da obvlada od tod vse okolico in se človek nehote spomni one doba, ko so v veseli renesančno razposajeni Dubrovnik prišli jezuiti in so ga središče spreobračati: spreobrili so ga popolnoma. Gundulič je rasteel pod vplivom jesuitke bole.

Cerkev sv. Ignacija nas spominja, tehi časov: pompa tu ne manjka; bili je potreben, da je odvrnil Dubrovčane od posvetnih iger in karnevalskih norosti. Cerkev je sidana v krasnem baroku in je živ spomenik doba. Vrnimo se s spet navzdol, kajti od tu vsega Dubrovnik ne moremo pregledati: pot nas pripelje zopet na trg pred sv. Vlahs (imenuje se »Lužac«). Od tod vidimo zopet vrata, ki vodijo skozi obzidje ven k morju; res, s par koraki stojimo v pristani. ki ga obdaja mogočno mestno obzidje: to je stari dubrovniški pristanišč ladij: in v njem je bilo nekdaš živahno trgovsko življenje. Stopamo ob mestnem obzidju in občudujemo to dolo-

Razprava ministr. sveta o proračunu.

Zmanjšanje izdatkov od sedem na pet milijard. — Pol milijarde deficita. — Uvedba novega proračunskega leta.

— Beograd, 10. septembra. (Izvirno) Ministrski svet je imel večeraj dopoldne in popoldne v finančnem oziru važne seje. Razpravljali so med drugim in v glavnem o proračunu za leto 1922. Seje ministrskega sveta so trajale od 10. do 12. dop. in popoldne od 6. do 8. zvečer.

Ministrskemu svetu je predsedoval min. predsednik g. Nikola Pašić. Na dopoldanski seji je minister za izenačenje zakonov g. Trifković predložil zakonski načrt o državnem svetu in o organizaciji upravnega sodstva. Ministrski svet je ta dva zakona sprejel.

V razpravo je nato prišel zakonski predlog finančnega ministra o proračunu za leto 1922. Minister financ g. dr. Kumanudi je obširno in v daljšem ekspozeju poročal o sestavi proračuna in pojasnjeval je nujnost nekaterih postavk. V nadaljnjem je minister primerjal sestavo dosedanjega budgetiranja, njega dohodke in izdatke za sestavo proračuna za leto 1922 ter njega dohodki in izdatki. Po novi sestavi in uvedbi celoletnega proračuna znašajo izdatki, proračunjeni za leto

1922, nekaj nad sedem milijard dohodki pa štiri in pol milijarde.

V generalni debati je ministrski svet poudarjal potrebo, da se izdatki proračuna za leto 1922 znižajo na pet milijard. Danes se bo nadaljevala podrobna razprava o proračunu.

Z ozirom na to, da je bila postavka celokupnih izdatkov znižana na pet milijard, znaša celokupni deficit proračuna pol milijarde. Zelo črtano so bile postavke vojnega ministrstva.

— d Beograd, 9. septembra. Predsednik finančnega odseka Vojna Veljko je sklical sejo tega odseka za jutri 10. t. m. ob desetih. Razpravljalo se bo na seji o onem delu proračuna, ki je že tiskan in razdeljen članom odbora. Finančni zakon še ni izšel. Treba je tudi ugotoviti, da proračun, ki se izdeluje sedaj, velja za leto 1922. Po temtakem se bodo odeslej štela proračunska leta ne več od maja do maja, ampak od januarja do januarja. Praznina, ki nastane na ta način od mesca maja do decembra 1921, se izpolni s proračunskimi dvanaestlinami.

Važen manifest radikalne stranke.

— Beograd, 8. septembra. (Izvirno) Današnja »Samouprava«, glavno oficijelno glasilo radikalne stranke, priobčuje obširen manifest, podpisan od ministrskega predsednika g. Nikole Pašića kot voditelja in predsednika stranke. Manifest je namenjen vsem somišljenikom, vsem okrožnim, krajevnim in drugim organizacijam stranke. Manifest v znesenih besedah kratko in precizno navaja razloge, ki so dovedli vodstvo radikalne stranke po volitvah dne 23. novembra l. l. za vstop v koalicio z demokrati. Manifest slika politično sedanjo konstelacijo in povdarja posebno veliko nevarnost, ki je pretila od opozicijskih strank, katere so hotele ujedinjeno državo razcepiti na šest ločeno med seboj zvezanih državnih enot.

Manifest dalje obširno razpravlja programe raznih opozicijskih strank in njih zakonske načrte. V ostrem tonu se manifest obrača proti narodnemu klubu. Vlade stranke niso mogle pristati na ustavni načrt tega kluba. Odločno manifest kritizira klubovo iz-

javo povodom njegovega odhoda iz ustavotvorne skupščine, svojo deklaracijo, ki ne bi bila nikdar pripuščen v skupščini kake tuje države.

Manifest dalje omenja nastop slovenskih samostojnih kmetov, ki so spoznavajoč nujnost in potrebo trdnega državnega ujedinjenja na podlagi ustave, vstopili v vlado in sodelovali pri izgotovitvi ustavnega zakona.

V odločnih izrazih opisuje manifest tudi politiko slovenskih kmetov oziroma Jugoslovanskega kluba, v katerem so organizirani poselanci SLS.

Manifest dalje v velikim veseljem ugotavlja dejstvo, da stranka priča o nadaljnji državni rasvoj s mirno dušo, ker je položen temelj državi, prvi temelj, katerega se tudi raduje vse narod, ustava je bila pri vseh tretnih ljudeh sprejeta z odobravanjem pa tudi naši prijatelji zavezniki in druge države jo odobravajo in priznavajo. Manifest je podpisal ministrski predsednik g. Nikola Pašić kot predsednik radikalne stranke.

Minister dr. Kukovec v Mariboru.

Minister dr. Kukovec je dopel v sredo popoldne v Maribor ter po oficijelnem sprejemu na glavnem kolodvoru in okrajinem glavarstvu v navzočnosti namestnika okr. glavarja, vlad. tajnika Mulačka sprejemal do večera razne deputacije: zastopnike za socialno skrbstvo, vpokojence, invalide ter delavstvo. Slednje se je od soc. demokratske stranke udeležilo v mnogobrojnem številu, dočim je bilo delavstvo NSS zastopano samo po Rogliču, kršč. soc. delavstvo pa sploh ni bilo zastopano. Zvečer se je v mali dvorani Narodnega doma ob pogrnjenih mizah vršil politični sestanek JDS somišljenikov, katerega pa so se udeležili tudi zastopniki drugih strank. Zborovanje je otvoril in vodil starosta dr. Rosina. Mala dvorana se je izkazala za to zborovanje mnogo premajhna, mnogo dolecev je moralo oditi, ker niso dobili prostora.

Minister dr. Kukovec je v daljših izjavanjih poročal o svojem in delu svojih tovarišev dr. Zerjavi in prof. Reiserja pri centralni vladi. Opozarjal je na veliko škodo nas samih, ker je Slovenija v

parlamentu zastopana tako razkrojeno. Apeliral je, naj se ne cepimo, ampak družimo, in sicer vse, kar si je v bistvu mišljenja sorodnega. Treba nam koncentracije in če naj bo naše delo v naš in v prid skupnosti države, treba čim prej izvršiti preorijentiranje strank. Svaril je odločno pred častihlepm ustvarjati stranke — ker sicer enkrat lahko zgubimo vse, kar nam je usoda združena velikega rodila. Apelira pa tudi na JDS organizacijo na štajerskem, da se v svojem programu udeležuje aktivno, zlasti v socialnih vprašanjih napram delavstvu, da delavcu nudi vse, kar mu gre.

Dr. Pipuš apelira na ministra zgolj raz gospodarsko stališče, da se zavzame za uresničenje pokrajinske oblasti za Maribor. Kajti Ljubljana je do zdaj napravila nam tu na meji pokazala, da misli samo — nase. (Splošno pritrdjevanje.)

Sod. svet. dr. Peitler vpraša g. ministra o stališču vlade napram draginji s posebnim ozirom na državne uradnike. Minister dr. Kukovec opozarja interelanta, da je večina parlamenta agrarna, da ta

večina torej zahteva, da se dela njihova gospodarska politika, ki je seveda v nasprotju z zahtevami konsumentov. Ker tudi sicer vlada ne more več delati z navedbami smo tudi glede vzrokov draginje navezani samo na zakone, sklenjen v parlamentu, priporoča minister za enkrat — samopomoč proti draginji. Razne aprovizacijske organizacije in tudi občine imajo v svojih lastnih rokah to edino uspešno orodje — samopomoči proti draginji.

Ta izvajanja navzočih od nasprotnih strank niso zadovoljila zaradi so se čuli razni medklici in pričakovati je bilo, da pride tudi glede res obupnih razmer pri mariborskem stanovanjskem uradu in glede podražanja stanarine do neprijetnih prizorov. Tedaj je odvet koncip. dr. Reisman razpeljal ta kočljiv tok na čisto drugo polje s svojo interpelacijo glede naše zunanje politike, zlasti glede Baranje luke Baroš itd.

V svojem odgovoru je minister s drugim tudi pojasnil, da naše razmerje do naših sosedov ni

tako rožnato, da bi smel vsak nepoučen zlovoljno bičati taktiko Pašića kot voditelja naše vnanje politike in da mu s svojo preočito nezadovoljnostjo glede naših notranjih zahtev le otežkočujemo velikopotezno vnanjo politiko napram našim neprijateljem sosedom.

Položaj je postal z ozirom na navzoče begunce zopet kočljiv, ko je neki Bratuša ministra interpeliral, če se je naša vlada zavzela za žrtve fašistov in sploh za interese naših neodrešenih bratov. Minister je tudi pariral s stvarnim pojasnilom, da sta obe državi suvereni in da je kak obračun po naših željah napram italijanski vladi nemogoč. Tudi tu je dr. Reisman prestrigel nadaljevanje takih interpelacij s predlogom resolucije, ki izraža ministru kakor tudi dr. Zerjavi in Reiserju zahvalo in popolno zaupanje stranke. Dr. Rosina je dal to resolucijo na glasovanje in je bila sprejeta soglasno, nakar se je predsednik zahvalil g. ministru za njegovo poročilo ter zaključil zborovanje.

Politične vesti.

— Pašićeva pot v inozemstvo. Zagrebška večerajšnja »Riječ« poroča iz Beograda: Ministrski predsednik Pašić odputuje prihodnji teden v inozemstvo. Za njegovega namestnika bo imenovan minister za konstitucio Trifković. Tozadovni ukaz imenovanja je že pripravljen.

— Pašić o odnosu z demokrati. V sredo je imel glavni odbor radikalne stranke sejo, na kateri je predsednik Nikola Pašić referiral o odnosu z demokrati. V svojem govoru je povdarjal potrebo, da ostane na krmlju radikalno demokratska koalicija, katere naloga bodi, da uveljavi vse zakone, ki jih zahteva postava. Nadalje je naglašal, da je bilo neumestno in nepolitično, da so nekateri radikalni listi tako ostro nastopili proti demokratom. On jih mnenja, da se dajo vsi spori rešiti mirnim potom in da je to v interesu države. Po Pašićevem govoru se je razvila burna debata. Razni govorniki so napadali demokrate in dokazovali nemogućnost skupnega dela. Na seji se ni ničesar definitivnega sklenilo. Vse pa kaže, da se bodo pogajanja z demokrati v najkrajšem času zopet obnovila.

— Kongres radikalne stranke. Beograd, 9. septembra. (Izvirno.) Vsi beograjski listi se danes obširno bavijo z manifestom radikalne stranke. Manifest je splošno napravil globok vtisk. Kakor izve vaš poročevalec, namerava tudi radikalna stranka v Beogradu prirediti kongres stranke, na katerega bodo vabljene vsi somišljeniki iz vseh krajev države, posebno pa vse dosedaj obstoječe krajevne in okrajne organizacije. Kongres ima predvsem nalogo organizirati nove odbore in določiti nadaljnjo strankno taktiko.

— Ministrski svet. Beograd, 9. septembra. (Izvirno.) Večeraj popoldne je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 5. do 8. zvečer. Na tej seji je poročal ministrski predsednik g. Nikola Pašić o albanskem vprašanju, katero je sedaj postalo aktualno. Za tem je predložil minister za izenačenje zakonov g. Trifković tri važne zakonske načrte in sicer zakon o odgovornosti ministrov, zakon o poslovniku narodne skupščine in zakon o centralni upravi. Te zakonske načrte je ministrski svet sprejel in bodo predloženi zakonodajnemu odboru skupščine v nadaljnjo razpravo. Finančni minister dr. Kumanudi je obširno poročal o manipulacijah švicarskih bank, ki v švicarske strme za tem, da določajo fiktivno kurz našemu dinarju. Ministrski svet je sklenil, da odločno protestira proti tem manipulacijam pri švicarski vladi. V slučaju, da ostane ta protest glede bank brezuspešen, namerava naša vlada uvesti primerne protiakcije.

predvsem prepoved kotiranja švicarskega franka na naših borzah. Danes ob 9. dopoldne se seja nadaljuje. Ministrski svet razpravlja o državnem svetu.

— Pred padcem vlade? Beogradska »Epoha« piše v uvodniku: »Valovi iz opozicije so zajeli, kakor se zdi, tudi vladno večino, ki se ne kaže več voljno braniti dosedanjih režim. Vlada je očividno danes manj sigurna nego je bila preje in morda bomo že v prvih dneh, čim se parlament sestane, čitali, da je vlada padla... Pa kaj naj pride potem? Edina rezerva, s katero lahko parlament v tem slučaju računa, je Stojan Protić. A kaj pomenja to imo danes? Če sam na sebi preveč osebnosti, je danes naravnost opasen, razume se za državo in za državno bodočnost. Ker ne more vladati sam niti z g. Momčilom Ivančevićem, ki edini predstavlja njegovo parlamentarno skupino, bo se g. Protić po eksperimentu, ki ga je že poskusil, vrget v naročje hrvatskega bloka, ki mu je še sedaj zelo simpatičen. Poskrbel bo za to, da se čim najpreje in čim popolneje uniči vse, kar je bilo dosedaj storjeno in da državo zgradi po svojem vzoru, ki so ga enodušno obsodili vsi Srbi, Hrvati in Slovenci, ki nesebično ljubijo novo državo in ki želijo, da napreduje... Ako se Stojan Protić sedaj polasti oblasti, potem je treba reči narodnim svobodščinam »z bogom«, ker jih bo Protić žrtvoval za blagonaklonenost, ki je pri nas čisto več veljavna, kakor narodno zaupanje. Oni, ki sedaj lahkomišlino odpirajo ministrska vrata, da skozi nje vstopi g. Stojan Protić, morajo najpreje priti do zvesti velikih nevarnosti, v katere bo prišla naša država, čim se zatvorijo vrata za Stojanom Protićem. Ako bo vladna večina s svojimi breznačelnimi in neresnimi prepriki pokopala ta režim, bo državo potisnila v novo periodo eksperimentov in zapletljajev, v katerih je možno vsako iznenadenje.«

— Iz zakonodajnega odbora. V zadnji seji zakonodajnega odbora se je razpravljalo o naredbah ministrstva za javna dela. Med drugim se je razpravljalo: o naredbi pokrajinske vlade za Slovenijo, s katero se je izdala zadolžnica za tehnično visokošolske fondove in osnovevala pravna komisija teh fondov. Definitivnega sklepa ni bilo. Odbor je odločil, da ostane do novega zakona v veljavi naredba pokrajinske vlade za Slovenijo, s katero je bilo odobreno povišanje kraljnih cestnih naklad v Sloveniji. Takisto je bila odobrena tudi naredba gradbenega ravnateljstva o postopanju s parnimi kotli, ki so bili kupljeni brez zadostnih dokumentov od gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo v Ljubljani.

— Zakonodajni odbor. Beograd, 9. septembra. (Izvirno.) Posamezne sekcije zakonodajnega odbora so že pričele s parlamentarnim delom. Tretja sekcija za socialno politiko ima sejo 15. septembra. Sekcija za finance in trgovino pa 12. t. m. Peta sekcija je že večeraj pričela s razpravami. Razpravljala razna aktualna vprašanja in naredbe glede šol, agrarne reforme in drugo.

— Kdo nadomestuje Tiča Popovića? Pomočnik ministra zunanjih del Tiča Popovića je dobil dvomesečni dopust, in je odpotoval na zdravljenje v Švicijo. Njega bo nadomestoval Ljuba Nešić, ki je bil dosedaj naš delegat v Trstu. Preje je bil načelnik v oddelku za zunanja dela. Nešić pripada radikalni stranki, a vživa popolno zaupanje tudi pri drugih strankah radi svojih sposobnosti in velikega političnega takta. Ljuba Nešić je imel že pred vojno kot odlični pobornik jugoslovenske misli dobre zveze z Ljubljano, kjer se je že pred vojno opetovano mudil. Je naš dober prijatelj.

— Trockega tajnik aretiran. Beograd, 8. septembra. Šomberska policija je pripeljala danes v Beograd Nikola Mitrofanova, osebnega tajnika Trockega, ki je prišel kot emisar Trockega, da prouči delo in moč komunistične stranke v naši državi. Danes ga je zaslišala beograjska policija, te dni ga bodo odgnali nazaj v Rusijo.

— Usoda Zadra. »Samouprava« piše med drugim: »Rapski dogovor je zelo težek za našo kraljevino. Skoraj celo Istro je dobila Italija. Reka je dobila teoretično svojo posebno politično individualnost, ki pa ne more biti stvarna vsled peščice neodgovornih elementov. Najbolj žalostna in najbolj čudna je odredba glede Zadra, ki spada pod suvereniteto Italije. Mala italijanska luka v slovenskem morju, italijanski politiki so obetali, da se bodo Slovani dobro počutili pod italijansko upravo, toda vse obljube so bile prazne. Nato naštevajo list posamezne fašistovske napade na naše ljudi in na naše institucije in pravijo: Mi moramo konstatirati, da se naši bratje v Zadru nahajajo v težkem položaju. Naj jim bodo naše simpatije tolažba v pričakovanju boljših dni.«

— Madžarski prekri sod v Pečuhu. Iz Beograda poročajo, da je madžarski prekri sod v Pečuhu sklenil, da se obsodijo vsi Madžari, ki so bili v naši službi, na smrt. Med prvimi obsojenci so sreski načelnik Pavel Sabat, več občinskih uradnikov, med njimi tudi novinar Borok. K sreči so vsi ti obsojenci pravočasno pobegli iz mesta.

— Madžarsko častopisje o položaju. Madžarski listi prinašajo vsak dan izmišljena in lažljiva poročila iz Baranje o škodi, katero so bile povzročile naše vjaskne oblasti ob izpriznitvi. Peštanski časopisi zahtevajo, naj sestavi zavezniški posebne reparacijske komisije, ki bo proučevala in ocenjevala storjeno škodo. »Pesti Naplo« prinaša vest, da želi polkovnik Gosset, naj bi se meje potegnile v Bački severno od Subotice, s čimer bi prišlo veliko število posestev Subotičanov v madžarsko ozemlje. List pravi, da je pripravljena Madžarska v primeru potrebe z orožjem braniti mejo, ki je določena v trianonski pogodbi. Madžarski listi strahoma pišejo o jugoslovansko-češkem koridorju. »Uj Nemzedek« je prejel iz Rima vest, v kateri se trdi, da je Avstrija preslaba, da bi zasedla Zapadno Ogrsko. »Az Est« prinaša intervju svojega dopisnika s češko-slovaškim poslanikom na Dunaju, ki je izjavil, da bo češko-slovaška z orožjem v roki preprečila priključitev Zapadne Ogreske Madžarski.

— Madžarska grozodelstva nad našim ljudstvom. Iz Beograda poročajo: Ker prihajajo iz Mohača vesti, da so Madžari zakrivali veliko grozodelstev nad tamošnjim našim ljudstvom, je naš delegat, podpolkovnik Ilić hkrati z antantno komisijo prišel tja in ugotovil, da so vse te vesti točne in resnične. Ententna komisija je storila potrebne korake pri Horthyju in madžarski vladi. Dognano je, da so zločinstva vršili budimpeštanski detektivi. Vsi tisti poslanci na našem dvoru odputujejo v Subotico, da se informi-

stoleti. Ako hočemo lepo videti ves Dubrovnik, je najboljša, da si izprosim dovoljenje od mestne komande, in vojak nas popelje vrh dubrovniškega obzidja okoli in okoli mesta; hodi se dobro pol ure. Tu se vidi, kaka nepremagljiva trdnjava je bil Dubrovnik.

Takoj pri vходу smo pozabili vstopiti v veliko cerkev, katere zvonik obkrožuje vso okolico: to je franciskanska cerkev (mala brača), z znanim krasnim portalom in raznimi zanimivimi umetniškimi zakladi v notranjosti; zadaj za njo je samostan s biblioteko, ki hrani zanimive rokopise, in hodnik s visokimi stebri in oboki, vrtem, palmami, oleandri, rožami itd.

Tik poleg vrta je stara apoteka, menda tretja najstarejša v Evropi in poleg apoteke je stara cerkva sv. Spasitelja. Vrnemo se po plac nazdol: mimogrede si lahko ogledamo s ulice delavnice dubrovniških zlatarjev, ki tu izdelujejo znane filigrane izdelke: uhane, gume, zapetnice itd. To s zelo lepe stvari, ki se z nimi rade krasijo okoličanke in moštanke, pa tudi iz daljnjih krajev jih hodijo v Dubrovnik kupovat.

Ker smo ravno pri cerkvi, stonimo k dominikancem, ki so se nastanili tik pri drugih mestnih vratih (vrata od Ploča) in sega njih cerkev že v mestno obzidje. Poleg glavnega oltarja imamo tu znani triptih od najslavnejšega dubrovniškega slikarja (Niko-

laj Ragusanus) in v stranskem oltarju je Tizianova slika.

Tudi dominikanci imajo krasen vrt in hodnik kar mala brača. Njih zakladnica je nenavadno bogata. Naj omenim samo križ srbskega kralja Uroša, stare moštarske izdelke iz zlata in srebra, kelih, monstrance itd. Tu je bila ustanovljena prva tiskarna v Dalmaciji, knjižnica hrani mnogo starih tiskov in rokopisov, med njimi rokopis Gunduličevega »Osmana« itd.

Vrnimo se na ulico! Saj smo skoraj pozabili ogledati si ljudi, ki prihajajo v mesto. Tu so pred vsem ljudje iz okolice v svojih narodnih nošah: ženske v belih oblekah, v opankah, z zlatino okoli vratu, črne laske okoli glave v kite spletene, okrašene s barvanimi rožami in od kite doli peša preko pleč. Zagoreli obrazi, žive oči. Moški v znanih širokih modrih hlačah, s lepo vezanimi jopiči in pasovi in rdečimi čepicami: tako sede v gručah po trgu in okoli cerkve sv. Vlahi. Prihajajo pa v mesto tudi Hercegovci in Hercegovke v svojih nošah, tako da imaš tu vedno pisano množico. Med njimi se pojavljajo tudi bule (mohamedanka) z zakritim obrazom (črn pajčolan) v beli obleki.

Spočetka človek čudno pogleda to tu nenavadno prikazen, potem se privadi. Stare meščanke nosijo domačo črno obleko s domačo zlatnino na vratu in v njej — mladi svet ne je modreci.

Po dnevu so ulice precej prazne, zvečer pa se ožive in razvije se, posebno če igra godba, vesela promenada. Naravno je, da se vidi tudi mnogo tujcev: Angležev, Amerikancev, Rusov.

Rusi imajo tu celo kolonijo: imajo svoj ruski dom, svojo pekarno-prodajalno itd. Pomagajo si kakor morejo: bogati Rusi žive po hotelih, nekateri zelo razkošno; spozna se jih po tem, da govorijo s natakarij nemško; njih bogastvo je v brilantih; drugi žive po vilah, mnogi v zelo skromnih razmerah; Dubrovnik jim je takozan mnogogostoljubnost.

Od časa do časa prinese ladja v Dubrovnik tudi eksotične goste: ob našem času je dospela tja ameriška vojna ladja s Filipinci: prišli so v mesto s svojimi japonskimi obrabi, v čisti, belih oblekah, lepo rejeni in bogati, kakor da so gospodje sveta. Mnogi tu prebivajo po več mesecev v Dubrovniku ali v njegovi okolici. Ti uživajo njegovo krasoto onajajo se nad neozojno naravo ali pa študirajo po zakladnicah, muzejih in bibliotekah. Angleži tako bivanje sedaj v Dubrovniku ne pride — drago. Te vrste ljudi srečavamo povsod.

Dubrovnik je lepota, ki se je človek ne more nagledati in se ti v vsakej času zdi v njegovih barvah nekaj posebnega: jutraj, enoldne, zvečer. Na Srgi hoditi je previsoko — zato je najprimernejše stopiti na Gračac, ki mol-

na zapadni strani mesta v morje, tako da se more z njegovega griča vse mesto dobro videti. Tu se vam kaže posebno zvečer veličasten pogled, ko se razgrinjajo solnčne barve preko starih dubrovniških zidov.

Tik pred vami se dviga iz valov močvirni sv. Lovrienac na ogromnih skalah, ki so prestale že toliko viharjev, krepko in ponosno stoje stari zidovi, kljubovalci časov, kakor bi izživali morje na boj in vabilj v svoje varstvo vsakega, ki je zaščito potreben. Za njim pa se dviga mestno obzidje s stolpom ponosne Puncle in za njim vse stari Dubrovnik v tistem večernem smu.

Enako lep pogled je jutraj od nasprotni strani: ako zapustimo pri dominikanci mestno obzidje skozi vrata od Ploče, pridemo naprej na tkv. tabor. Tu se ustavljajo Hercegovci, ki prihajajo v Dubrovnik. Svočas namreč zaradi nezaljubljenih boleznih niso smeli v mesto in so jim določili, da se morajo ustavljati tu pred mestom. Od takrat se ustavljajo tu, dasi tista prepoved že davno ne velja. Tu je slikovit pogled na hercegovske kmetiče, njih otvorene konje in osličje in na razno blago, ki ga prinese s seboj. Naravno je, da imajo med seboj pravi semeni.

Gremo mimo njih po široki cesti, ki vodi na Trebinje. Cesta se počasi dviga. Tod nastajajo nove zgradbe,

novi mesti, tu stoji danes najlepši hotel in razne vile s penzionati.

Dubrovnik je ostal za nami, mi pa gremo po poti med vilami in vrtovi, polnih palm, cipres, oljandrov in čez nekaj minut smo v Sv. Jakobu. Tu je bil nekdanji samostan benediktincev s malo cerkvico. Iz redn benediktincev so izšli razni dubrovniški pisatelji; naj omenimo samo Vetranića, pesnika »Remetec« in Mavra Orbinija, ki je napisal slavno delo »Regno degli Slavi« (kraljestvo Slovanov), kjer govori o zgodovini Slovanov i. dr. Tu v tistem zatšju med vrtovi, kjer vse tako bujno cvete, so si postavili ti menhi svoj skromni kot, pozneje so odšli in samostan in cerkva sta počasi razpadla.

Pred leti je bila tu mala gostilna s izletnike zdaj so samostan popravili in je v njem mestni lazareti. Sveta tihota vlada v tem kotu: pred nami leži Lokrum s svojimi zelenimi gaj in tam na zapadu — četrt ure — leži Dubrovnik, da lahko takorekoč pogledamo vani: pristan, obzidje, kupole, stolpi, vrata hiš in streh v jutranjem solncu — vse nudi nam izreden pogled — slika se leskeče v svetlih žarkih in se spraminja kakor se zaliva v razli-valovi valovi okoli mesta...

Za mojega bivanja v Dubrovniku mi je bila samota pri Sv. Jakobu najljubši kot... Ako se povzpneš nad staro cerkvico po ozki stezi navzgor, pridemo zopet na veliko lepo cesto, ki

rajo pri beguncih iz Baranje radi našli, katera so vršili nad njimi Mađžari.

== Odkrita mađžarska propaganda na Slovaškem. Iz Košic poročajo, da je policija odkrila v Košicah, Bratislavi in v drugih slovaških krajih hrvatske centrale. Policija je aretirala več oficirjev, ki so imeli potne liste na imena trgovcev in zasebnikov. Med aretiranci je tudi urednik lista »Budepešt Hirlap«, ki je opravljal službo kuparja med posameznimi centralami.

== Enakopravnost žensk na Češkem. Kakor poroča »Tribuna«, izdaje češkoslovaška vlada načrt, ki predvideva izenačenje moških in žensk v državnih poslih. Načrt se v prvi prihodnji seji parlamenta predloži v razpravo. Ukine se tudi celibat učitelje.

== Razmejitve v Romunijo. Iz Beograda javljajo: Član razmejitvene komisije v Romunijo, g. Colak - Antič, je bil danes sprejet pri ministrskem predsedniku Pašiću, kateremu je podal obširno poročilo o dosedanjem delu komisije.

== Angleško delavstvo in razorožitvena konferenca. Kongres strokovnih organizacij v Cardiffu je sprejel resolucijo, v kateri zahteva, naj bo delavstvo zastopano na washingtonski konferenci, kjer bo obsojilo morarjsko politiko Velike Britanije. Delavski voditelj Thomas je izjavil, da mora dati angleško delavstvo vzgled in prepričati grajenje novih vojnih ladij. Namesto vojnih ladij naj se grade trgovske. Neki drugi delavski voditelj je izjavil, naj razorožitvena konferenca ne razpravlja samo o razorožitvi, temveč naj da inicijativo za nove pokrete.

== Ameriški finančnik o gospodarskem položaju Avstrije. Ameriški finančnik Samuel Untermyer, ki se je mudil nedavno v Nemčiji, na Češko-slovaškem in v Avstriji je izjavil dopisniku »New York Herald«, da je finančno-gospodarski položaj Avstrije zelo kritičen. Po njegovem mnenju bi bila edina rešitev za Avstrijo posojilo za nakup surovin in živeža. Francija je proti združitvi Avstrije z Nemčijo, pa tudi v Avstriji niso glede tega vprašanja na jasnem. Avstrija se bo združila z Nemčijo le v slučaju potrebe. Zavezniki najbrž ne bodo finančno pomagali Avstriji. Zasebno posojilo bi bilo edina garancija za konsolidacijo avstrijskih finančnih razmer.

== Nemčija in mala antanta. V »Kreuzzeitung« je peldiral prof. dr. Hötzsch za približanje Nemčije k mali antanti. Na ta izvajanja odgovarja Teodor Wolff v »Berliner Tageblattu« in pravi, da so dobri odnosi med Nemčijo in Češko-slovaško zelo potrebni, meni pa, da bi moglo gornješlezsko vprašanje kaliti dobre prijateljske odnose.

== Francoski glas o vsenemški propagandi. Predsednik francoske zbornice Peret je imel v Neuville govor, v katerem je izjavil med drugim: So li podane vse garancije, da moremo zabraniti poraženemu sovražniku nov napad? To vprašanje je pač opravičeno z ozirom na poročila iz Nemčije o vsenemškem delovanju in intrigah vojaške stranke, ki hoče vkljub razorožitvi imeti močno vojsko in vojni material. Imeti moramo odprte oči in zasledovati moramo dogodke onstran Rena. Čeprav nimamo pravice dvomiti o dobri volji momentane nemške vlade, vendar smo uravnavevali zahteve, da se pokaže ta dobra volja tudi v dejanjih. Pod dozdnevnim miroljubnim nazivom obrambne organizacije se skriva vsenemški duh, ki je skozi 40 let pripravil najstrašnejši atentat. Francoski narod zahteva, da preženemo s horizonta oblake, ki nam grozijo.

vodi na Trebinje; čez nekaj korakov dospemo na velik ovinek in tu se nam odpre pogled na Cavtat.

Cavtat je stari Dubrovnik, oziroma prvotna naselbina; leži eno uro vzdolžno od sedanjega Dubrovnika: dva ozka polotoka segata v morje — tu je bilo naselbino varno zavetišče, dokler niso spoznali, da je varnejše v zatišju mogočnega Srgja. Cavtat je zdaj malo mestce: od tod se začne širok morsk kanal, ki sega tja do Kupari, kjer so danes nova moderna kopališča, ki se bodo v doglednem času gotovo zelo povzdignila, ker smo čitali, da bodo tu čehi postavili svoje hotele.

Ze danes raste okoli starega obzidanega zgodovinskega Dubrovnika novi moderni Dubrovnik, ki bo postal svetu priljubljeno letovišče.

Modernega kopališča Dubrovnik nima, dasi ne manjka veselih kopalcev in kopalko okoli in okoli njega, in je po raznih kopališčih ves dan zelo živo. Zato bo novo kopališče v Kupari povzdignilo tudi obisk letoviščarjev; naša revijera bo s tem samo pridobila.

Na Lapadu in drugod okoli Dubrovnika rastejo nove vile in hotele — priroda je tu dala iz sebe vse, kar je mogla dati krasote — ni dvoma da bo okoli Dubrovnika nastal najlepši del naše revijere, ki bo vabila k sebi ne le naše jugoslovanske goste, ampak tudi tujce iz celega sveta.

Dubrovnik sam s svojim zgodovinskim bogastvom, prirodna krasota z najlepšim južnim cvetjem in sadjem, morje s svojimi čudovitimi barvami in peščena obala primerna za moderna kopališča — vse to zagotavlja tem krajem veliko bodočnost. Ni dvoma, da bodo tudi slovenski gostje radi obiskovali ta del naše revijere in se opajali v krasoti dubrovniškega solnca.

Iz naše kraljevine.

== Izenačenje plač prometnih uradnikov. Iz Beograda javljajo: Prometno ministrstvo je predložilo zakonodajnemu odboru v odobrenje zakonski načrt, ki predvideva izenačenje plač prometnih uradnikov na ozemlju izven Srbije in Črne gore z onimi uradniki, ki prejemajo dinarske plače.

== Zakon o kmetijskih združbah. Beograd, 9. septembra. (Izvirno.) Poljedelsko ministrstvo je izdelalo načrt zakona o kmetijskih združbah za vso državo. Vse združbe bodo orvan zbirne in skupni državni organizaciji. Pripravlja se tudi načrt zakona o zavarovanju gospodarskih poslopih in živine. Zakon bo varoval kmetijske koristi.

== Beogradski diplomatski zbor v Subotici. Iz Beograda javljajo: V četrtek 9. t. m. so odpotovali v Subotico člani diplomatskega zbora, ki odidejo na Palič, kjer se bodo mudili nekaj dni. Državne oblasti jim bodo priredile lep sprejem.

== Rešitev duhovniških vprašanj. Iz Beograda, 8. t. m. javljajo: Po konferenci ministrov s predstavnicami arhierjevskega sabora pravoslavne cerkve, na kateri je prišlo do sporazuma glede rešitve svečeniških vprašanj, je vlada obvestila zastopnike katoliške in muslimanske vere v državi, da se bodo tudi njihovemu svečeništvu zagotovila njihova prava, kakor pravoslavnim. Vlada se namerava po posebni komisiji takoj lotiti načrta zakona, ki bo uredil državno-pravne odnose.

Kongres jugoslovenskih zdravnikov.

Dne 8. t. m. ob 9. dopoldne se je v veliki dvorani Narodnega doma začel III. kongres jugoslovenskih zdravnikov. Udeležba je prav lepa: iz vseh krajev Jugoslavije, iz Makedonije, Črne gore, Srbije, Dalmacije, Bačke, Baranje, Srema, Hrvatske in Slovenije je došlo okoli 250 zdravnikov, mnogi s svojimi soprogi in hčerkami. Tudi nevsvojenbojeni kraji so zastopani.

Predsednik, vsučil. prof. dr. Mil. Jovanović Batut je ena najmarantnejših srbskih kulturnih in samaritanskih delavcev; častljiv starih 74 let z dolgo belo brado, živahen, energičen mož, izborni govornik ter neumoren pisatelj za narodno zdravje. V svojem pozdravnem otvoritvenem govoru je naglašal, da je treba jugoslovenskim zdravnikom zlasti dveh lastnosti: temeljitega strokovnega znanja in etičnega razumevanja svojega poklica. To dvoje pridobi zdravništvu zaupanje in ljubezen naroda, najvišji ugled v družbi in pri vladi. Ljudstvo in država pričakuje mnogo od zdravnikov. Zato pa je potreba zdravnikom zopet dvojega: krepke organizacije in idealne slovnosti. Pozdravljajo ga. pokraj, namestnika Hribarja, generala Dokića, gener. konzula dr. Beneša, zastopnika vsučilšča dekana medic. fakultete, prof. dr. Alf. Šerka, zastopnika mestne občine, župana, namestnika dr. M. Zarnika in šefa sanitetnega oddelka pokr. uprave, dr. Otmarja Krajača ter vse udeležence. Govori posmrtnico kralju Osvoboditelju (Vsi udeleženci vstanejo) ter mu zakliče trikratno »Slava!« ter kralju Aleksandru trikratno »Živio!« (Vsi udeleženci vzklikajo navdušeno). Predlaga, da se odpošlje kralju pozdravna brzojavka. (Sprječeto).

G. pokraj, namestnik Iv. Hribar prinaša v imenu pokraj. uprave najsrčnejše pozdrave. Obširen je program kongresa, in vlada bo sledila referatom z velikim zanimanjem. Vrlo važno nalogo samaritanca so vršili jugoslovenski zdravniki sijajno med svetovno vojno, a že v I. balkanski vojni so tudi naši slovenski lečniki hoteli Srbom na pomoč. Opravljali so samaritsko delo vedno in povsod ter si zaslužili hvalenost in priznanje. Jugoslovenski zdravniki pa naj zasledujejo vse nove pridobitve v svoji vadi ter naj se okoristijo z novimi izkušnjami v blagor državljanov. V tem smislu jih želimo najboljše uspeha pri III. kongresu. Znanstveni slogi se pridružijo politična volja, ki stremi za nedeljivostjo države in edinstvom naroda. Kot vedno vnet prijatelj vsučilšča, si želi vseobčje tekme v vadi ter gojenja vseh strok moderne znanosti. In storiti hoče vse, da se izgradi tudi v Ljubljani polna medicinska fakulteta. Ne plašimo se truda! Iz malega raste veliko, in vedimo, da kdor le malo hoče, ne doseže nikoli velikega! Največji kapital leži v umu našega naroda. Bogata je Jugoslavija, a talenti našega ljudstva so ogromni. Gospodje, dvignite te talente! Živelo jugoslovensko lekarstvo! (G. namestnik je govoril slovenski in srbohrvatski ter žel viharno pritrjevanje.)

G. županov namestnik, magistratni ravatelj d. M. Zarnik je prinašal najiskrenejše pozdrave mestne občine, zagotavljač, da hoče Ljubljana skrejeti vse kongresove sklepe za svoje v blagor meščanstva.

G. generalni konzul češkoslovaške republike, dr. Otakar Beneš (živahno pozdravljen) je govoril slovenski takole:

Zahvaljujoč se za ljubeznivo vabilo k otvoritvi III. skupščine jugoslovenskega lekarskega društva, usojam si kot zastopnik vlade Češkoslovaške republike III. skupščino jugoslovenskega lekarskega društva kar najtopleje pozdraviti, in želim iz celega srca, da bi uspelo Vaše delovanje ne samo v prid stanovskih vprašanj, marveč tudi v prid celega jugoslovenskega naroda.

Častna dolžnost jugoslovenskih zdravnikov v prvi vrsti je skrbeti za

cerkve in njihovega položaja napram državi.

== Iz poljedelskega ministrstva. V oddelku za agrarno politiko in kooperativno v poljedelskem ministrstvu je imenovan za inšpektorja II. razreda Jakob Žnidarič, posestnik v Ljutomeru.

== Prodaja »Moskve«. Palačo društva Rossije v Beogradu, v kateri se nahaja znana kavarna »Moskva« sta kupili beogradska Gradnja banka in Bosanska banka. Kupnina je znašala 12½ milijona dinarjev.

== »Balkan« in Anon Kristan. Beogradski »Balkan« je te dni luto napadel upravitelja veleposelstva Belje Antona Kristana, očitač mu, da je iz službe odpustil gđ. Olgo Mišičevo, hčerko pok. vojvode Živojina Mišića. »Balkan« zahteva, da se radi tega uvede preiskava proti g. Antonu Kristanu.

== Ustanovitev poštnega sveta. Ministrstvo za pošto in brzojave je ustanovilo poštni svet, kateremu se bodo v bodoče predlagala vsa važnejša vprašanja poštne stroke. Svet bodo tvorili direktor ministrstva, njegov pomočnik, načelnik, dva nadzornika in direktor beogradske direkcije.

== Nov poveljnik čet proti odmetnikom. Beograd, 9. septembra. Kakor javljajo iz Priboja, je načelnik javne varnosti g. Mita Lažić prevzel vodstvo čet in orožništva proti roparskim tolpom in odmetnikom v Sandžaku. V Sandžaku so prišle nove formacije vojske.

zdravje in fizični razvoj jugoslovenskega naroda.

Večkrat spomenuite besede: mens sana in corpore sano, nam jasno govorijo, da zdravi duh je le v zdravem telesu. Zdravnik čuva nad telesnim zdravjem naroda. Če bomo jugoslovenski zdravniki v tem domoljubnem delu podpirali, bo tudi duh, kateri vlada v državi, zdrav.

Vse češkoslovaški narod in njegova vlada želi Vam torej, velečeni gospodje, k Vašemu nadaljnjemu delovanju popolnega uspeha.

Nato so pozdravili kongres zastopnik vsučilšča v Ljubljani dekan medicinske fakultete g. dr. A. Šerko, v imenu vsučilšča, g. dr. Otmar Krajača kot šef zdravstvenega oddelka pokrajinske uprave in g. dr. Vinko Gregorič v imenu slovenskega zdravniškega društva. G. dr. Gregorič je pozviljal vlado, naj podpira društveno stremenje. Zdravniki so pa zakonito organiziran stan, ki zahteva le temeljem zakona svoje pravice in se tudi le zakonitim potom brani. Zastopnik srbskega lekarskega društva dr. Milivoje Cermanović je prinesel pozdrave svojega društva in zadržanega dr. Subotića; zastopnik lekarskega društva za Bosno in Hercegovino dr. Zarko Ruvidić in dr. Blažeković iz Zagreba v imenu zbora liječnika Hrvatske in Slavonije, sta prinašala pozdrave svojih društev in kolegov.

Tajnik jugoslovenskega lekarskega Udruženja, g. dr. Svetislav Stefanović je nato čital svoje temeljito in v krasni srbsčini sestavljeno poročilo. Dr. Stefanović je tudi za slovenske literate veleznanimi pojavi, ker je srbski pesnik in najodličnejši prevajalec Shakespearovih dram. Prevedel je že 13 veledel angleškega dramatika, ter se smatrajo njegovi prevodi za vzorne.

Pri popoldanskem zborovanju je predsedoval podpredsednik, Hrvat dr. Lochert. Sklenilo se je, da se izprememba statutov poveri novemu odboru. Zdravniška jugoslovenska terminologija se poveri na predlog dr. Čačkovića in dr. Tallerja g. predsedniku dr. M. J. Batutu, ki se ž njo bavi že več let. G. dr. Ruvidić je povabil društvo, naj priredi svojo IV. javno skupščino prihodnje leto v Sarajevu. Sprejeto. G. dr. Tallier je opozoril odbor na svojo resolucijo glede čiščenja železniških vagonov, razmeščanja nalezljivih bolnikov in glede obdačenja hiš v zdravstvene svrhe. Črnokorec dr. Artur Stainer je poročal o bolniški misli v Črni gori. Tam imajo vsega skupaj za 500.000 duš le 5 bolnic. Dr. Gregorič je predlagal energično posredovanje pri ministrstvu za javno zdravje, eventualno apel na javnost. Končno se je po daljši debati izvolil odbor za ustanovitev zdravniških zbornic ter so bili izvoljeni g. dr. Gregorič za Ljubljano, dr. Gačič za Zagreb in dr. Stefanović za Beograd. Ta odbor izdela po danih smernicah načrt lekarskih komor in zakon zdravniškega reda.

Nat oje podpredsednik zaključil zborovanje.

V sredo zvečer se je vršil pozdravni večer v veliki dvorani Narodnega doma, na katerem sta govorila dr. Gregorič in prof. dr. Batut ter je svirala godba pod dirigentstvom g. dr. Cerina. Večera se je udeležilo tudi mnogo dam. Sroč so se udeležili skupščinari operne predstave »Tosca« in po predstavi vrlo animirane čajanke v kazinski dvorani.

Včerajšnji dan so posvetili zdravniški čisti vadi. Predavanje je otvoril primarji dr. Iv. Jenko, ki je naglašal najnost, da se združijo vsi kulturni delavci, oblastva, zavarovalnice, zlasti pa država v boju proti tuberkulozi. (Jeti.) Stalil je primerno resolucijo, ki pozivlja ministrstvo naj osnuje jugoslovenski osrednji odbor za obhajanje jetike v kakem vsučilškem mestu; odbor, ki lahko osnuje podobore, naj stoji v zvezi z mednarodnim udruženjem iste svrhe. Socialna zakonodaja, ki se tiče stanovanj, industrije, zavodov za neozdravljive i. dr., naj se vedno ozira na tuberkulozno pošast. Osmu je posebna stolica za študij tuberkuloze, ki vzgaja specialiste zdravniške in streehne! — Nato so se začela predavanja. Predavateljev je prišlo okoli 30. Imena smo že prinesli.

Iz predavanja šefa statističnega oddelka v Beogradu, g. dr. G. Bogića posnemamo, da je v Sloveniji umrlo v dobi 1908—1919 skupno 36.78 oseb na raznih oblikah tuberkuloze, t. je povprečno 3040 na leto. Po večjih mestih umira po 429 oseb na leto za to boleznijo. Največja umrljivost za tuberkulozo je v radovljiškem in kranjskem, najmanjša v kočevskem političnem okraju. Na deželi je umrljivost večja nego v mestih v starosti do 15 let; kasneje pa manjša. Po mestih umira največ oseb v starosti 31—50 let; po deželi pa od 10—30 let.

Popoldne so si skupščinari ogledali velesoj, zvečer pa so bili na umetniškem večeru v hotelu Tivoli. Danes se predavanja nadaljujejo (o tuberkulozi in sifilitiki); opoldne izlete zdravniki deloma na Bled, deloma v Bohinji, deloma pa v Rogaško Slatino.

Slovesna otvoritev I. obrtne razstave v Mariboru.

V Mariboru, 8. septembra.

V veliki Götzovi dvorani se je danes dopoldne izvršila slovesna otvoritev I. obrtne razstave, katera že na prvi pogled sama sebi izdaja sprječevalo tudi umetniške vrednosti.

Med vabljenimi gosti so bili poleg ministra dr. Kukovca kot oficijelnega zastopnika centralne vlade navzoči: g. podžupan Roglič, vladni tajnik dr. Mulačič, za vojaško oblast polkovnika Bogičević in Jakovljevič za trgovsko in obrtniško zbornico adjunkt Mohorič, obrtni združni komisar Založnik, ravnatelj urada za pospeševanje obrti inženir Turnšek (Ljubljana), podpredsednik Zveze južnoštajerskih obrtnih združenj Zdravec (Središče), obrtni nadzornik inženir Kunc; izmed duhovščine so bili zastopani samo pravoslavni.

Predsednik Slov. obrtnega društva g. Novak, takorekoč duša cele prireditve, je pozdravil predvsem zastopnika vlade ter v daljših izjavah pojasnil vzrok in namen te razstave. Svoj govor je končal s trikratnimi živio-klici na kralja Aleksandra, kateremu se ob tej priliki odpošlje udanostna brzojavka.

Nato je minister dr. Kukovec se zahvalil za sprejem in pozdrav ter med drugim izjavil: Ko sem dobil vabilo na to razstavo, nisem bil suren, ako se bom mogel odzvati, vlada je bila preobložena z nujnimi državnimi posli. Ako sem kljub temu dospel v Maribor, služil naj Vam v dokaz, da naša vlada uvaža poseben pomen te razstave. Vsled krize na svetovnem trgu skuša tujezestvo preplaviti našo državo s svojimi izdelki. Zato obrača naša vlada svojo posebno pozornost na naše domače izdelke, obenem pa spoštuje naše domače delo. G. minister opozarja nadalje na naklonjenost višjih državnih oblasti, katerih namen je, Maribor dvigniti za okolišno mesto, v katerem slučaju bodo tudi naši obrtniki deležni dobrot tega razvoja, ker Maribor postane tedaj torišče živahnega trgovsko-prometnega življenja.

Kot protinagradu za to naklonjenost pa opozarjam naše obrtništvo na dolžnost: Maribor bodi steber državne misli, da postane naša obrt v Mariboru tista jeklena opora, ki odločno onemogočuje protidrjavno agitacijo, in da izpolnjuje veliko narodno in državno misljo.

Pozdravljam in čestitam mojstrov in delavcem, da so s to krasno razstavo vzbudili samozaupanje. Želim najboljše uspehe I. razstavi, zanašajoč se, da postanete V. najboljše pomoč in steber naše bodočnosti.

Nato je imel g. Roglič kot namestnik župana v imenu mestne občine daljši pozdravni in otvoritveni govor. Izražal je veselje, da kaže ta razstava, da so vsi ti izdelki zrastle samo v mestu Maribor, da torej niso tuji produkti, marveč le naše domače delo. S tega stališča treba ocenjevati razstavo v Mariboru. Govornik apelira na navzočega ministra, da v zvezi s svojimi tovariši na vladi podpira našo domačo obrt z ustanovitvijo obrtnih šol v Mariboru in da vlada pomaga obrtni tudi pri ovirah, ki se ji stavijo v finančnem oziru.

Z iskreno čestitko proglasi razstavo za otvorjeno.

Inž. Turnšek pozdravi razstavo kot ravnatelj urada za pospeševanje obrti. Veličasten je pogled na ljubljanski velesoj. Toda ko smo došli tu sem, nam ni manj ne imponuje Vaša razstava. Mnogo, česar pogrešamo v Ljubljani, najdemo baš tu pri Vas. Delo naše obrti je tu častno zastopano in prav tako iskreno želi, da bodi Maribor s svojo razstavo vzoren vzgled vsej naši jugoslovenski obrti.

Med navzočimi je vzbujalo začudenje, da se knezoškof, ki je bil vabljen, ni udeležil otvoritve.

Vabljeni gostje so si ogledali razstavljene izdelke. Obiskovalci iz Ljubljane so priznavali, da so prijetno presenečeni nad tem, kar jim Maribor nudi: mislili so, da pridejo na malo preprosto razstavo, a tu imajo pred seboj ne le bogato zastopano obrt, ampak tudi tako mojstrsko izvršeno, da

je Maribor res lahko ponosen na svojo prvo obrtno razstavo.

K zaključku za danes naj še omenim, da je tehniško delo porazdelitve razstave ter okrašenje (oder v zelenju in cvetju, sredi kip kralja Aleksandra) res priznanja vredno izvršil naš znan strokovnjak arhitekt Sel.

Razdelitev I. obrtne razstave v Mariboru.

Izdelki so razstavljani prostorom primerno v šestih oddelkih in sicer: I. V veliki dvorani spodaj se nahajajo od 33 trdk izdelki težje obrti (ključavničarji, sedlarji, kamnoseki itd.) ter vzorci stavbenje, oziroma gradbene obrti, med slednjima trdk »Hitroizid« ter Kifman.

II. Mala dvorana predstavlja v 17 razstavljalnih našo umetniško obrt, zastopno tudi v okusno izdelanih cerkvenih predmetih (Sofčev oltar).

III. Prvo nadstropje, mala dvorana, vsebuje pohištvene izdelke in se združuje s IV. in V. oddelkom, kjer se nahajajo tudi tiskarski in fotografski izdelki. Skupaj je tu razstavljenih 20 trdk.

VI. Mala dvorana je tu napolnjena z aprovizacijskimi izdelki (krojaštvo, čevljarstvo, modinstvo itd.), nad 20 trdk.

Razdelitev je torej jako srečno izbrana. V razmeroma majem prostoru najde obiskovalec vse izdelke, zastopane po posameznih strokah, toda razstavljene po skupinah namena uporabe dotičnih izdelkov. Prvotno se je prišlo samo 81 razstavljalec. V zadnjem času je število naraslo na 96, od česar nekaj trdk, ki svojih že pravljenih izdelkov niso pravočasno vpslali. Prihodnji si ogledamo posamezne oddelke.

Dopisi

— Iz Bukovice nad Skofjoko nam pišejo: Na Bukovici nad Skofjo Loko živi upok. ljudskošolski učitelj J. L., znan slovenski pisatelj in skladatelj, ki je lansko leto obhajal 50 letnico slovesnega svojega delovanja. Živel je v preprosti kmetijski hiši, kjer je imel malo, mokrotno, nezdravo stanovanje, za kar je moral v predvojem času plačevati 224 K letno najemnino, kar je precej drago z ozirom na to, da mu gospodar v 10. letih njegovega bivanja v hiši ni izvršil nobene poplave ter celo niti enkrat ni pobelil stanovanja. To stanovanje mu je gospodar odpovedal, češ da ga bo popravil in rabil za njegovega sina. Osiveli učitelj L. je vsopoved iskal stanovanja. Sam bi se rad iznebil nezdravega stanovanja, ker se mu je v njem krvarilo polhiše; a zamislil nikjer ni bilo praznega najmanjšega kotička. Poverjenistvo za soo. skrb je baže naročilo županstvu v Selcih, naj mu ono najde primerno, čeprav manjšo stanovanje. Županstvo je naposled iztaknilo neko prazno bajto na Bukovici, ki pa stoji na (vsaj po zimi) nepristopnem kraju, in ki vrhu tega nima poti, ne kleti, ne sploh kake druge shrambe, ne kuhinje; a tudi podstrešja lastnika neče dati na razpolago. Dolgo se je učitelj L. branil iti v to bajto, lastnica sama mu je odvetovala. Župan mu je na to nakazal stanovanje v prazni mežnariji, ki je sicer neprimerno stanovanje, a bi v nji imel vsaj poč na razpolago. Toda bukovski mežnar se je branil na vse pretege, češ da bo mežnar sam rabil itd. V tem pa je bilni gospodar neusmiljeno pritiskal na bolehnega starega učitelja, trdeč: »Sam župan pravi: Ven ga vrzi! Obenem je od meseca maja t. l. nadalje zahteval poleg navadno najemnino še 6 K na dan »odškodnine«, tako da bi bomo nezdravo stanovanje prišlo na 200 K mesečnih! Če ni to kaznjivo oduševstvo, ne vemo, kaj bi bilo oduševstvo! Toda učitelj L. pretrpnanega plačila ni plačal, pač pa ponudil gospodarju navadno najemnino, kar pa je ta (julija meseca) odklonil. Da se reši večnih gospodarjevih sitnosti in šikan, se je učitelj L. naposled odločil, da gre vsaj začasno v bajto. Sel je, a uveriti se je moral, da mu tu ni obstoja. Večna polhiša, kolikor mu ga v starem stanovanju ni uničila vlažnost, se mu je pokvarila vsled težkega preseljevanja. Vrhutega moral je bajto popraviti na svoje stroške, kupiti in postaviti štedilnik vanjo itd., in se zavezati za plačilo 50 K mesečnih! Ker pa je v bajti le malo prostora, je moral v neki drugi hiši najeti sobo, za katero so mu računali tudi po 50 K mesečno! Bajta sama pa je vlažna, iznad stropa dežuje v sobo itd. Učitelj L. se je že prej s skromno pokojnino boril z revščino; s to preselitvijo je pa zdaj — uničen! In najlepša je ta; dočim se je hišnemu posestniku tako mudilo, spravi učitelja s stanovanja, stoji mu danes — prazno! Pobellil je pač prostore, a nadomestil ni gnilih podov in tako stoji stanovanje še danes — neporabljeno! Prijavljamo ta dračistični slučaj, ki z bangalijo lučjo osvjetljuje stanovanjsko mislijo tudi na deželi, a obenem namigujejo merodajnim oblastim, v prvi vrsti poverjenistvu za socialno skrb, da strogo nastopi proti toliki brezobzirnosti, neusmiljenosti in — oduševstvu!

— Iz Starega trga nam pišejo: Dne 28. avg. so imeli Orli tabor v Starem trgu. Ob 10. uri zjutraj je bil sprejem v Ložu. S slavno godbo z Vilha na čelu so prikorakali v Lož. Prikorakovali so, da jih bodo ljudje burno pozdravljali, bilo je pa vse tiho. Videlo se je, da ljudstvo nima smisla za njihovo »orlec«. To jih je poparilo. Edino s Turkov hišo je priletel par cvetk na možno idočih Orle. Ni čuda, kajti ta mož je bil vnet pristah dr. Susteršiča in sklepa se iz njegovega govorjenja, da al še vedno želi nekdanje čase nazaj.

Se bolj klavirno je bilo v Starem trgu. Tiho in žalostno so prikorakali v Stari trg. Ljudstvo ni kazalo nikakoli navdušenja in jim na njihove vsiljive splohe ni odgovarjalo. Popoldne je bila telovadba. Radovedni smo bili, kaj nam bodo Orli po petnajstletni dobi pokazali. Razočarani smo bili. Niti jednega telovadca ni bilo med loškimi Orli, ki bi se upal nastopiti na orodju. Proste vaje članov, članice in naraščajo so bile jako slabo izvajane. Kritja sploh ni bilo. Po telovadbi so govorili trije govorilci. Prvi je govoril dr. Puntar. Sicer je govoril v narodnem smislu, menda nehoti je začel kvasiti in namigovati o kulturi, o čigavi se pa ne ve, menda o orlovski. Kot drugi govorilnik je nastopil akademik Pirc. Pozdravil je vse prijatelje in neprijatelje ter pričel blati in sramotiti »Sokolake«. Najbolj ga je jezil sokolski sistem v šolah. Imenoval je Sokole brezverce. Lagal se je, da se Orli ne smejo pokazati na cesti. Če si hočeš ustvariti jasno sliko o tem gospodu, predstavljaj si moža, ki se potaplja, pri tem pa še grize in suva ljudi, ki mu hočejo na pomoč. Tretji govorilnik je pa tako milo prošil roditelje naj jim pošiljajo svoje otroke, da so se mu ljudje v obraz smejali. Iz tega sklepamo, da jim že vre voda v grlo in da se oprijemajo vsake rešilne deske. Sramota za moža, da tako fehta, kakor kakšna stara baba. S godbo z Viča so jo odkurili, odkoder so prišli.

— **Hrastnik in nemškutarstvo.** Poročajo nam: Po zaslugi nekake višje uradnika v Ljubljani so nastopili v kemični tovarni v Hrastniku podobne razmere, kakoršne so vladale pred prevratom. Delavec je postal zopet para, ki se ga izkorišča in ki mora sedaj čutiti maščevanje uradništva, kateremu je bilo od bivšega državnega poslovođa zabranjeno zatirati naše slovensko delavstvo. Znan je nastop tega uradništva proti državnemu poslovođu dne 2. februarja t. l., ko so se ga hoteli z brahijalno silo iznebiti, ker so uvideli, da vse njih spletke ničesar ne zaležejo. Državno pravdnstvo je dvignilo proti Fritzu Burgerju in tovarišem obtožbo radi pregreškov po § 93, 94 in 104. s. k. z. Zadeva teče pri okrožnem sodišču v Celju. Da bi pritisnili na delavce, ki naj bi nastopili kot priče v tej zadevi, so takoj po odhodu državnega poslovođa uvedli strahovlado, odpustili 3 delavske zapornike ter enega ovadili neupravičeno radi tatvine. S tem skušajo oplasti priče in zmanjšati njih verodostojnost. Med tem pa vlada pri kemični tovarni staro nemškutarstvo, ki ne da dihati Slovincem. Vsakega količkaj zavednega slovenskega delavca se zapostavlja ali odpusti. Znan obratovodja Killer st. zopet prihaja v Hrastnik kljub protivnim vladnim odredbam. Značilno je, da je neki najemnik kemične kantine, ki misli, da nastopi zopet stari nemškutarski tok, prepovedal svoji dekli, da ne sme z njegovimi otroci govoriti nobene slovenske besede. Nemškutarja je torej v najhujšem cvetju in delo tiho pa sigurno, vlada pa gleda mirno, kako se ruje proti državi. Vsega obsojanja vredno je, da se do danes še ni mogla izvesti nacionalizacija tega podjetja, katero bi bilo pod dobrim vodstvom največjega pomena za vso Jugoslavijo, zlasti za kmetijstvo in našo kmetijsko družbo. Pozivamo merodajne kroge, naj bodo budni pri tem podjetju, saj odgovornost pade nanje. Hrastniški Slovenci obžalujemo edino le, da so naši uspehi v tej zadevi enaki onim, ki smo jih imeli pod avstrijskim režimom.

— **Šola v Mokronogu.** Marsikak oče in mamica zdihujeta ob pričetku šol. leta nad otroki, ki so dostali domačo šolo pa imajo že veselje do učenja — kam z njimi? Rada bi jim priborila višjo izobrazbo, a razne neprijetnosti — draginja, pomanjkanje stanovanj itd. so prava ovira. — V Mokronogu je osemrazredna šola tako urejena, da ustreza in odgovarja v vsakem oziru vsem zahtevam sedanjega časa. Tu uče, poleg predpisane šolske tvarine izprašane učne moči knjigovodstvo in kmetijstvo, kar je gotovo neprecenljive važnosti za kmeta, delavca, obrtnika in trgovca na deželi. Podučuje se pa tudi laščina, nemščina in francoščina; saj vsakdo le toliko ve, kolikor zna. Učenci, učenke, ki dobro dovrše najvišji razred odhajajo v tretjo realno ali trgovsko šolo, kjer dobro shajajo. — Starši, zlasti okoličani, ne zamudite lepe prilike! Pomnite dobro: Najlepša dota otroku je izvežban gibčen razum in blago srce, kar se imenuje z eno besedo — izobrazba — katere mu ne more nihče ukrasti, pa tudi zapraviti je ne more. — Pričetek šole v sredo, 14. septembra s sv. mašo ob 8. uri in potem vpisovanje in ureditev otrok. V četrtek reden šolski pouk.

— **Iz št. Jerneja** nam pišejo: Na uradno obvestilo, da je preminul naš blagi kralj, so izobesile pošta, šola in nekaj privatnikov žalne zastave. Občinski urad je ni. Ko je ljudstvo to zahtevalo od občine, so se gospodje klerikalci izgovarjali, da nimajo nobene zastave, da so vse pokradene, a za novo da nimajo denarja. Ko sta umrla »Orla« Recelj in Novak, so visle žalne zastave raz dvorano sedem dni.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Ljubljanski velesejem.

Velikanski naval na velesejem.

Ljubljana 9. septembra.

Na praznik 8. t. m. je velesejem dosegel svoj vrhunec glede števila obiskovalcev. Naval množice je bil tako silen, da je zavladovala po vseh paviljonih prava gnječa. Seveda še hujši naval je bil na paviljonu živin in pivnice. Samo enkratnih vstopnic je bilo prodanih nad 20.000. Celokupno cenijo obisk do danes nad 72.000. Danes dopoldne je došlo na sejmišče mnogo trgovcev, industrijev in obrtnikov iz Vojvodine, Srbije, Bosne. Obiskali so sejm učenci in učenke, 200 po številu, Trgovske šole v Subotici. Ogledujejo si sejm pod vodstvom 9 profesorjev. Mnogo zanimivosti so si nakupili.

Vsi trgovci, obrtniki in industriji so zadovoljni s kupčijami in naročili. Krasne uspehe je dosegel živilski oddelek, kjer je bila sklenjena večmilijonska dobavna kupčija za mesto Pariz.

Tudi vinski oddelek zaznamuje lepe kupčije. Vina posebno občudujejo Banatčani. Sklenjenih je več kupčij za Banat, Srbijo in Bosno. Manufaktura izkazuje lepe posle. Mnogo naročil za kratko in daljšo dobo je že sklenjenih. Mnogo pošiljk je bilo že včeraj odposlanih na razne kraje.

Nekateri obrtniki so prisiljeni, da delo izvršujejo tudi ponoči. Povpraševanje po dobrih kvalificiranih delavcih zelo narašča. Velika naročila je prevzela tudi znana tvrdka I. Rebek v Celju, ki izdeluje velike in male tehnične. Tudi vrvarska industrija, med njimi I. Adamič v Ljubljani in A. Šin-kovec, Grosuplje. Obe tvrdki sta prejeli naročila za Švico, Francijo in Italijo. Tudi domača tvrdka igra »Progres«, ki ima svojo delavnico v Veliki Čolnarski ulici je na sejm presenetila marsikatero obiskovalca.

Pokrajinski namestnik, minister g. Ivan Hribar, je že tretjič posetil sejm. Povsod v vseh paviljonih si z velikim zanimanjem ogleduje razstavljene predmete. Natanko si da poročati o vseh podrobnostih vsake tvrdke.

Tvrdke P. Kozina, Mally in Demberger.

Idealen vzorec domačim industri-jalcem je P. Kozina.

Njegovo podjetje je bilo ustanovljeno leta 1903. z malenkostno glavico 20.000 kron kot eksportna trgovina. Glavni predmet so bili čevlji, izdelovani osebno v tržiški okolici. Izdelki so bili dotlej zelo primitivni in njih prodaja vzlic nizki ceni (30 do 40 vinarjev za par otroških čevljev) težka. Ti izdelki so se morali izboljšati in ko se je to posrečilo, se je dobilo zadosti kupcev. Kmalu je postala produkcija premajhna in je bilo treba misliti na mehanično izdelavo.

Leta 1906. se je osnovala konfekcija s pomožnimi stroji v Trzinu v najemnih prostorih »Wanderholc«; med tem se je pripravljalo resno za polno mehanično izdelavo. Leta 1908. se je ustanovila nova družba z omejeno zavezo z vpisanimi 300.000 K. Kupila se je sedanja parcela in zagotovila električna moč in marca se je položil temeljni kamen sedanji moderni tvornici.

Preko vseh vsestranskih težkoč, osobito tedanje vlade, katere je samo iz narodnih razlogov zavračala dovoljenje za stavbo, se je brez stavbenega dovoljenja začelo z gradbo. Po treh mesecih, ko je bilo vse v najboljšem teku, pa je dala vlada na licu mesta z žandarmerijo delo ustaviti. Tako je Nemec ubijal Slovence. Delo je moralo celih sedem mesecev počivati, a vzlic vsem ogromnim zaprekam se je stavba dovršila, urejena z najmodernejšimi stroji in se je pričelo meseca novembra 1911 z obratom. Vzlic svetovnim trgovskim krizam se je posrečilo podjetje vzdržati in v kratki dobi so zasloveli po vsi prejšnji menarhiji kot najboljši fabrikat čevlji znamke »Peko«.

Prišla je svetovna vojna. Podjetjem so najboljše delavna moči pobrali in končno se je moralo delati za vojsko, kolikor materiala je vojaški erar do-delil podjetju.

Po razsulu so zaradi neznatne carinske zaštite uvažali razni verižniki iz vseh delov sveta, največ slabih čevljev. Tekom par mesecev je bil jugoslovenski trg prenaplujen s čevlji, da se izdelki domačih obratov niti pod lastno ceno niso mogli placirati.

Leta 1917/18 so izstopili vsi družabniki iz družbe in prišlo je podjetje v samolast nositelja firme Petra Kozina. Leta 1919 se je prevzela tovarna Müller & Goeken v Trzinu, ker so se imetelji tvornice preselili v Gradec. V tej tvornici se je pa moral obrat popolnoma ustaviti in stoji še danes. Leta 1920. je vstopil imetelj firme s 55% kot družabnik pri nacionaliziranju tovarni čevljev Mally & Demberger in pri tovarni usnja Carl B. Mally v Trzinu.

Ljubljanskega velesejma se udeležijo prejemene firme in razstavijo svoje izdelke v paviljonu J 301—3 in sicer Mally & Demberger najosno-

navadno konzumno robo, Peter Kozina & Co. finejše vrste najnovejše oblike in najboljše kvalitete, Karl B. Mally, tovarna usnja, razstavi črno in barvno usnjo za vsakovrstne čevlje, za mobilije in druge obrtne potrebščine.

Ker so se cene na svetovnem trgu valed padce naše valute zelo zvišale, je trdno upati, ker so za sedaj pri nas čevlji najcenejši, da bodo uspeh velesejma za našo industrijo povojen.

Naredba deželne vlade pred pol-drugim letom, ki je prepovedala izvoz čevljev izven Slovenije, celo na Hrvatsko in v Srbijo, je našo industrijo in obrt za čevlje silno okoleževala. Vsa orijentacija kupčije se je obrnila na inozemstvo, zlasti na avstrijski in češki trg, dočim so naše domače tovarne morale obrat skrečiti, zmanjšati produkcijo ter odpustiti delavce. Tvrdka P. Kozina pa ni odpustila nobenega delavca, kar se poudarja prav posebej. Tvrdka je utrpela zato velike izgube, ker je prekinila z akordnim delom ter je nastavlja delavce na tedenski plače. Da premosti krizo, je prevzela tvrdka dobavljanje vojaških čevljev ter bo postavila v obrat tudi kupljeno tovarno, ki je bila prej last Müllerja & Goekena.

Naše občinstvo še ni vzgojeno, da bi presojalo blago po vrednosti, temveč gleda le na obliko in ceno. Noben artikel ni tako raznovrsten v cenah kakor črevelj. Razlika znaša več sto kron, za oko pa so vsi čevlji enaki. Tvrdka Kozina izdeluje prvovrstno robo iz najboljšega materiala in je preuredila prvotne svoje forme na elegantna oblike, da zadosti tudi razvijanim zahtevam ter lahko zadovoljuje s svojimi obširnimi obrati vsem najrazličnejšim zahtevam. Tudi tvrdka K. B. Mally preustroji svoj obrat, da bo strojila po najnovejših metodah. Chrom - usnje, ševró in boks-kalf - usnje, ki se je v naši državi začelo šele v malih množinah izdelovati, dasi imamo malih ovčjih in kozjih kož velikansko nadprodukcijo, bo začela tvrdka K. B. Mally izdelovati v večjem stilu. Tako bo mogla zadostiti tudi s cenejšim usnjem, kakor se je doslej importiralo. Občinstvo se opozarja, naj v bodoče podpira le domače tvrdke; pri kvalificirani robi pa naj strogo gleda na marko Peko. Ker jamči tvrdka za svoj izdelek v vsakem vziru. Zato naj zahteva, tako občinstvo in trgovstvo, le domačo robo, za fino robo pa marko Peko, s čimer podpira domače delavstvo in domačo davčno silo!

Angel Hribar.

Na sejmišču se je skoro po bliskovito raznesel glas o finih domačih ovratnicah. Naš izdelek narača Pariz! To je bila senzacija dneva! V Slovenijgradu je začetkom letošnjega leta ustanovil g. Angel Hribar tovarno ovratnic, gumbov in glavnikov. Tvornica je opremljena z najmodernejšimi stroji za izdelavo finih gumbov iz roževine. Že danes zalaga s svojimi izdelki pretežno večino tvrdk. Na tem polju tvrdka uspešno konkurira tujemu, k nam importiranemu blagu.

Tovarna Angel Hribar je razstavila svoje, vse obkroževanje vredne izdelke na stojnici št. 355. Že prve dni je vzbujala veliko zanimanje med trgovci, strokovnjaki. Pariz je v tvornici naročil veliko množino slovenskih ovratnic.

Zala & žnec.

Dva odločna, podjetna trgovca, sta po polomu pričela s trgovino z železino. S solidnostjo in vestnostjo sta že dosedaj imela lepe trgovske uspehe. Na sejmišču imata razstavljene vse svoje glavne predmete železninske stroke.

Družba P. Wernig.

— **Narodno podjetje.** I. Borovska orožnovorniška družba P. Wernig z o. z. v Borovljah je ustanovila za udobnost svojih številnih, mnogo let zvestih odjemalcev v Jugoslaviji, posestrino podjetje pod tvrdko: »Slovenska tvornica orožja«, preje P. Wernig, Borovlje, družba z o. z. v Radovljici (Slovenija). Ta znana stara tvrdka bo nudila temizne najlepše in najboljše lovske puške po zmernih cenah, ker pozna okus svojih odjemalcev in zaposluje prvovrstne, skušene delavske moči. Zal, to pot ni mogla svojih izdelkov prineeti na velesejem, prihodnjič pa bo tekmovala s prvovrstnimi izdelki kakor nekdanj. Vsa vprašanja in naročila nasloviti je v Radovljico, Slovenija, kjer se bodo izdelovale nove puške, kakor tudi popravila. Nikdo ni upravičen zastopati to tvrdko, ker se nahaja nje sedež samo v Radovljici, Slovenija.

Moda za gospode.

— **Moda za gospode** na Ljubljanskem velesejmu. Ne smemo prezreti domače obrti ob nobeni priložnosti, tako tudi tu opažamo, kako se občinstvo zanima za domače krojaške tvrdke. Tudi ljubljanska konfekcija je na sejm zabudila splošno zanimanje. Videti je, da so vsi ugovori proti domačim tvrdkam neutemeljeni, posebno pa nazor, da je boljše toaleto treba naročiti v inozemstvu, kakor n. pr. na Dunaju, Budimpešti in v Trstu. S tem so hoteli izkazati nezaupnost slovenskemu krojoču, ki je itak delal kot pomočnik v gori omenjenih velemostih, vsled česar pozna tudi fino delo, okusne in fine toalete. Na primer vidimo v paviljonu E št. 51 krojaštvo Igljč Fran iz Kolodvorske ulice št. 28, katere ima razstavljene na jako okusen način v malem prostoru vzorce svojih izdelkov. V oddelku št. 53, modni atelje za gospode ja dame, P. P. P. P., imamo tudi doma-

krojaško tvrdko, ki izdeluje fino konfekcijo. Tu vidimo na velikem prostoru lepo razstavljene moške obleke in damske kostume, druge razne vzorce in vsakovrstne modne liste. Na zunanji ima tudi krojaški mojster Mahkota iz Šiške razstavljene vzorce svojih izdelanih predmetov. V paviljonu H imajo razstavljene svoje predmete: tvrdka J. Rojina, modni atelje za gospode, Aleksandrova cesta 4, in tvrdka Švab & Bizjak, Dvorni trg.

Izum domačina.

— **Izum domačina.** Na ljubljanskem velikem vzorčnem sejmišču razstavil je v paviljonu E, oddelek 55, Ferdo Motnikar, urar v Zagorju ob Savi električno salonko uro brez navijanja. Ura je s pregledajočo ploščo na 24 številkih. Ako se izvrši kazalec in številke na na radium se čas tudi ponoči vidi. Gre od 3 volt električne moči, tok je pa tudi lahko močnejši. K taki uri se lahko priklopi več plošč, ki združene potom žice kažejo natančen čas. Za tovarniška podjetja, urade, šole in železniške postaje je ista posebno pripravna.

★

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. septembra 1921.

— **Vprašanje ljubljanskega župana.** Kakor smo včeraj zabeležili je ministrstvo notranjih del odredilo, da se ne bodo vršile že razpisane nadomestne občinske volitve v Ljubljani; istočasno je zaukazalo, da se naj čimprej izvede ponovna volitev ljubljanskega župana. Iz tega moramo sklepati, da izvolitev g. Peska za župana ni bila predložena v najvišje potrdjenje. Čudimo se, da ta stvar službeno še ni bila objavljena. Spominjamo se pač, da je pred tedni »Jugoslavija« mimogrede omenila, da je dobil g. Pesek dopis, v katerem se ga obvešča, da ni potrjen za župana. Ker pa se g. Pesek tudi še danes vkljub beležki v svojem glasilu dosledno imenuje samega sebe župana, smo bili mneneja da afera še vedno ni definitivno rešena. Zato bi pač kazalo, da se nam enkrat službeno jasno in dederano pove, ali je g. Pesek potrjen za župana ali ne. Naše mnenje je namreč: dokler ni izšel uradni odlok o nepotrditvi g. Peska za župana, se tudi ne more vršiti ponovna županska volitev.

— **Prispevki za Hribarjevo slavnostno številko.** Gospode, ki nameravajo sodelovati pri slavnostni številki, ki jo izdamo dne 17. t. m. v proslavo 70 letnice kr. namestnika Ivana Hribarja, prosimo da nam pošljejo svoje prispevke do torka dne 13. t. m. Do istega dne je treba poslati tudi oglase, namenjene za to številko.

— **Portret dr. Ivana Tavčarja** je razstavljen v izloženem oknu »Narodne knjigarne« v Prešernovi ulici. Slika je umotvor enega najboljših naših portretistov profesorja Ivana Vavpotiča in je namenjen za redakcijske prostore »Slov. Narod«. Originalni okvir je delo tvrdke Götzl & Lebar na Bregu.

— **Jutrišnjega odkritja spomin-ske plošče pisatelju Masliju-Podlimbarkemu** v Kranju se udeležijo tudi pevci »Ljubljanskega Zvona« iz Ljubljane.

— **Srpkinje in Hrvatice v Ljubljani.** Na slavnostno sejo »Splošnega ženskega društva« je prislopo v Ljubljano danes popoldne z brzovlakom več Srpkinj iz Beograda in Hrvatice iz Zagreba. Zastopnice slov. ženskih organizacij so jih sprejele na kolodvoru in so jih odpeljale v avtomobilih in vozovih v Mladiko, kjer so zanje pripravljena stanovanja. Danes popoldne so peljale Slovenke svoje goste na velesejem. Jutri dopoldne ob 11. je na magistratu v proslavo 20 letnice »Splošnega slov. žen. društva« slavnostna seja.

— **Splošno slov. žen. društvo** vabi svoje članice in prijateljice ter zastopnice vseh slov. žen. organizacij, da se zanesljivo udeležijo jutrišnje slavnostne seje ob 11. na magistratu.

— **Poslanik dr. B. Vošnjak** proti »Slovencu«. Zaradi znanega napada »Slovenčevega« na svojo osebo je vložil naš praški poslanik dr. Bogumil Vošnjak po svojem zastopniku dr. Oblaku obtožbo zaradi pregreška zoper varnost časti proti odgovornemu uredniku »Slovenca« g. Iv. Moškercu.

— **Značilna obsodba.** Pišejo nam: Pri okrajnem sodišču v K. je vložil obrtnik J. L. (klerikalnega mišljenja) proti svojemu tovarišu M. tožbo radi žaljenja časti, ker mu je le ta rekel: »Ti si cel Pegan!« Na razpravi je M. priznal, da je tako rekel, a se je izgovarjal, da ni to nič kaznjivega. Sodnik je obsodil toženca na 500 K globe, kar mu je počel, ka ni šlo prav v glavo. Ko pa je sodnik v razlogih obrazložil, da je tože-ni s tem hotel tožniku očitati znane Peganove lasnosti, in ga prav na ra-

— **Sejmarski organi.** ki so noč in dan na velikem sejmišču v Ljubljani zaposleni, prosijo velenje, ravnanje, da se jim nakloni kak podpora. — **Sejmarski organi.**

— **Vinski sejem.** Z ozirom na notico »Vinski sejem« v 199. št. vašega lista ugotavljamo, da ni Kmet. družba kot taka, temveč ne Vinarski in sadlarski odsek v Mariboru prireditelj vinskega sejma, kar prosimo v prihodnji številki Vašega cenjenega lista med poročili o velesejmu resnici na ljubo popraviti.

— **Narodni okraski.** Na semnju je v kr. založbi šolskih knjig razstavljene nekaj listov iz najnoveše zbirke prof. Alberta Sica: »Narodni okraski na pirih in kočulih«. Delo je krasno, o njem izpregovorimo obširneje, ko bo docela natisnjeno.

— **»Tourist Office« na velesejmu.** Včerašnjo notico o »Tourist Office« popravljamo v toliko, da pristavljamo k stavku: »Brezig-gar je cenil v svoji gospodarski knjigi letni brutto dohodek tujkega prometa v Sloveniji na 5.6 milj. kron« še stavek: »Ta znesek pa se je dvignil vsled izpremembe novč-ne vrednosti brezdvomno na 100 milijonov kron.«

finiran način žaliti, je toženi to uvidel in kar plačal globo.

— **Vsem prijateljem in znancem,** ki so mi ustno, pisмено ali brzojavno izrazili svoje čestitke k 70letnici, izrekam vam potomo, ker mi ni mogoče se vsakemu posebej zahvaliti, svojo iskreno zahvalo. V Ljubljani, 10. septembra 1921. — Polkovnik Janko Vukasović - Stibel.

— **Poziv koroški mladini!** Gospodične in gospodje Korošci, ki stanujete v Ljubljani se pozivljate, da zanesljivo pridete v nedeljo ob 8. uri na Magistrat v svrhu cvetličnega dneva. Imena sodelovalcev se priobčijo v časopisih. Gospodstviški Zvon.

— **Preselitev oddelka ministrstva trgovine in industrije** v Ljubljani. Ta oddelek se dne 13. in 14. t. m. preseli iz deželnega dvorca deloma na Turjaški trg št. 3, deloma na Turjaški trg št. 6. Oba dneva se vsled tega stranke ne bodo sprejemale.

— **Kolo jugoslovenskih sester.** Veliki sejm bo trajal še par dni in v teh par dneh si lahko vsakdo kupi srečko za 1 dinar, katero prodaja Kolo za dobrodelno loterijo. Dobe se srečke na sejm pod rdečim dežnikom, vsakdo naj gre in naj si jo kupi, da bo živel v sladki nadi, da dobi prvi dobiček, ki znaša 50 tisoč kron.

— **Pravoslavna služba božja.** U nedelju, 11. septembra, na Usekovanje gl. Jovana Krstitelja, službi se služba božja u 10 časova, u pravosl. vojniškoj kapeli, kasarna Vojvode Mišića, na Taboru.

— **Popis živine in vozil za potrebo vojske.** Ministrstvo vojne in mornarice je na podlagi sklepa ministrskega sveta z razpisom z dne 13. avgusta 1921 odredilo, da se ima v mesecu septembru in oktobru t. l. nadaljevati lansko leto uklenjeni popis živine in vozil za potrebo vojske. Za ta popis ostanejo v veljavi določbe, ki so bile izdane lansko leto. Popis bodo vršile vojaške komisije, ki pričnejo poslovati okrog 15. septembra. Podroben načrt bo do izdaje komande vojnih okrogov.

K temu je pripomniti, da zahteva nujna državna potreba ta popis živine in vozil za organizacijo naše vojske, da bo v primeru potrebe vsaka vojaška jedinica takoj dobila potrebno prežno živino in vozila, dalje da se pri tem popisu nikomur ne bo odvzela živina, ampak samo popisala in stavila v razvidnost. Živino bi bilo treba oddati samo v primeru morebitne mobilizacije vojske, in sicer takrat samo proti pravični odškodnini, kakor to določa člen 40. naše ustave. Ker je država samo skupnost državljanov, ki se mora, ako treba, vsa skupaj postaviti v bran, je dolžnost vsakega državljanca, da pripravi za ta primer svojo živino in vozila državnim organom, ki so predvsem poklicani skrbeti za obrambo države, to je vojaštvu. Žigosanje živine je sploh odpravljen in se nikomur več ne bo žigosala živina. Popis se vrši samo v zgoraj obrazloženi namen. Ljudstvo naj se ne pusti begati in zavajati hujšakcem in drugim državi sovražnim elementom, ki bi morda poizkušali trositi druge govorce in vesti.

— **Avtomobilna zveza Ljubljana-Celje.** Na željo interesentov se spremeni od ponedeljka 12. t. m. vozni red v toliko, da bo odhajal avtomob. iz Celja ob 8.30 popoldne in ne kot sedaj, ob 1.30. Prihod v Ljubljano približno ob 6.30 popoldne. Otvori se zopet postaja pri »Urbančevu«, Stozice pri Ljubljani, in stane vožja do tla K. Prednost pa imajo potniki na oddaljenejša postaja.

— **Važno za obrtnike, kmete in trgovce.** Obrtno društvo za politični okraj Kamnik v Kamniku sklicuje na nedeljo dne 11. septembra t. l. dopoldne ob pol 10. v dvorano Kamniškega do-

ma shod, h kateremu vabi vse one obrtnike, kmete in trgovce, ki plačujejo osebno dohodnino. Sestavilo in odobrilo naj bi se sporazumno s temi stanovni skupno listo treh članov in toliko namestnikov za predstojajoče volitve v davčno komisijo političnega okraja Kamnik.

— Za spominsko ploščo Podlimbarskega so o priliki žalne slave sa kraljem Petrom Lutomerčani v družbi prof. Hlebiča nabrali 1000 K.

— Žigovanje kart in domin. Po točki 26. čl. 83. taksnega in pristojbinskega pravilnika z dne 20. julija 1921, št. 10.760, Uradni list z dne 30. avgusta 1921, št. 268, kos 104, se imajo vse enote (igre) kvar in domin, kar se jih nahaja dne 1. septembra 1921 v državi, iznova žigovati in razlikati v taksi 10 (deset) dinarjev se mora plačati najkasneje do 1. oktobra 1921. V območju delegacije ko izvrševal to žigovanje davčni urad za mesto Ljubljana. Lastniki kvart in domin morajo v svrhu žigovanja donesti pismo, no nekolikavno prijavo, v kateri imajo navesti, koliko že rabljenih in koliko še nerabljenih iger kvar in domin donesejo v žigovanje. Prijave je napraviti posebej za že rabljene in posebej za še nerabljene kvarte in domine. Še nerabljene nove kvarte po trgovinah in pri zasebnikih, za katere se je že poravnala taksa po tačasnih predpisih, se bodo žigosale in opremile s takso po točki 3. in 4. čl. 83. taksnega in pristojbinskega pravilnika na ta način, da se bo udaril žig pod prejšnji žig, in sicer tako, da se na tem mestu zavoj nekoliko pretрга in da se bo nova taksa dolepila ter uničila poleg stare takse. Že rabljene kvarte se bodo po žigosale na ta način, da se novi žig udari pod starega, a taksa se doplača in nalepi na prijavi. Domine se imajo žigosati kakor kvarte, vendar po predpisih točke 15. čl. 83. navedenega pravilnika. Stare in nove domine se bodo žigosale na isti način, le na nove, še nerabljene domine se lepi taksa na skrinjico poleg stare takse, taksa za že rabljene domine se dolepi in uniči na prijavi. V obeh slučajih se ta taksa uniči z žigom, s katerim se žigosajo kvarte. Taksa 10 (deset) dinarjev se doplačuje le za one kvarte, na katerih se pozna stari žig, in za domine le glede katerih se vidi na skrinjici dosedanja taksa, drugače je plačati celo takso po tar. br. 236 tačasnega zakona o drž. trošarinah, takсах in pristojbinah z dne 27. junija 1921. Stranke izven Ljubljane lahko oddajajo prijave in za žigovanje določene kvarte in domine pristojnim oddelkom finančne kontrole, ki jih službenim potom odpremi na naslov davčnega urada za mesto Ljubljana.

— Razpuščen nemški društvi. Društvo »Kriegerverein in Kappel« je razpuščeno iz državnih interesov. Društvo »Deutscher Kindergartenverein« v Studencih pri Mariboru je razpuščeno, ker ni pogojev za njega pravni obstoj.

— Sprejem v zagrebško podčastniško šolo. Vojno ministrstvo je razpisalo tečaj za sprejem 500 gojencev v podčastniško šolo v Zagrebu.

— Imenovanja v področju zdravstvenega odseka za Slovenijo. Imenovani so: Oficial Fran Hribnik za upravitelja hiralnice v Vojniku, upravni praktikant Franjo Gorečan za upravnega asistenta pri zdravstvenem odseku za Slovenijo in oficijant Anton Gorečan za upravnega asistenta občne javne bolnice v Celju.

— Iz policijske službe. Provi-zorni policijski komisar pri policijskem ravnatelstvu v Ljubljani dr. Mirko Kresnik se je odpovedal službi pri policijski upravi v Sloveniji.

— Iz železniško-policijske službe. Za pomočnika komisarjev železniške policije na Jesenicah je imenovan Anton Batagelj, pravnik in rez. poročnik-dobrovollec.

— Iz veterinarske službe. Anton Korošec, inspektor I. razreda v veterinarskem oddelku ministrstva za kmetijstvo in vodo, je imenovan za vladnega svetnika v VI. činovnem razredu 3. stopnje državnih uradnikov ter premeščen v Maribor, da nadzira vse obsejne veterinarske postaje v Sloveniji in opravlja službo obmejne veterinarja v Mariboru.

— Iz zdravniške službe. Dr. Fran Marinič je imenovan za asistenta splošne bolnice v Mariboru.

— Iz gradbene službe. Inženjer Fran Emmert je imenovan za šefa gradbene sekcije v Kranju.

— Dva nova naslova vojaških oblastev. Uradni naslov dosedanje ljubljanske, celjske in mariborske pukovske komande je odslej »Komanda ljubljanskega, celjskega in mariborskega okrožja«. Dosedanji bataljonski srezi pa se imenujejo odslej »vojni srezi«.

— Pri Sv. Juriju ob juž. žel. umrl je dne 5. t. m. v visoki starosti 85. let g. Valentin Kovalev, oče finančne-

ga ravnatelja g. dr. Josipa Kovaleva v Mariboru. Pokoj njegovi duši!

— Vsi v našo vojsko sprejeti rezervni oficijeri suhozemne vojske in mornarice, ki bivajo na ozemlju Ljubljanskega vojnega okraja, se pozivajo, da se dne 18. t. m. ob 8. uri javijo pri Komandi ljubljanskega vojnega okraja v Ljubljani (v Vojvode Mišiča vojašnici) v svrhu nastopa enodnevnih vežb, da položajo ustmeno in pisмено pripravo Kralju Aleksandru I. in otačbini. Vsa naj prinese s seboj žig s svojim monogramom.

— V Kandiji v bolnišnici usmiljenih bratov je 7. t. m. umrl skladiščni mojster južne železnice g. Josip Skrljanec iz Rožne doline. Pokojni je bil star 65 let in si je v službi nakopal hud revmatizem. Bil je splošno priljubljen in je že takoj v začetku vojne skrivoma podučeval ljudstvo, kako bo mo po vojni združeni vsi Jugoslovenci pod vlado Karagjorgjevičev. Blag mu spomin!

— Gradbeno ravnatelstvo nam piše z ozirom na vesi iz Metlike, da mora v zmislu obstoječega reda za kanalizacijo skozi mesta in naselbine skrbeti dotična občina sama, ne pa oostna uprava. Cestna uprava je v takih slučajih le zavezana odvajati deževno vodo iz cestišča po odprtih jarkih, ne pa po zaprtih kanalih. Pokritje cestnih jarkov si navadno preskrbe posestniki sami po predpisih cestne uprave, kolikor to prometni ozir v njih lastno korist zahtevajo. Vzrok nedostatkov v Metliki je, da nekateri posestniki odvajajo onesnaženo vodo iz dvorišč v cestni jarek, kar je izredno prepovedano. V enem slučaju je bil svojčas en mesar v Metliki politični oblasti naznanjen, ker je odvajal krvavo odpadno vodo v cestni jarek.

— Smrtna kosa. Včeraj so pokopali ob veliki udeležbi g. Blaža Jesenka, trgovca in posestnika na Starem trgu. Pokojnik je bil v Ljubljani splošno znana oseba. Iz malih začetkov si je ustvaril z neumornim delom in mravljijsko pridnostjo cvetoče trgovsko podjetje. Bil je mož starega kova, značajan in pošten, kakršnih mož je danes vedno manj med nami. Užival je splošen ugled in spoštovanje. Dolga leta je upravljal z največjo nožrtvovallnostjo posle ubožnega očeta za svoj okraj. Bil je zvest somišljenik napredne stranke, za katero je stopal vedno, kadar je bilo potrebno, z navdušenjem v boj. Bodi vrlenu somišljeniku ohranjen trajen spomin! — Včeraj dopoldne je umrla ga. Hilda Čeč, soproga ravnatelja Jugoslovanske tiskarne g. Karla Čeča. Pogreb bo jutri, v nedeljo ob 16. Z Gruberjevega nabrežja na pokopališče k Sv. Križu. Blag ji spomin!

— Umrl je v Ljubljani dolgoletni trgovec g. Ernst Stöckl P. v m.

— Kdo je kriv smrti? Maja letos je v Mariboru v Mlinski ul. ob dotiku z električno odvodno žico umrla 62 let stara Uršula Pušnik. Državno pravdnistvo je obtožilo inženirja Emila Scherera, poslovođjo graške tvrdke Piehler radl malomarnosti pri izpeljavi električne naprave pri tej hiši. Scherer se je pred kazenskim senatom v Mariboru zagovarjal, da predvsem ni on odgovoren za napravo, ampak graški vođja te tvrdke, dalje, da je tvrdka že oktobra 1920 električno napravo v Mariboru izročila mestnemu električnemu podjetju in da je umrl inženir Gostiša med drugim tudi to napravo v Mlinski ulici prevzel brez hiba. Ugotovilo se je, da je bila edina ta žica vdelo nepojasnjenih vzrokov v svojem končnem delu zarjavela, umrla pa da je bolela na srčni bolezni, valed česar je bila njena odporna sila manjša kot električni tok. Krivda ne zadene tudi ne mestnega podjetja, ker je po zakonu imelo do oktobra letos časa revidirati odvodno žico. Scherer je bil oproščen.

— Imenitno kupčijo je napravil Anton Komertzki, vinotičar v Gradcu. L. 1919 je skušal preko Špilja spraviti 3 vagone vina in v to svrhu ponujal komisarju pri politični oblasti Maribor 500 K nagrade. Komertzki je bil radi tega pred poroto obsojen na 5 mesecev ječe. Vled ničnostne pritožbe se je ta kazen pred senatom spremenila in znižala na dva meseca, katere pa tudi ni odsedel, ker je bil med tem — amnestiran. Komertzki pa je svojčas l. 1919 vložil pri okrožnem sodišču kavejco 20.000 K. Zdal ko je bil rešen vseh teh neprijetnosti pa je dobil kavejco vrnjeno v 200.000 K naše valute ter je na ta način še profitiral blizu 180.000 K.

— Jutri v nedeljo vsi v Krašnju! Vabimo narodno občinstvo v Ljubljane in od drugod, da se v čim največjem številu udeleže odkritja spominske plošče Podlimbarskemu jutri v nedeljo v Krašnju. Zveza je zelo ugodna. Vlak pride v Domžale po 8. uri, kjer nas čakajo vozovi, ki nas za borih 10 K za osebo peljejo po romantičnem Črnem grabnu v Krašnje. Komur so znani naši pisatelji Kernski, Jurčič in Podlimbarski, videl bo korak za korakom v stisnjeni dolini, imenovani Črni graben, slike iz romanov teh treh. Lepšega naravnega užitka si človek ne more misliti kot v teh lepih jesenskih dneh obiskati ta romantični kos naše lepe Gorenjske. Povratek spet z vozovi v Domžale, kdor pa hoče napraviti turo dveh ur čez Moravce, Cicelj v Laze, mu pa tudi ne bo žal! Pa Limbarsko goro lahko obišče! Zato jutri vsak, kdor more, v Krašnje!

— Društvo »Gospodarski Zvon« v Dalmatinovi ulici št. 15 v Ljubljani ima na razpolago več koroških beguncev, ki so kot delavci sposobni za delo v lesni in kmetijski stroki.

— Danes v soboto 10. septembra vrši se v veliki dvorani Narodnega do-

ma koncert zbor Kubanskih kozakov. Začetek ob pol 9. zvečer. Predproaja vstopnic v trafiki Dolenc v Prešernovi ulici.

— Poskušeni atentat pri Trojanah. Zločinca, ki sta na Ovčjaku pri Trojanah pripravljala dinamitni atentat, je orožništvo islo. Naša domneva, da so zločinci iz Trbovelj, se je uresničila: krivca sta rudarja Šmodič v Trbovljah. Spoznal jih je isti orožnik Globčnik, ki je odkril pripravljeni atentat. Brata Šmodič so izročili okrajnemu sodišču v Laškem. V Celju so zaprli nekoga moškega in žensko, ki sta zapletena v to afero.

— V orient ekspresu med Zagrebom in Ljubljano so finančni kontrolni organi v sredo zaplenili 65 kg srebra in 4 kg zlata, ki je bilo preloito iz cekinov. V Celju so aretirali Janka Pogačarja iz Cerkelj in Jožefa Kramar iz Trsta, ker so našli pri njih 1943 srebrnih kron ki sta jih hotela iztihnati.

— Vožnja kolezarjev in mlekaric na državni cesti Ljubljana—Ježica. Da se olajša promet na državni cesti Ljubljana—Ježica, določi se za kolezarje levi banket državne ceste v smeri Ljubljana—Ježica kot jedino dovoljen, za počesa pa desni banket. Vsaka vožnja kolezarjev po desnem banketu omenjene državne ceste je pod kaznijo prepovedana. Mlekaricam in vsem ki prevažajo stvari iz dežele v mesto ali nazaj na vozičkih, je prepovedano uporabljati oba cestna banketa in imajo uporabljati le cesto.

Kultura.

S. Santlova kolekciona razstava slik in grafičnih del.

V soboto, dne 3. septembra, je otvoril g. prof. Saša Santel svojo kolektivno umetniško razstavo. Zaradi istočasne otvoritve ljubljanskega velesejma se je otvoritev vršila tiho in skoro neopazeno. — Razstava se nahaja v telovadni dvorani »Mladike« v Šubičevi ulici — posledica pomanjkanja ugodnejših prostorov, a kljub temu so prostori boljši kot bi se pričakovalo.

Naš marljivi umetnik prof. Saša Santel je razstavil nad 30 oljnatih slik, a ostali del razstave tvorijo grafika in so originali v lesorezu in bakrorezu ter pretežna večina vseh doslej priobčenih ilustracij. Skupno število razstavljenih umotvorov je nad 350. — Med vsem razstavljenim najdemo mnogo že znanega, a mnogo slovenski javnosti še novega. V razstavljenih oljnatih slikah je umetnik zajemal snov v pokrajinskih in figuralnih motivih, večina iz Istre, kjer je preživel med tamošnjimi Hrvati — bil je profesor risanja v Pazinu in na Sušaku — nad deset let.

Posebnost Santlove umetnosti je pa grafika, v kateri z uspehom deluje že daljšo dobo v raznih tehnikah: eno — v večbarvni lesorezi, linotipiji, radirance s suho iglo in ruletom, ujedanje v peresni in »acquatinta« tehniki itd.

Razstavljene so razen odtiskov tudi originalne plošče z namenom, da obiskovalci razstave vidijo nastanek te vrste umotvorov. — Ta pouk bo za našo javnost gotovo dobro došel, saj je osobito modern, bakroreza umetnost — ki ima drugje toliko ljubiteljev — pri nas še v povoju. Ker so taki umotvori mnogo cenejši od oljnatih in akvarelnih slik in čisto celo prikladnejši za okras manjših zasebnih stanovanj, bilo bi naravno, da si iste pridobe z nakupom za nizko ceno ljubitelji umetnosti. — Opozorjati bi bilo še posebno na začetno serijo motivov iz stare Ljubljane, ki nudi toliko slikovitosti.

Domneva, da takih odtisov ni smatrati za originalne, je napačna. kajti odtisi so napravljeni in signirani lastnoročno od avtorja.

Naš umetnik je tudi razstavil mnogo najraznovrstnejših ilustracij, risb, razglednic, etiket itd., ki so bile objavljene v raznih slovenskih, hrvaških in srbskih publikacijah. Te reprodukcije nudijo pregled o vsestranskem vstrajnem in marljivem delovanju umetnika na polju knjižne in druge opreme.

Grafična umetnost zahteva mnogo požrtvornosti ne le glede časa, vstrajnosti, sigurnosti v risanju itd., temveč je tudi v zvezi z mnogimi gmotnimi žrtvami. Če razstavljalec s to razstavo doseže, da se zanimanje občinstva za to lepo panogo upod. umetnosti poveča, je pripomogel s tem mnogo ne samo sebi in posredno tudi svojim tovarišem-grafikom, nego je s tem tudi napravil kulturni čin, za katerega mu moramo biti hvaležni. — Le žal, da dosedanj obisk razstave in nakup umotvorov še daleč ne odgovarja premočnim gmotnim žrtvam in velikemu trudu razstavljalca-umetnika.

— Slovenska žitanka sa višje razrede srednjih šol I. del (za 5. razred), ki jo je sestavil dr. Ivan Grafenauer s sodelovanjem dr. Besjaka in dr. Bres-

nika, je izšla v zalozi Jugoslovanske knjižarne. Prosvetni oddelak naše vlade jo je že odobril. Knjiga stane 21 dinarjev. V kratkem izide tudi čitanka za nižje razrede srednjih šol, na kar opozarjamo dijake, da si ne bodo nabavljali starih nerabnih knjig.

— »Vrh Razglednika«, ilustriran poljudno znanstven mesečnik. Dobili smo drugo številko, ki nadaljuje začrtani program in po vsebini in obliki enako dobra. Razveselili se jo bodo posebno naši rudarji, ki dosedaj zaso niso imeli primernih knjig. List ima lepe slike naših planin; veseli jih bodo hribolazci pa tudi fotografi — amaterji. Mesečnik prav toplo priporočamo slovenski inteligenci: šolnik in uradnik, duhoven in mešan bo v njem veliko našel. List je pisan za zrelejšo občinstvo. Vendar ga starši smejo brez odloga prepustiti svojim dijakom, ki bodo v njem našli obilo lepega čtiva. Upravišstvo je v Mariboru, Slov. ulica št. 15.

— Glasbena Matica v Ljubljani. Vpisovanje v konservatorij oziroma v šolo Glasbene Matice v Ljubljani se redno vrši vsak dan do včerajšega 14. t. m. od 9. do 12. dopoldne in od 15. do 17. popoldne. Nadaljni izpiti se vrše v ponedeljek in torek od 9. do 12. ur dopoldne za klavir in istodnevno popoldne od 3. ur do 6. ure za šolskega poslopija.

— Pevski zbor Glasbene Matice obhaja 30 letnico svojega obstoja in obenem se bo praznoval 50 letni jubilej Glasbene Matice. Koncertno vodstvo v jubilejnem letu si bodeta delila gosp. Josip Miel, bivši 15 letni koncertni vođja podružnice Glasbene Matice v Gorici in pa g. ravnatelj Matej Hubad, ki je skoro celo dobo obstoja pevskega zbora Glasbene Matice vodil koncerte Glasbene Matice in službuje letos pri njej že 30. leto. Resne in dobre pevece vabimo v naš pevski krog.

— Ludvik Thoma. Umrl je bavarski nemški pisatelj in dramatik, satirik Ludvik Thoma. Njegovi komediji »Medajla« in »Lokalna železnica« sta dosegli na našem odru velik uspeh. Bil je silen temperament in duhovit satirik.

— Ljubla Iličič v novi opereti »Nevest Lukulovi«. Naš bivši operetni in operni tenor Iličič, rodom Srb, je v berlinskem »Theater des Westens« nastopil v novi Gilbertovi opereti, »Nevesti Lukulovi« prvič pred berlinsko publiko. Dosegel je najsialnejši uspeh. Opereta je zajela iz klasičnega življenja starega Rima. Nastopajo konzuli, poslaniki, hetere, med njimi tudi Ilirec Agnon, ki ga igra in poje Iličič. Dejanje je brez sentimentalnosti, zelo veselo in satirično tendenco: bica špekulativno vojnih dobičkarjev in politikov veriznikov. Vsi kritike priznavajo opereti izjemno cenno med vsemi modnimi operetami; tudi godba je okusna, orkestralni del operno bogat in skrbno obdelan. O Iličiču pisalo brez izjeme vsi časniki zelo laskavo. »Lokal-Anzeiger« pravi: »Praški Louis Illing, mlad, slikovito lep, z očmi, pred katerimi ženske kleče, je tudi glasovno pred vsemi odlični. Brez napore plava njegov lepi, čist tenor nad zborom in orkestrom ter razvija v solih in duetih največji sijaj.« — »Berliner Tagblatt«: Louis Illing bi bil s svojo vročo igro in polnim, vitkim tenorjem v okras vsakemu opernemu gledališču. — »Berliner Morgenpost«: »Louis Illing, vitez visokega C...« — »Börsen-Courier«: »L. Illing izomikant, kovinski tenor je uspešom najboljši užitek.« — »Tägliches Rundschau« piše, da predstavlja Iličičovo petje oporo v opereti. — »Deut. Abendblatt«: Prof. dr. Altmann piše, da si želi Iličiča zaradi njegove spretnosti igre in krasnega, izborna izšolanega lirskega tenorja čim prej prestavljenega na velik operni oder. — Tako se glase vse kritike: niti ena ni negativna ali vsaj medla. G. Iličič, ki je začel svojo pevsko kariero v Ljubljani, je prišel iz Grada na Dunaj in v Prago, od ondi pa v Berlin, kjer je posadil — kakor piše »Nene Zeit« — vse berlinske tenoriste v senco.

— »Ruska knjiga«. Neka ruska založba knjig v Pragi namerava v prihodnjem času izdajati v slovenščini najlepše umotvore ruske književnosti. Posamezna dela bodo izhajala kot zvezki knjižice, ki se bo imenovala: »Ruska knjiga«. Najprej bodo izdana sledeča dela, ki doslej še niso bila prevedena v slovenščino: 1. A. Čehov: Dolgočasna storija, Oddelek št. 6. 2. Duet, I. dr. 3. Povesti, 4. Povesti, 5. A. I. Kuprin: Dvoboj, 6. Povesti: Sulamif, Moloh I. dr. 7. L. N. Tolstoj: Hadži Murat, 8. Detinstvo in Deštvo, 9. Zivi mrtvec, Po plesu, Oco Sergij, 10. I. S. Turgenjev: Plemiško gnezdo, 11. F. M. Dostojevskij: Krotka, Zapiski iz nižnj velikomestja, 12. V. Garšin: Načezda Nikolajevna, Rdeči cvet, I. dr. Prevajanje navedenih del prevzamejo: V. Levstik, J. Vidmar in drugi najboljši slovenski prevajalci. Tukajšnji zastopnik založništva je ing. N. Berg, kemični inštitut univerze.

Sokolstvo.

— Sokol I. Radi krepkejšega razvoja namerava orkester Sokola I v jeseni in na zimo podvojiti svojo delavnost. Zato vabi vse brate in sokolske prijatelje, ki bi imeli veselje in zmoglost sodelovati pri orkestru, za pristop. Prijave je nasloviti na br. tajnika A. Počivavnika (mestni magistrat, knjigovodstvo). Dobrodošli vsi, ki čutite z nami in nam želite uspehov. Zdravo! Odbor.

— Za stavb. aklađ ljublj. Sokola je nabral br. Mirko Vavda v telovadni ci v Nar. domu med še tremi člani oz. članico K 200. — Srčna hvala!

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Solstvo.

— Državna trgovska akademija v Ljubljani. Vpisovanje v I. in II. letnik se vrši 12., 13. in 14. septembra ob 9. do 12. in popoldne od 3. do 6. Priglasen za abiturijentski tečaj naj se javijo od 25. do 30. septembra. Začetek poduka na akademiji, oziroma predavanj na abiturijentskem tečaju se booda kasneje objavil. Ravnatelstvo.

— Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1921/22 s sv. mašo dne 14. septembra ob 8. v kapeli oo. jezuitov. Po službi božji so imajo zbrati učenci in učenke v svojih razredih. Redni pouk se prične 15. septembra ob 8. jutraj. Ponavljalni izpiti se prične v torek, dne 13. septembra ob 8. Vpisovanje v prvi letnik deškega in dekliškega oddelka je zaključeno.

— Otvoritev gospodinjstkega tečaja v Kranju. Podružnica Kola Jugoslovanske sester v Kranju otvori s 15. septembrom 10 tedenski gospodinjski tečaj za mostna dekleta. Tečaj za kmečka dekleta se otvori tekom zime po večjih krajih Gorenjske. Dekleta mečanskih slojev iz Gorenjske ki žele obiskovati ta tečaj, naj se javijo pisмено ali ustmeno do 12. septembra pri predsedništvu Kola Jugoslov. sester v Kranju na glavarstvu, kjer izvedo vse podrobnosti. Razen predpisane učne snovi bodo na tečaju zdravniška predavanja (predavatelj dr. Eržen, dr. de. Glaria, dr. Globočnik). K tem predavanjem bodo imele razen gojenk dostop vse članice Kola.

Društvene vesel.

— Občni zbor profesorskega društva. V risalnici I. državne gimnazije v Ljubljani je bil včeraj 9. t. m. občni zbor profesorskega društva, katerega se je udeležilo znatno število profesorjev, med drugimi tudi predsednik višjega šolskega sveta dr. Bevk in viš. šolska nadzornika dr. Poljanec in I. Wester. Društveni predsednik, ravnatelj g. dr. Korun, je otvoril zborovanje in se v kratkih vznešenih besedah spominjal blagopojnega kralja Osvoboditelja in njegovega naslednika kralja Aleksandra. Nato je imel predsednik kratko poročilo o razvoju slovenskega srednjega šolstva, na Slovenskem je sedaj 16 ravnateljskih mest, izrazil je željo, da bi se ne delala pri podeljevanju mest nikakoli politična razlika. Društvo šteje 270 članov in je društvo včlanjeno pri Centralnem Udruženju profesorjev kraljevine SHS. Društvo izdaja glasilo »Glasnik«, ki velja 98 K. Članarina se je zvišala na 100 K letno. Dalje omenja predsednik, da se vrši v dobi od 25. do 27. septembra t. l. drugi kongres jugoslovanskih profesorjev v Zagrebu, katerega se udeleži sekcija s 50 zastopniki. Ker udeleženci na konoreso posetijo potem Ljubljano, se vse potrebno ukrene, da jih Ljubljana častno bratsko sprejme. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za predsednika ravnatelj dr. Korun, za odbornike pa: predsednik viš. šol. sveta dr. Bevk, profesorji: dr. Debevec, Jeran, Mazi, Ovsenek, Pavlič, dr. Samsa in dr. Smajdek. V nadzorstvo ravnatelj Mazi in prof. dr. Kušar in Lovšec. Kot člani nadzorstva oz. namestniki profesorji: Sodnik, Hočevsar, Tejkal in Vrhovnik.

— »Jugoslov. Matice« v Cerknici. V nedeljo je priredila podružnica JM. v Cerknici tombolo na trgu pred cerkvijo. Obilna udeležba in bogati podarjeni dobitki so bili jasna slika zanimanja za prireditve. Pridno nalepanje novih kolkov JM. na razstavljenio skico zasledenega ozemlja pa je priča, da našo ljudstvo gorke čuti z brati onkraj meje. Govornik nam je dokazal, da je naše edinstvo tostran meje predpogoj uspeha našega dela za brate v rodstvu. Zivahno odobravanje je pokazalo, da so padle besede govornika na rodovitna tla. Prireditelc je v idejnem in gmotnem oziru dosegel gaženljivi uspeh.

Darila

Upravi našega lista so poslali: Za pogoreli »Narodni dom« pri Sv. Ivanu v Trstu: g. Karlo Bitenc K 984 nabral pri poslovilnem večeru prvega učiteljskega telovadnega tečaja v Ljubljani.

Za oslepele vojaške: K 300 ošveto-niška pisarna dr. Ravnihar — dr. Smole kot poravnava v neki kazenski zadevi.

Za Jugoslovensko Matice: Urad Ljubl. Velikega semnja tu K 50 kot poravnava nekega incidenta.

Za Jugoslovansko Matice: Mokronoški čestilci in čestilke dr. Ivana Tavčarja K 90 in Marija Werli, Cerknica K 100 mesto venca na grob umrle go. Helene Zavrčnik v Cerknici.

Upravi našega lista so poslali:

Družbi Cirila in Metoda za obrambni kamen. V počaščenje 70 letnice g. dr. Tavčarja: g. Ivan Kraker, posestnik v Ljubljani K 500, socijalno kulturno in gospodarsko žensko društvo K 200, mokronoški čestilci in čestilke dr. Tavčarja K 200 ter Papuška in Miluška K 200. G. Edo Delak in Mara dr. Estova K 200 v počaščenje spomina njih blagopojnega očeta in ga. Marija Werli, Cerknica K 100, mesto venca na grob svoje prijateljice g. Irme Remžgar, učiteljica v Cerknici. Srčna hvala!

Najnovejša poročila.

Velika demonstracija proti italijanskim izizovalcem.

— Split, 10. sept. (Izv.) Včeraj proti večeru sta dospela iz Zadra v Split v avtomobilu dva zadržana Italijana. Ustavila sta se pred hotelom Bellevue. Bila sta to dva mlada, bivaša D' Annunzijevega legionarja. Eden zmanj trgovski akademik in izizvalec tržaških Slovencev Sangulin, ki je bil leta 1914 zaprt na ljubljanskem gradu in drugi, znan kot vodja tržaških fašistov, čegar imena pa doslej nismo mogli doznati; znano je to toliko, da je vodil lanske leto vse pogrome na Narodni dom, banke in naš konzulat. Čim je mešanost zaznala za njih prihod, nabrala se je pred hotelom velika skupina demonstrantov, ki so zahtevali, da jim policija izroči omenjena Italijana. Italijana sta bila skrita v hotelu, policija pa je vsakemu zabranjevala dostop. Policiji na pomoč je došlo tudi orožništvo, ker je pred hotelom vedno naraščala množica. Slednji je moral nastopiti vojaštvo, ki je množico razpršilo. V medsebojnem tepežu je bilo ranjenih več redarjev in orožnikov. Vojaštvo je z mirnim nastopom napravilo red. Aretiranih je bilo več oseb. Oba italijanska izizvalca so na to pod močno eskorto odpravili nazaj v Zadar.

Stojan Protićeva nova politična akcija.

— Beograd, 10. septembra. (Izv.) V političnih krogih zatrjujejo, da namerava Stojan Protić v kratkem in to med 1. oktobrom in 15. oktobrom izdati svoj list »Preporod« ali »Osvit«. Stojan Protić sedaj izdeluje nov program za novo svojo radikalno stranko. V tem programu bo obširno navedel razloge, zakaj je zapustil dosedanje politiko radikalne stranke. Raztolmačil bo svoje stališče o vseh vprašanih, navedel bo načelne točke svojega programa nasproti zemljoradnikom, obširno bo opisal svoje razgovore s hrvaškimi vodilnimi politiki. Ti razgovori so bili le informativnega značaja, nikakor pa ne, da bi ugotovili Protićovo razmerje do hrvaških zastopnikov. Protić namerava stranko radikalno reorganizirati in ji dati temeljni program, ki je bil za časa Obrenovića. Protiću blizu stoječi politiki računajo, da pride do razkola med demokrati in radikalci, na kar smatrajo Protića za poklicanega, da ustvari in organizira vlado z zemljoradniki, Hrvati, Muslimani in Jugoslovanskim klubom. Nasproti temu pa zatrjujejo drugi krogi, da je stališče ministrskega predsednika g. Nikole Pašića v radikalnem klubu trdno in ojačeno ter da se namerava koalicijska z demokrati še poglobiti.

Uspehi podpisovanja državnega posojila.

— d Beograd, 9. septembra. Podpisovanje za državno investicijsko posojilo je pokazalo doslej že precejšnje uspehe, četudi podpisovanje ni tako živahno. Posebno sredi in koncem prejšnjega meseca so naši trgovski in poljedelski krogi podpisali velike vsote, danes pa so podpisane že desetinke milijonov. Statistika o vpisovanju posojila bo končana v nekaj dneh, toda še danes se lahko ugotovijo nekatere večje vsote, na primer čekovni urad v Zagrebu je podpisal deset milijonov, čekovni urad v Ljubljani 2 in pol milijona, trgovec Kosovljanin iz Jagodine poldrug milijon, Udruženje železničarjev en milijon, g. Djundjerski iz Novega Sada en milijon, uprava monopolov 1.300.000, razredna loterija 200.000. Učiteljska zadruga 100.000, mehanični delavci v arsenalu 600.000 in Udruženje gledaliških igralcev 10 tisoč. Poleg tega je podpisanih tudi mnogo manjših vsot, ki se objavijo takoj, ko bo končana statistika. Denarni zavodi, pri katerih se vrši vpisovanje državnega investicijskega posojila, se prosijo, da razven v brzojavkah poročajo še posebej vsak dan, koliko posojila je bilo podpisano pri njih in naj naznačijo tudi imena vpisovalcev ter vsilno podpisane vsote.

— d Beograd, 9. septembra. Trgovska zbornica v Beogradu je dne 27. avgusta sklenila, da vpiše 100.000 dinarjev sedemprocentnega državnega posojila.

— Beograd, 10. septembra. (Izv.) Rezervni oficirji beogradskega okrožja so sklenili, da na dan prisege 11. septembra izroče vse svoje dohodke tega dne z dokladami svojem Udruženju za podpis 7% državnega posojila.

D' ANNUNZIEVI LEGIONARJI V PREISKAVI.

— Trst, 8. septembra. V Anconu so aretirali izmed D' Annunzijeveh legionarjev, ki so zapustili luko Baroš, Evgena Seccherija in Konstantina Pascaliya ter uvedli proti njima kazensko preiskavo po paragrafu 113. kazenskega zakona. Češ da sta s svojimi nedopustnimi dejanji skušala zastrupiti odnose med Italijo in Jugoslavijo. Oba sta bila izročena preiskovalnemu sodniku.

ZADUŠNICA PO KRALJU PETRU OSVOBODITELJU.

— Beograd, 10. sept. (Izv.) Iz inozemstva še vedno prihajajo poročila o zadušnicah po blagopojnojem kralju Petru Osvoboditelju. Na Krfu je bila zadušnica dne 5. t. m. Zadušnice je prisostvovala grška princesa Alice s hčerko, zastopniki grške vlade in člani naše kolonije. Istega dne je bil veličasten parastos za kralja Petra v Smirni. Parastos je opravil metropolit Aleksander z osmimi svečniki. Parastosu so prisostvovali grški vojski komisar, razni konzulati in medzavezniki misije naša kolonija in številno meščanstvo.

MINISTER PRIBIČEVIĆ O TISKOVNI SVOBODI.

— Beograd, 10. sept. (Izv.) Napram uredniku »Pravde« se je minister notranjih del g. Svetozar Pribičević obširno izjavil o uporabi cenzure oz. o tiskovni svobodi. Minister Pribičević je porabil priložnost, da je preciziral svoje stališče napram nekaterim napadom na tiskovno svobodo in da je podal interpretacijo členov 13 in 138 ustave glede tiska. Kar se tiče interpretacije da ustava ne zabranjuje izdajanja časopisov, ampak le prepoveduje začasno dotično številke, v katerih je bil kak članek proti gorenjim dočlalom, nima on nič proti temu, da se osvaja ta interpretacija, opozarja pa na nem. vlado, ki je izdala nedavno stroge naredbe proti tisku, ki skuša izpodkopavati temelje demokratske republike in njene vlade. V nadaljnjem je minister tudi preciziral svoje stališče o tiskovni debati, ki se je vršila na kongresu novinarjev v Splitu.

REORGANIZACIJA UPRAVE IN UPRAVNIH SODIŠČ.

— Beograd, 10. septembra. (Izv.) Minister za izenačenje zakonov g. Trifković je predložil včerajšnjemu ministrskemu svetu dva zakonska načrta o reorganizaciji centralnih in drugih upravnih oblasti, kakor tudi o uvedbi upravnih sodišč. Po tem načrtu se bodo temeljito reorganizirala dosedanja ministrstva in njih resori. Obstoječe bo 12 ministrstev. Nekatera dosedaj obstoječa ministrstva bodo prenehala in se bodo združila z drugimi. Ministrstvo ver odpade. Njega resort pride kot državni podsekretariat k ministstvu pravde. Pošta bo dodeljena s obratstvu. Agrarna reforma k poljedelstvu. Ministrstvo javnih del pride k ministstvu notranjih zadev.

ZANIMIVA SODBA DUNAJSKEGA VRHOVNEGA SODIŠČA.

— Dunaj, 10. septembra. (Izv.) Dunajsko vrhovno sodišče je izdalo zanimivo sodbo, zadevajočo plebiscit na Koroškem. Pred plebiscitom je kaplan Fran Krašnja vložil proti nemškim agitatorjem več tožb zaradi žaljenja časti pri okr. sodišču v Dobrih vestih. Sodišče je agitatorje obsodilo na zaporno kazen. Pozneje po plebiscitu je o sodbah razpravljalo deželno sodišče v Celovcu, ki je vse sodbe razveljavilo iz razloga, da so to sodbe inozemskega sodišča. Generalni državni pravdnik se je v varstvo zakona pritožil na dunajsko vrhovno sodišče, katero je sedaj razveljavilo sodbo celovškega deželnega sodišča in zadevo še enkrat vrnilo prvemu sodniku v presojo. — Zanimalo bo nas, kako bo sedaj sodil okrajni sodnik — Nemeč v Dobrih vestih proti nemškim agitatorjem. Formelno je dalo dunajsko sodišče za doščanje g. Krašnja, toda duh koroške justice s tem ni še ozdravljen onega strupenega sovraštva, ki je navdaja proti koroškim Slovincem.

RADI POŽIGA NARODNEGA DOMA V ROJANU.

— Trst, 9. septembra. Radi požiga Narodnega doma v Rojanu je sodišče vendarle odredilo preiskavo. Preiskovalni sodnik Rendina je izvršil hišno preiskavo v lokalni fašisti. Da ni imel uspeha, je samo ob sebi razumljivo za onega, ki pozna razmere. Policija je aretirala v celam 30 oseb, ki so osumljene, da so udeležene pri atentatu. Aretovanci doslej še niso bili izpušeni iz zapor.

MEDZAVEZNIKA PREISKOVANJE VALNA KOM. ZA BARANJO.

— Beograd, 10. septembra. (Izv.) Danes je odpotovala v Baranjo posebna medzavezniki komisija, da preišče vsa madžarska nasilstva nad našim narodom v Baranji. Naše delegate je včeraj min. preda. Pašić sprejel in jim zatrdil, da bo naša vlada zahtevala za prizadejano škodo primerno odškodnino.

ZVEZA NARODOV.

— d Zeneva, 8. septembra. Šesta komisija je razpravljala danes o sprejemu Madžarske, Estonike, Latiške in Litvanske. Na predlog Vivianija se je sklenilo, kakor lani, imenovati podkomisije. Na predlog Cecilia se soglasno izjavili, da so seje komisije javne.

— d Zeneva, 8. septembra. O priliki razpravljanja o sestavi podkomisije, ki bo imela nalog referirati o prošnji za sprejem Madžarske, se je glede Madžarske relativno ugodno poudarjalo, da je zastopnik Francija po Reynaldu in da Češkoslovaška ni zastopana ter da bo fungiral Take Jonescu kot zastopnik male entente. Nasprotno pa je manjkal zastopnik Švice, katerem se misli, da bi gotovo bil za sprejem Madžarske.

Austrijsko-madžarski konflikti.

— d Praga, 8. septembra. »Prager Presse« priobčuje obširno poročilo o organizaciji madžarskih tolp v Zapadni Madžarski. Vsebina tega poročila je posneta po gradivu, ki so ga poslali ententni zastopniki: pariški poslaniški konferenci. Ugovinjeno je, da je madžarska vlada pripravljala na Burškem prevrat, ki naj bi se razširil v Avstrijo in ki bi imel namen, onemogočiti izvedbo trianonske mirovne pogodbe. Na čelu tega gibanja, ki se vodi iz Budimpešte, stoji Friedrich Urmeczy, Szmrecsany in Si Gray. Prostori prevratnikov se nahajajo na Radayevi cesti. Tam zbirajo prostovoljce. Prostovoljci imajo prosto hrano, obleko, 100 K na dan in dovoljenje, da smejo v sovražni deželi pleniti. Prostovoljce pošiljajo pod vodstvom aktivnih madžarskih častnikov v Monošter. Vrhovno poveljništvo upornikov je v Monoštru. Poveljnik je polkovnik Haidy. Tam se nahaja tudi skladišče orožja.

— d Zeneva, 8. septembra. Avstrijska delegacija se je po naročilu svoje vlade zaradi dogodkov v Kirchschlagu obrnila na Zvezo narodov.

— d Dunaj, 9. septembra. »Politische Korrespondenz« piše: Ententne sile so avstrijski vladi zagotovile, da popolnoma odobravajo njeno stališče, ki ga je zavzela v zapadno-madžarskem vprašanju. Avstrijska vlada je sedaj medzavezniki komisijo generalov v Sopronu obvestila, da umakne svoje orožništvo iz Zapadne Madžarske, ako se ne naredi kmalu red, ker ni pri volji, da bi izpostavljala nevarnosti življenje teh ljudi, ki so bili poslani tja, da čuvajo red. Avstrijskemu poslaniku v Parizu je bilo dano odločno zagotovilo, da se mirna mirovna pogodba izvršiti. Avstrija naj bo prepričana, da se bomo mirna pogodba v resnici izvedla.

— d Dunaj, 9. sept. Uradno se poroča: Na vseh obmejnih krajih je položaj neizpremenjen.

— d Budimpešta, 9. sept. Kakor poroča madžarski kor. urad iz Soprona, je major Ostenburg postavil svoje prednje straže na črto Brennbeg-Leosfalva.

— d Dunaj, 9. sept. Avstrijska vlada je medzavezniki komisiji generalov v Sopronu naznanila, da je zaradi napadov na orožniški postaji v Zagrebodur in Agendorf in radi ponovnih napadov na druge orožniške postaje, kakor tudi zaradi prepovedi, za varstvo Burške vporablja tudi druge čete, prisiljena avstrijsko orožništvo polagoma iz Burške umakniti do stare deželne meje, da ga ne izpostavi nadaljnjim nevarnostim.

ITALIJANI ZASEDEJO ZAPADNO OGROSKO.

— Dunaj, 10. septembra. (Izv.) V splošnem vlada sedaj v Zapadni Ogrski mir. Avstrijski zvezni kancler dr. Schober se je napram neki deputaciji izrazil, da zadeva Zapadne Ogrske je sedaj ugodna za Avstrijo. — V slučaju, da madžarske čete nadaljujejo boj in nemiri, bodo intervenirale italijanske čete, ki prihajajo v Zapadno Ogrsko. — Po vestih nekaterih dunajskih listov, ki izvirajo od privatnikov, Madžari še vedno zbirajo svoje ustaške čete. Zapadno Nežiderskega jezera je zbranih 20.000 mož, oboroženi z granatami in strojnimi. Avstrijski vladni krogi pričakujejo, da bo antanta uredila vprašanje Zapadne Ogrske v smislu trianonske pogodbe in s tem preprečila nadaljno nepotrebno prelivanje krvi.

MALA ANTANTA GROZI Z OKUPACIJO MADŽARSKE.

— d Praga, 9. sept. Čehoslov. listi s zadovoljstvom komentirajo intervencijo entente pri madžarski vladi in upajo, da bo intervencija kmalu rodila dobrih rezultatov. Budimpeštanska vlada se je že začela počasi zavedati, da s vsem tem početjem spravlja v nevarnost obstoj Madžarske kot samostojne države. Če bi pa kljub vsem tem kora kom madžarska vlada ne izpremenila svojega zadržanja, bi postala potrebna oborožena intervencija male antante. Ta intervencija bi se izvršila gotovo v obliki okupacije Madžarske, morda celo v obliki aneksije nekaterih madžarskih omelelj. Češkoslovaška vojska je pripravljena na vse morebitnosti.

Gospodarske vesti.

BORZE.

— d Zagreb, 9. septembra. Devize: Dunaj 15.30—15.60, Berlin (izplačilo) 865—885, Italija (ček) 862—863, London (izplačilo) 780—790, London (ček) 780—785, New York (kabel) 177—190, New York (ček) 197—0, Pariz 1510 do 1525, Praga 242—248, Švica 3250 do 3300. Valute. Dolarji 196—198, avstrijske krome 16.50—17.50, rublji 20—23, češkoslovaške krome 0—250, francoski franki 1500—0, napoleonidori 675—680, nemške marke 0—207, italijanske lire 850—0.

— d Curia, 9. septembra. Devize: Berlin 6, New York 5.54, London 21.78, Pariz 44.40, Milan 25.50, Praga 7, Varšava 0.13, Zagreb 3, Dunaj 0.60.

— g Ljubljanski trg. Preskrba s krompirjem. Mestna mlekarina. Na ljubljanskem trgu so v veljavi sledeče cene: Goveje meso II. vrste, dobre kvalitete 20 do 24 K, prvovrstno volovsko meso 28 do 32 kron. Telečje meso 18 do 22 K. Maksimalna cena za slanino je 58 K. Slanine na trgu primanjkuje. — Glede krompirja se občinstvo opozarja, da se bomo lahko preskrbeli za letošnje leto z banaškim krompirjem za slučaj, da bo cena domačega krompirja višja nego 3 K 50 v. Občinstvo se opozarja, naj ne kupuje zalog krompirja po višjih cenah nego 3 K 50 v. kg postavljene ga v Ljubljano. V Banatu so zadostne zaloge krompirja na razpolago. Ker so izvozne firme prenehale kupovati jajca, je prišlo na trgu zadostno jajc. Najvišja cena za jajce je 3 K kos. — Glede zelenjave se občinstvo prosi, naj naznanja vsako pretirano zahtevo. Solata najlepša glavca 2 K kg. Maksimalna cena za zeljasto glavo je 5 K kg ohrovt 6 K kg. Občinstvo se opozarja, naj kupuje zelje in ohrovt samo po teži. Kislo zelje 10 K kg. Čebula 5 K kg. — Moka št. 0 18 K, koruzna moka 12 K, koruzen zdrob 13 K, ajdova moka I. vrste 18 K, II. vrste 16 K, otrobi 6 K, kaša 12 kron, ješprenji 12 K, fižol I. vrste 10 K, oves 8 K. — Sadiem je trgu na glede kakovosti kakor glede množine z domačim, štajerskim in pred vsem banaškim blagom. S tem je dokazana popolna nepotreba uvažanja drugega italijanskega sadja in zelenjave. — Specerijsko blago ima sledeče cene: Kava Portoriko 106 K, Santos 64 K, Rio 56 K, sladkor v kockah 50 K, v kristalu 46 K, riž I. vrste 26 K, II. vrste 22 K, namizno olje 52 K liter, vinski kis 10 K liter, navadni 4 K liter, mlet poper 62 K kg, paprika najslabše vrste 60 K, najboljša 104 K, petrolej 18 K liter. Testenina I. vrste 28 kron kg, II. vrste 24 K. — Glede mleka se občinstvo opozarja, da bo pričela posloovati koncem meseca septembra mestna mlekarina, ki bo skušala preskrbeti vso Ljubljano z najboljšim mlekom, kar ga produci naša pokrajina, in preskrbeti trgu zadostno množino mlečnih izdelkov najboljšje kakovosti. V podobnostih se bo občinstvo opozorilo natančneje potom časopisja.

— g Okoli 26.850 kg. praznih zabojov (škafle) iz kosira (pleha) od konzerv. itd. različnih velikosti se nahaja v intendantskom skladišču v Ljubljani, Mariboru in Celju. Od te količine je v intendant. slag. v Ljubljani 10.250 kg., v Mariboru 15.000 kg., v Celju 1.600 kg. Ta material namerava se prodati najboljšemu ponudniku. Pozivajo se interesi, da stavijo svoje pismene ali ustne ponudbe do 16. septembra 1921. predpoldne intendant. Dravske divizijske oblasti oziroma Komandanta vojnega okroga v Mariboru in Celju, kjer se bo zaključila pogodba ta dan s najpovoljnejšim ponudjem. Interesi morajo položiti kot kavelj 10% od ponujene cene. Ponudbe je kolkovati z 2 dln. Navedeni material je na upogled v intendantskom skladišču v Ljubljani oziroma v Mariboru in Celju.

— g Kriza v lesni industriji. Zagreb, 2. septembra. (Izv.) Pri pokrajinskem namestniku g. Demetroviću se je večeraj zglasila deputacija lesnih industrijcev. Deputacija je vodil g. Turkovič. Lesni industrijci so predložili obširno spomenico, v kateri opisujejo veliko krizo lesne industrije, kateri grozi polom. Lesna industrija je popolnoma v zastoji. Spomenica tudi navaja momente, katere je treba odstraniti, da se industrija izogne težki krizi. Lesni industrijci zahtevajo: a) ukinitje izvozne carine, b) nujno in brzo dobavo vagonov, c) parka za transporte, d) vsakovrstnega lesa in lesnih izdelkov, e) znižanje železniških tarifov.

— g Poljsko-francoska finančna konferenca. Dne 10. septembra se sestane v Londonu francoski in poljski finančni minister, ki bo ta konferenca o reviziji pariške finančne konvencije.

— g Prosti uvoz pšenice in sena. Zagrebškemu »Gospodarskemu društvu« je dovoljeno, da sme iz Madžarske uvoziti 500 vagonov pšenice brez carine v kmetijske svrhe. Pšenica bo dana na razpolago edino kmetom. Daje je »Gospodarskemu društvu« dovoljeno uvoziti brez carine iz Italije 2000 vagonov sena. Cene sena in

Gorenji Italiji so zelo nizke in Italija ima sena v izobilju. Za transport tega sena so dovoljeni znižani železniški tarifi. Seno je namenjeno kmetom, da morejo pridelati živino.

— g Poštni čekovni zavod v Ljubljani bo do 30. septembra 1921 fungiral kot podpisno mesto za 7% drž. investicijsko posojilo 1921. Stranke, katere nameravajo podpisati to posojilo pri čekovnem uradu, izpolnijo med uradnimi urami od 9. do 14. pri blagajni zavoda podpisno prijavo in položijo istotam v gotovini podpisni listnos posojila brez dodatkov ali odbitkov, nakar izroči blagajna podpisovalcem začasno potrdilo o izvršenem upisu. Lastniki čekovnih računov pri zavodu pa tudi lahko s čeki preodkazejo zneske, s katerimi se nameravajo udeležiti razpisnega posojila, iz svojih računov na ček račun št. 10.008, v tem primeru mora računolmetnik priložiti ček pravilno izpolnjeno podpisno prijavo. Takoj po izvršenem odpisu subskribiranega zneska vpošlje zavod podpisovalcu priporočeno po pošti začasno potrdilo o izvršenem upisu. Podrobna navodila in potrebne tiskovine razpošlje zavod v prihodnjih dneh zasebnim računolmetnikom. Po zaključku subskripcije bo zavod izročil podpisovalcem originalne obveznice proti povračilu začasnih potrdil.

— g Za lastnike avstro-ogrskih bankovcev in vrednot. State Department je izdal naznanilo, ki je velike važnosti za one ameriške državljanke, ki imajo avstro-ogrske bankovce in vrednostne papirje. Oziroma na vršče se likvidacija Avstro-ogrske banke in v svrhu, da more Departement of State pretresovati vprašanje, kako naj utegne obnavljati one ameriške državljanke, ki imajo bankovce imenovane banka. Departement of State naznanjuje dotičnikom, naj preskrbujejo Departementu popolne informacije v tem pogledu. Z ozirom na razpad avstro-ogrske monarhije in poravnava javnih financ, ki je v zvezi s tem, bi bilo priporočljivo, da bi se dajale Departementu informacije glede avstrijskih in ogrskih obveznic (bonov) in drugih vrednostnih papirjev, ki so v rokah ameriških državljanov. V informaciji naj se čim prej vpošljejo: Imena in naslovi imeteljev vrednostnih papirjev ali bankovcev; popoln opis takih obveznic, vključno z zneski, datum emisije in serijsko številko; datum nakupa obveznic in ime oseb, od katerih je bila nakupljena.

— g Tožbe zoper nepravilno razdelitev zemlje. Na podlagi sklepa min. sveta je ministrstvo za agrarno reformo izdalo naredbo vsem okrožnim agrarnim oblastim, naj podaljšajo za 20 dni rok za vlaganje tožb zoper nepravilno razdelitev zemlje in izvajanje agrarne reforme.

— g Za svoboden izvoz lesa iz Češkoslovaške. Kakor javlja »Bohemiac«, zahtevajo češkoslovaški lesni izvozniki od vlade brezpogotno svoboden izvoz lesa, ker bo baje v Avstriji izvoz lesa prost.

— g Tekstilna industrija v Nemčiji se lepo razvija v kljub delnemu pomanjkanju surovin in izvežanih delavnih moči. Tekstilna industrija v Franciji se je izboljšala, tako tudi v Angliji in severni Ameriki. Na Češkoslovaškem se opazja velik napredek.

— g Spalni vagoni tretjega razreda v Nemčiji. Nemško prometno ministrstvo javlja, da se bodo dali v promet spalni vagoni tretjega razreda, kateri dosedaj v Nemčiji niso bili vpeljavani.

— g Eksploatacija radijeve rude. Češkoslovaško ministrstvo za javna dela objavlja, da je vlada določila 12 milijonov kron v svrhu pospeševanja eksploatacije urana. Vlada je odobrila pogodbo z Imperial and Foreign Corporation za racionalno eksploatacijo radijeve rude. Do konca tekočega leta se bo izdalo pet gramov radija.

— g Uvedba zasebnega gospodarstva v sovjetski Rusiji. Vrhovni gospodarski svet v Moskvi je izdal naredbo, da se morajo vsa podjetja, ki jih še ni prevzela država, vrniti pravim lastnikom. To so vsaj nominalna podjetja srednje vrste, ki so bila tekom leta 1918 proglašena za državno last, v katerih pa se ni obratovalo.

— g Produkcija toplinice na Poljskem. V prvi polovici tega leta je bila produkcija poljskih toplinice večja nego produkcija vsega lanskega leta (1920). Obratovalo je sedem toplinic, ki so producirale v šestih mesecih 47 tisoč ton surovega železa. Lani je delalo samo pet toplinic in je smala produkcija cellega leta 42.000 ton.

Letno gledališče.

— Letno gledališče — Park hotel Tivoli. Podjetje Aloma Comp. je nekaj posebnega v Ljubljani. Program je res vsestransko prvovrsten. Občo pozornost zbuja atistika ga. Marta Gorska. Njen obsežen izšolan svobodni naravnost odara poslušalce. G. Ridžer elegantni sportni artist na kolese je umetni posebnost vrste. Njegove vrlovalne točke so res vredne, da se jih človek ogleda. Baletne točke kakor ruski trio Bartakov in duo Tillys so polne temperamenta tako da jih je ogledalec vesel. Komik g. Armand je imel snod svoj večer. Mnogobrojno občinstvo ga je opetovano klicalo na oder. Atrakecija večera je predvsem g. Fred Williams s svojim živim kinom. Njegova izvajanja s rokami so zelo zanimiva in nad vse zabavna. Tudi ostale točke so zanimive in vredne vse pohvale. Obilni poseti pričajo, da »Letno gledališče« res odgovarja svojemu namenu.

Ljubljanska porota.

Uboj na Koroški Belt.

V noči 16. avgusta se je spri Anton Zupan pred goslinjo Marije Čopove s tovarniškim delavcem Janezom Maljem in z mizarjskim pomočnikom Jakobom Jerolim. Bili so vsi precej vinjeni. Kmalu je nastal pretep. Obtožena Mali in Jerolim sta končno Zupana, ki je bil na podlagi poročila res precej siten in jih je dvakrat napadel, vlekla v vas in postavila v vaško korito, napolnjeno z vodo. Obsodila sta ga, da mora eno uro stati v vodi, da se ohladi. In res je moral Zupan stati več kot četrt ure v vodi. Toda obtožencema to ni bilo dosti. Dasi jih je Zupan že prosil, da naj ga ne ubijeta, sta skočila obtožena po dva velika težka kola. Eden je v koritu žrtve držal, drugi pa je tepel. Zupan je dobil tak udarec po trebuhu, da mu je počil želodec in je drugi dan vsled te rane umrl. Obtožena priznata, da sta Zupana res tepela, nobeden pa ne prizna smrtnega udara in tega tudi ne morejo dognati. Bil je po njihovi izpovedi cel prigodek ne dogovorjen napad, marveč običajen vaški pretep. Senat je stavil porotnikom štiri vprašanja in sicer glede domenejnega uboja ali glede hudega ravnanja, ki je zakrivilo vsled neurenega slučaja smrti Antona Zupana. Porotniki so po kratkem posvetovanju vsa štiri vprašanja soglasno zanikali in obtožena sta odšla prosta iz porotne dvorane.

— Tiskovne pravde. — Kararo proti Fr. Čuček. Prva obravnava se je vršila vsled obtožbe pol. uradnika v Murski Soboti Kararo proti učitelju, istotam, Francu Čučku. Kararo se je čutil užaljenega vsled nekega dopisa Čučkovega, ki ga je priobčilo »Jutro«. V tem dopisu je pisal Čuček, da je Kararo v italijanskem vjetništvu blatil Jugoslavijo in odvrčal ljudi od vstopa v jugoslovansko legijo. — Takoj ob tvoritvi obravnave je predlagal zastopnik Karara, da se zasliši več priči, ki bodo dokazale, da je bil Kararo vedno mišljenja, ki izključuje to dolži-

tev. Senat je predlogu ugodil in obravnava je bila v svrhu zaslišanja teh priči preložena.

— »Slovenec« na zatožni klopi. Takoj na to je sedel na zatožni klopi odgovorni urednik ljubljanskega »Slovenca« Miha Mošker. Toži ga Jože Lapajne, nadučitelj v Cerkljah na Gorenjskem. »Slovenec« je namreč ponatisnil iz »Domoljubca« notico o razmerah na cerkljanski šoli. V tej notici dolži dopisnik tožnika pod raznimi naslovi: »Kulturni boj v šoli«. — »Ovčje iz cerkljanske šolazrednice« i. dr. Zastopnik Moškerjev je takoj uvodoma postavil predlog radi nepristojnosti porotnega sodišča. Senat je ta predlog zavrnil in prišla se je obravnava. — Predsednik senata opozori obtožena na dolžnost odgovornega urednika. Mošker je bil tak, da se mu mora verovati. — Predsednik: Tožnik pa pravi, da ste pisali krive reči. — Mošker: Žalji me ne bo in niti zelo ostra kritika ni. Prada: Kaj bi vi rekli, če kot učitelj predavate o ustavi in potem se vam očitajo, da govorite v agitacijske namene? — Mošker: Nastopim dokaz resnice. — Predsednik senata odredi dokazovanje po fahih in posiva tožnika, da navede žaljive točke. V omenjenem članku se očita nadučitelju, da izrablja šolo v agitacijske namene in sicer v točkah, da pripoveduje v šoli o volilnih krogih, da govori proti tretji skrinji (klerikalni), da nabavlja proti klerikalcem in o volitvah sploh, da ima v šoli politična predavanja, da zavaja v šolo politiko in da se naslavlja to članki kot »kulturni boj v ljudski šoli« in pa »škandal na šoli«. Tožnik ponudi protidokaz, da vse, kar je delal v šoli in se mu očita kot agitacijsko sredstvo, ni bila politika in da v šoli sploh ni politiziral. Prišlo se je dokazovanje in protidokazovanje, ki se izvede po pričah, ki napolnijo porotno dvorano. Prič je nad 80 in sicer šolarji, otroci in ostali domačini. Po primernem poduku predsednika se je

prišlo zasliševanje šolske mladine. To zasliševanje je značilno, večkrat zabavano, večkrat mučno.

Pri popoldanskem obravnavi so se odigrali razni mučni prizori povodom zasliševanja priči. Otroci niso mogli prosi nadučitelju ničesar potrditi; učitelj in nadučilice so slikale tožitelja kot vzornega vodjo, ki jim je sam zabijal: »Političe se v šolo!« Še celo dve učiteljici, ki sta »Slomskarica« sta ovrgli to, kar se je očitalo nadučitelju Lapajnu. Ob govorih obeh zastopnikov je sledil dolg in temeljit rezime. Med tem je nastal mučen prizor. Zastopnik »Slovenca« dr. Natlačen je navelik predsednika sodišča dvor. svetnika Vedernjaka, da to ni razume. In Natlačen je dobil takoj plačilo. Iz galerije ga je spomnil nekdo na one hujšakove vojne govore proti Srbom začetkom vojne.

Porotniki so vsa vprašanja glede obrekovanja potrdili z veliko večino glasov. — Odgovorni urednik je bil nato obsojen na en mesec dni zapora, oziroma šest tisoč kron denarne globe. Plačati ima tudi vse stroške pravde. O stvari še spregovorimo.

Sergijevskaja!

Ko sem čital v 194. številki »Slovenca« Narodac ono črtico pod rubriko političnih vesti o boljševski krutosti napram Čehoslovakom in ko je pisec omenil tudi še Jugoslovane, ki se še niso vrtili, sem se odločil, da stopim s tem dopisom v javnost. — Sergijevskaja ali Sergijeva ulica je ulica v Petrogradu, ki veče Tavriški vrt s Poletnim vrtom čez rovak Fontanka. V zlem spominu je bivšim ruskim vjetnikom. V tej ulici je stalo veliko vjetniško taborišče, pod sedanjim boljševiškim režimom je pa tu jedra za vse inteligentne Jugoslovane, ki so jih boljševiki zajeli, ker so se jim zde li sumljivi. To taborišče imajo pod svojim vodstvom ulegli jugoslovanski komunisti in ti zadržujejo meni nič tebi nič vse te inteligentne Jugoslovane (deloma pristojne tudi v zasledeno ozemlje), ker se jim zde sumljivi, ka-

kor pravijo, v katerem oziru, tega ne povedo. Tu notri so zaprti revniki, ki so bili ujeti mogoče začetkom vojne in vsak protest proti temu nasilnemu postopanju s njihove strani je brezuspešen. Hrana slaba — pomanjkljiva, vedno pod strogim nadzorom, ki jim mori dušo, vsak izprehod zabranjen, vse to pod zlatim solncem jugoslovanskih komunistov. Ta hira jugoslovanska mladina, čes sto po številu, pozabljena, od vsega sveta prepuščena sebi in svoji kruti usodi. Naj Vam navedem en vzrok tega samovoljnega postopanja ubeglice: Oni so talci za slučaj »nepremišljenih odredb« jugoslovanske vlade proti našim komunistom.

Junija meseca je prispel večji transport Jugoslovancev — ujetnikov iz Irkutskaja čez Petrograd domov in tudi od tega transporta so odločili 15 inteligentov ter jih odpeljali v ono bostanico. Med njimi so bili taki, ki so se sedem let ujetniki. Naj Vam na kratko očitam pismo onega izmed teh bednejšev. Najprej opisuje vse transportne težkote, potem pa pravi: »In tedaj, ko sem stal s eno nogo že doma, ko sem vas skoro še objemal po dolgih sedmih letih, tedaj so me jugoslovanski komunisti zadržali. Tu spimo na pričinah, no, navajam sem že vsega, da mi to ne stori nič. Hrana malenkostna, šikane vsakovrstne!« Potem prosi domače, da bi se obrnili na vlado, katera bi posredovala v njih dobrobit. Kaj ne, kako obupno pismo? Med temi reveži so tudi taki, ki so služili kot častniki pri 1. jug. dob. polku in kot taki so člani jug. armade, zato je vlada še posebej dolžna, da jih čisti in brani.

Za naše nesrečnike, ki še trpe v Rusiji, so se storili novi koraki in pričakovati je, da bo vlada, na katero je že vložena prošnja, z vso energijo nastopila in privedla v naročje neštetno čakajočih svojcev težko pogrešane očet, mož, brate, domovini pa nad sto delavnih Jugoslovancev.

Joško Paternost.

Raznoterosii.

• Razstreljen osebni vlak. Kakor doznava neka poročevalska agencija iz Helsinkforsa, je bil razstreljen pri Lugi osebni vlak, ki je vozil s soboj tudi druge transporte. Od 52 potnikov je bilo 18 mrtvih.

• Francoska razstava v Kodanju. Konec avgusta se je otvorila v Kodanju razstava francoskih starih umetnin. Večina bodo na razstavi stare francoske umetnine, ki so državna last ter imajo vedmilijonsko vrednost. Danski kralj je dal na razpolago prestolno dvorano v svojem gradu.

Polizvedbe.

— Izgubila se je na pramski črni boji od Dunajske ceste po Bleiweisovi cesti do vel. semnja. Kdor je našel naj je odda proti nagradi v uprav. Sl. Naroda.

— Na Dolenjski mitnici je bilo 7. sept. zgubljenih okrog 200 kron denarja. Kdor ga je zgubil, ga dobi istotam, pri prejemniku.

— Izgubila se je potna legitimacija - Pasaporto peresetero - na imen Klopčar Jožef. — Pošteni najditelj naj izloži izročiti v upravi »Slov. Narodac« kjer dobi primerno nagrado.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Modni salon

Zidovska ul. 8.

MARIJA GÖTZL

Priporoča največjo izbero vsakovrstnih najnovejših modnih klobukov.

Podružnica

Zidovska ul. 7.

K poštarski rodbini

brez otrok se išče inteligentna, zanesljiva oseba srednje starosti za pomoč v hiši in uradu. Ponudbe pod »Gorenjsko 6426« na upravo Slov. Naroda. 6426

Odda se

100 m² komlajonske okrogle smrekovine. Dolžina kakor se želi, debelina 40 do 50 cm, se odda pri Ostermann in Komp. Dolgavas pri Kočevju. 6338

BREK

nov ali dobro ohranjen, za enega konja, se kupi. Ponudbe pod »Brek« poštni predal 167. 6433

Prevzamem zastopstvo

prvovrstne tovarne tekstilne ali galanterijske stroke, event. komisijisko zalogo za Ljubljano ali samoprodajo (razpolaganje) specialnega predmeta za lasten račun. Naslovi in vprašanja naj se pošljejo pod »Zastopstvo« anončni ekspediciji Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 6432

Zamenja se

lepo posestvo v Nemški Avstriji, za vse pripravno, blizo meje. 6451

2 dijaka

realca nižjih razredov, vzame v popolno oskrbo učiteljska rodbina. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 6473

Odda se v najem

trg. lokal v poslojpu Filharm. družba na Kongresnem trgu. Trgovina je direktno zvezana s sobo nad prodajnim prostorom. Pismene ponudbe na odbor Glasb. Matice do 15. t. m. 6462

Morska trava (afrik)

na debele in drobne se dobi pri Brata Sever, trgovina s pohištvom in tapetniška delavnica, Ljubljana, Gosposvetska cesta 13. 6471

Velesejem

Molinos 80 cm 25x25, francoska kvaliteta, je še dobiti večja množina. Naročbe pod »Engrosist I 6420« na upravo Slov. Naroda. 6420

Krepak, močan deček

z dobrimi izdruževalci se sprejme kot učenec v trgovino z mešanim blagom pri Janko Klun v Slovenjgradcu. 6460

2 vagana polnosladkega sona

se prodaja Anton Iskra, Lepenec 34, pošta Boh. Bistrica. 6461

Proda se

polnoma nova oprava za trgovino z mešanim blagom. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6459

Kuharica,

starejša, katera zna dobro kuhati in poleg opravlja še druge posle se išče. Postopek dober. Jesenski v Turk. Zagreb. 6441

Dvonedstropna vila

z zelenjadinim in sadnim vrtom v Framu pri Mariboru je na prodaj. Več pove Leopold Šerbinek, učitelj v Framu. 6421

Kontoristinja

s prakso išče službo. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe pod »P. S. 6419« na upravo Slov. Naroda. 6419

Iščem skladišče

za trgovino s sadjem v mestu. Ponudbe pod »Trgovina 6446« na upravo Slov. Naroda. 6446

Proda se klavir

dobro ohranjen. Cena samo 10.000 K. Ogleda se Erjavčeva cesta 4, 2. vhod, vrata 12. 6447

Prodajalka

spretna, veštna, z daljšo prakso se sprejme v trgovino s papirjem in pisarniškimi potrebščinami v Ljubljani. Naslov pove uprava Sl. Nar. 6449

Zenitna ponudba!

Gospojica strofa III udovica tražim za kučanstvo. Mora biti ljuba. Ponudbe sa fotografijo na Pastirac, činovnik sreznog načelnstva Odšad, Bačka. Zenitna nije iskjučena. 6452

Dve dijakinji

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6474

Pri uradniški soprogi se sprejme na hrano in stanovanje

dekletom najraje iz ljubljanske okolice, ki bi obiskovala v Ljubljani 4 razred ljudske šole. Naslov pove upr. Sl. Nar. 6431

Lokal

za trgovino in stanovanje v prometnem kraju se išče v najem, eventuelno se kupi za to primerna hiša. Cenj. ponudbe se prosti pod »Jesen« poštno ležajo. 6463

Na prodaj

pekarna, gostilna, poslojpe, 14 oral zemlje. Dobra gostilna, mesarija, centrum mesta Celje. Krasna vila s pohištvom, velik vrt konfort. Lepa kmetijska posestva, veleposestva, gručine, mlini, žage, gostilne trgovine, hiše, vile. Karol Breznik, Celje, Dolgopolje 3. 6465

Na prodaj:

Parni kotel za centralno kurjavo. 3 kavarilski biljardi komplet, znamka »Seferto«. 2 lepa črna konja (arabca) za vsako vožnjo. 2 malo rabljeni konjski opreml (angleški). 2 hotelska omnibusa v dobrem stanu. Dvoprežna kočija (Landauer). Dvoprežna kočija (Brun). Lepa, napolnita kočija gumi kolosa. Naslov pove vratar v hotelu »Slon«. 6453

Več izurjenih šivilj

(pomočnici) sprejme za takoj Terezija Dular, Turjaški trg 2/II. 6275

Proda se

stenska ura, omare, gramofon in neka oblike. Lepi pot, 6 klet. 6424

Parni stroj

s stoječim kotlom 16 HP se prodaja. Več pove Matja Rozman, Štožice, pošta Jezica pri Ljubljani. 6428

Lep otroški voziček

se prodaja. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 6428

Gostilničarji, pozor!

Velik gramofon, 32 plošč in omario za plošče, se oeno prodaja. Pred škofoje 12 (traliha). 6438

Zamenjam stanovanje

v sredini mesta, lepo, 2 sobi, kuhinja, priključna za enako tudi na periferiji mesta takoj. Ponudbe pod A. Ž. poštno ležajo Ljubljana. 6440

Amerikanci

oziroma Primorci! Posedstva od 4 do 100 oralov, trgovske hiše, vile s posestvi, gostilne, hoteli, mlina, stanovanjske hiše, tovarna, pekarna, se prodajo potom pisarne Zagorci, Maribor, Barvarska ulica 3. 6407

Kontoristinja

z večletno prakso, zmožna slovenske in nemške korespondence, strojepljisa, stenografije in z znanjem v knjigovodstvu želi s 1. novembrom ali pozneje spremeniti mesto. Ponudbe pod »Marljiva 6431« na upravo Slov. Naroda. 6431

Zenitna ponudba!

Mlad inteligentno profesionalist boljši stroke želi zbog Zenitna znanja s samostojno gospodnično ali vdovo s premoženjem. Tajnost zajamčena. Dopisi s sliko, ki se vrne pod »Srečna bodočnost 6429« na upravo Slov. Naroda. 6429

Valetgovina z vinom in žganjem

Bolbecher i drug Novomesto — Zagreb — Belačrka (Bana) Glavna zaloga: Novo mesto, Ljubljanska cesta št. 226

priporoča svoje veliko skladišče raznih vin kakor:

domače, štajerske, hrvatske, sremoske, banatske, dalmatinske.

Vina v buteljkah najbolje znamke. Proda se od 50 litrov naprej.

Drago Fakin

Iva Fakinova-Bizjakova

peročena

Ljubljana, 8. septembra 1921.

Prvovrstna lokomobila

skoraj nova jer mlitilni stroj se oeno prodaja. O. Žužek, Ljubljana, Sodna ul. 11 (telefon interurb. 461.) 6316

Kompanjon se išče

vsled povečanja dobro idečega podjetja z glavnico 150.000 do 200.000 K. Ponudbe pod »Dobro naložena glavnica« na oglasni zavod Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 6412

Ceno se prodaja

dobro ohranjeno motorno kolo s priključnim vozom znamke »Indian« Na slovo pove uprava Slov. Naroda. 6408

Lepasmirnska preproga

425x325, salonska garnitura 11 komadov in druge antikvarne stvari so neprodaj. Gradšče 4, 1. nadstropje od 9—10 ure. 6422

Izprašan šofer

32 let star, samec, z večletno prakso želi službo. Ponudbe pod »Praksa« 6332 na upr. Slov. Naroda. 6332

Sprejemeta se dva žagarja

na žago z dvema klinjama in tudi na cirkular. Stanovanje in dva prostora. Oženjeni niso izključeni. Ivan Avsenik, Sv. Lucija p. Begunje Gorenjsko

Dve posestvi

z vsem poslojpej, njivami, travnikom in lepimi gozdovi, se radi selitve prodava. Ravnotam se prodaja več tisoč kilogramov sena. Naslov: Kandija 59 pri Novem mestu. 6383

Službo občinskega tajnika

razpisuje mestna občina Kočevje. Prošnje je vlagati do 1. oktobra t. l. Plača po dogovoru. 6378

Dražba

polkritega gumijevca (Gumiradler) gosposkih sani, finih in navadnih konjskih oprem, komatov, bičev, damskega sedla, vozniht plaht, brizgalnice za požar itd. bo v nedeljo, dne 11. t. m. pri gđ. Klum Nivica pri Radečah (okoli 40 minut od postaje Zidani most) ob 2. pop. 6334

Mlad trgovski pomočnik

išče službo v trgovini z mešanim blagom, najraje na deželi. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 6353

Gospodična

ki je zmožna popolnoma strojepljisa in slovenske stenografije, se sprejme takoj v trajno službo. Ponudbe: Glavna pošta, Ljubljana, poštni predal 104. 6322

Pozor gostilničarji!

Večjo množino prav dobrega belega vina iz Ormoža imam tu na kolodvoru, katero prodam prav poceni. Franc Remic, Gosposvetska cesta 1, Ljubljana. 6380

Korespondentinja

za slovenski, hrvatski in nemški jezik se takoj sprejme. Reflektira se le na prvovrstno moč. Islotam se sprejme konvencijna event. začelnica. Plača po dogovoru. Ponudbe pod »Prvovrstna 6280« na upravo Sl. Naroda. 6280

Vrtnar,

kateri je z boljšim uspehom dovršil vrtnarsko, sadjarsko in vinarstvo šolo se sprejme. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6340

Ceno se prodaja majhen auto

dvosedežni (zašilni tretji sedež) francoskega izvora z novo karoserijo in generalno repariran. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6309

Električen motor

3 1/2 HP, 440 volt, enakomeren tok in 2 vosa z diro (1 perasen, 1 navaden), 1 popolnoma nov voz zapravljenec s sedeži in 1 transmisija se takoj prodaja. Ogleda se Slomškova ulica 19 na dvorišču. 6264

Vila ali hiša v Ljubljani

za eno družino se kupi. Pismene ali ustne ponudbe na tovarno V. Skagnotti, Ljubljana. 6121

Na prodaj:

dva starinska stola, slike, karnise, zastori, dvojna odeja, boa in mufl, obleke za ženske, frak, svetilka za petroleje in drugo. Vsak dan od 1. do 5. popoldne. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6363

Več slaščičarjev in lektorjev

se sprejme pri tvrdki Jos. Rajšter, Soštanj-Celje. 6104

Sprejme se

za takoj učenka za trgovino z galanterijo in manufakturo. Ponudbe pismeno na naslov: Janko Koschler, Kamnik. 6403

Motorno kolo

angleškega izvora s prestavami in splojlo, se ceno prodaja. Ogleda se Križeva nška ul. 10. 6459

Sprejme se

šivilja in vajenec za krznarsko obrt. Eljij Ebber, krznar, Stari trg 5. 6469

Na stanovanje in hrano

se sprejme šolarica boljših staršev. Na slovo pove uprava Slov. Naroda. 6454

Lokal

se išče na prometnem prostoru v Ljubljani, Ponudbe pod "T. H. 6383" na upravo Sl. Naroda. 6383

Hiša

a malim vrtom, v bližini mesta, in njiva v Šiški, je na prodaj. Kupec dobi takoj stanovanje. Poizve se na sv. Petra cesti 58 na dvorišču. 6384

Po smešno nizki ceni

Je naprodaj: parni lokomobil 6 HP, prevozljiv, pripravljen za kmetijstvo, obrt, ali industrijo. Pojasnila daje A. Gastl v Stebnu, p. Mallestig na Koroškem. 6393

Slavnemu občinstvu v ljubno naznanjam, da sem s 1. septem. v lastni hiši v Medvodah pri kolodvoru otvoril

narodno restavracijo

in sobe za tujce, kjer se točijo pristna dolenjska in štajerska vina. Ob vsakem času mrzla in gorka jedila.

Priporoča se

J. Kolenec.

Knjigovodstveni strokovnjak

najboljše vpeljan pri državnem in zasebno-industrijskem velepodjetju, popoln bilancist, verziran tudi v zemljiško-knjižnem in bančnem poslovanju, na glaslo kot knjigovodstveni strokovnjak, se je odločil za potrebo se posvetiti raznim velepodjetjem, ki, trebojo vestransko knjigovodstvene vpeljave. Na zahtevo se vpošljejo originalna izprijevala, iz katerih se lahko razvidi, da je ponudnik res prvovrsten strokovnjak v tem oziru. — Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod "Irgioy 110/6444".

Gradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica boljših služb

G. Flux

Gospodsk. ulica 4, I. nadstropje levo.

Išče nujno mnogo dobrih in priprosth kuharic tudi k dvema osebama, poleg hišne in postrežnice, za Ljubljano, Zagreb, Sisak, Karlovac, Beograd, Split, Sarajevo itd. Dobra plača, gotni denar tu. 4 do 6 gospodičen k otrokom pod dobrih pogoji, 5 do 6 sobaric znane dobre fine hiše, plač. natakarcia, bližina Ljubljane, 2 podnatakarcia, serviranica, več deklet za vse.

Pri zunanjih naročilih znamka za odgovor. Reflektira se samo na dobra izprijevala ali pridne začelnice.

Kdor želi naslove

dobrih in zanesljivih stanovanj ali če ima stanovanje za oddati naj se obrne na naslov: "Dijaka stanovanja" poštno ložeče, Ljubljana. Priložiti je 10 K za odgovor ter stroške.

G. F. Jurasek
upravitelj glasovnih
v Ljubljani
Wolfova 12.

Izvršujem uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev specielno strokovno, točno in ceno.

Miši, podgane, stenicice, ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim K 12, za podgane K 16, za ščurke posebno močna vrsta K 20; tinktura za stenicice K 15; uničevalec moljev K 10 in 20; prašek proti mrčesom K 10 in 20; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5-12; mazilo za uši pri živini K 5-12; prašek za uši v obleki in perilu K 10 in 20; tinktura proti mrčesom na sadju in zelenjadi (uničev. rastlin). Prašek proti mravljam K 10. in 20. Pošlila po povzetju Zavod za eksport M. Janker, Petrinjska ul. 3, Zagreb 15. Preprodajalci popusti!

Kruta usoda nama je ugrabila najin najdražji zaklad, edinega sinčka

Borisa

po kratkem trpljenju, v nežni dobi 2 leti

Pogreb nepozabnega miljenca se vrši nedeljo 11. t. m. ob 3 uri popoldne iz mrtvašnice na pokopališču na Žaljah.

V Kamniku, 9. 9. 1921.

Neutolažljivi stariši:
Ing. Fanouš Kouzak in
Minka roj. Orošnova.

Brez posebnega obvestila.

Po dolgi, mučni bolezni mi je kruta smrt iztrgala iz rok mojega spoštovanega, povsod priljubljenega moža

Josipa Škerjanec

skladščnega mojstra juž. žel. v pokoju.

Umrli je dne 7. septembra v Kandiji pri Toplicah na Dolenjskem, kamor si je šel iskat zdravja. Pokopan je bil dne 8. septembra v Kandiji.

V LJUBLJANI, dne 10. septembra 1921.

Žalujoča žena.

Ivana Stöckl, naznanja v svojem in svojih sorodnikov, imenu da je njen nad vse ljubljani oče, svak gospod

Ernst Stöckl

trgovec v Ljubljani

danes ob pol 8. zjutraj, previden s sv. zakramenti po kratki mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb preblagega pokojnika se vrši v nedeljo 11. septembra ob tričetrt na 6 iz hiše žalosti Wolfova ulica 5 na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, 10. septembra 1921.

Sprejme se prodajalka

za trgovino z mešanim blagom in glavno zalogo tobaka A. Moser, Radeče pri Žid. mostu.

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

IVAN BRIGELJ, Dunajska c. 18, se priporoča. Izvršitev točna cene 1250

L. Mikuš
Ljubljana, Vestni trg št. 15.
priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

I. Jugoslovanska tovarna
za gume in kovinske
predmete d. z. o. z.
Slovenska Bistrica.
Oferiramo naše prvovrstne
rožene gume v vsaki
velikosti in po vsakem
vzoru s cenami brez
konkurence.
Zahitujte cenike! Prodaja na veliko!

NOVO! Josip Kostanjevec: NOVO!
KRIVEC, roman.
Cena broš. izvod 10 D. Trdo vezanega 12'50 D.
Tiskala Zvezna tiskarna v Ljubljani. — Naroča se pri pisatelju v Mariboru, Ob železnici štev. 6/II.

Karel Čeč, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani, javlja v svojem, svojega sinčka Dragota kakor tudi ostalih sorodnikov imenu, da je naša preljubljena soproga, najblažja mamica, oziroma sestra, teta in svakinja, gospa

Hilda Čeč, vd. Šeber, roj. Velepich

danes dne 9. septembra ob 10. uri dopoldne po komaj šestdnevni mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, bogu vdana v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši v nedeljo 11. t. m. ob 4. uri popoldne z Grubarjevega nabrežja št. 6 na pokopališču k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v cerkvi sv. Jakoba v petek, dne 16. t. m. ob 7. uri zjutraj.

Predrago pokojnico priporočamo vsem znancem in prijateljem v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, 9. septembra 1921.

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti mojega nepozabnega soproga

Avgusta Peruzzija

prokurista Jadranske banke

mi je določilo toliko iskrenih dokazov sočutja, da mi je nemogoče izreči svojo globoko hvaležnost vsakomur posebej. Zato se zahvaljujem tem potom predvsem sl. ravnateljstvu Jadranske banke za idealno požrtvovalnost tekom bolehanja predragega mi pokojnika ter vsem njegovim prijateljem in znancem za njih tolažilne posete tekom strašne dobe. Iskreno hvalo izrekam vsem č. ž. udeležencem njegovega pogreba, darovalcem vencev in šopkov, zastopnikom bank in dcnarnih zavodov, odličnim pevcom, bratom Sokolom in g. starosti dr. V. Murniku, vsem prijateljem, znancem in še posebej vsem damam.

Vseobče to sočutje mi je v moji neizmerni tugi vir tolažbe, za katero ostanem vsem in vsakemu vedno hvaležna.

V Ljubljani, 9. septembra 1921.

Pavla Peruzzijeva s hčerko Pavlo.

Prodaja se

v Mariboru ob glavni cesti enonadstropna hiša, oddaljena 2 minuti od kolodvora, z devetimi stanovanji, s trgovskim, za vsako obrt pripravljenim lokalom, in velikim vrtom. Pojasnila daje Marija Novak, Maribor, Ruška cesta 49. 6281

Trgovski sotrudnik

mešane stroke, sedaj pri orožništvu, 26 let star, vešč slovenskega in nemškega jezika, išče službe s 1. dec. 1921. Gre tudi na Hrvaško. Ponudbe pod "Trgovski sotrudnik 6423" na upravo Slov. Narodn. 6427

Sprejme se

dobro izurjena prodajalka in knjigovodkinja za krojaško nakupovalno društvo v Ljubljani. Nastop službe 15. sept. 1921. Ponudbe s priporočili in zahtevami na naslov Ivan Kersnič, načelnik krojaške zadruge, Resljeva cesta 1, I. nadstropje desno. 6382

Lovci!

Lovske puške vseh sistemov, od najfinjših do najnavadnejših, različno municijo in reparaturne vsakovrstnega orožja kakor montažo daljnogledov poskrbi

Janko Mišic,

puškarski strokovni učitelj in zastopnik slovenskih puškarijev v Borovljah (Avstrija). 5731

20 prima klavirjev

pianinov, harmonijev

Förster, Bösendorfer, Heitzman razstavljenih pri tvrdki

ALFONZ BREZNIK

biv. učitelj Glasb. Matice, LJUBLJANA, Kongresni trg 15.

(pri nunski cerkvi)

Prodaja tudi na obroke. — Največja tvrdka in izposojevalnica v Jugoslaviji. — Velikanska zaloga violon, vsega glasb. orodja, strun [engros detail] in muzikalij.

Prodaja posode.

Porcelan, emailirana in luksusna posoda

na vrtu Resljeva cesta 4

od 12. do 24. t. m.

Ana Kus.

Sprejme se izvežbana

prodajalka

v papirni in knjigotrski stroki. Pismene ponudbe pod "Izvežbana št. 7." na uprav. Slov. Naroda.

AND. ČERNE

stavbno podjetje

Ljubljana:

Linhartova ulica št. 9
Sv. Petra cesta št. 23j

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela najceneje in najsolidnejše. Zgotavlja načrte od najpriprostejše do najbogatejše izvršbe.

Prospekti na razpolago.

Paviljon G, št. 177.

Razprodaja

zadnjih pariških novosti kakor: kostumov, plaščev, večernih kostumov in kožuhov od 12. — 18. t. m.

Grefl Sernec, Ljubljana, Cesta na Rožnik 5.
Paviljon E, št. 43.

Hrv. industrija katrana d. d.

Zagreb.

Proizvodi od katrana i kolofonije, krovna ljepenka, sve vrste sredstava za izoliranje proti vlagi, tehničke masti kao i ulja itd.

SKLADIŠTA: Beograd, Brod na Savi, Ljubljana, Novi sad, Pečuh i Osijek.

Slike

dr. Tavčarja

se dobljo

v Narodni knjigarni

Pri večjem odjemu primeren popust.

L. C. MAYER
LJUBLJANA
Ustanovlj. 1834.

MANUFATURA

EN GROS

EN DETAIL

Sprejme se več raznašalcev Slovenskega Naroda.

Večja vodna moč na Gorenjskem

pred časom tam večja tovarna, katera je pa pozneje pogorela, je
na prodaj

vsled opuščene misli graditi novo tovarno — Naslov pove uprava
Slovenskega Naroda. 6405

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga poljedelskih strojev,

LJUBLJANA, Dunajska cesta 16

priporoča najboljše poljedelske stroje, stroje in orodje za rokodel-
ce, stavbeni material in kuhinjsko posodo.

Na debelo.

Na drobno.

Žimo za žimnice

vseh vrst, od preprostih do najfinjših izdeluje in ima vedno v zalogi
trdka

tovarna za žimo **Jos. Knific** tovarna za žimo

Štražišče pri Kranju (Slovenija).

Najstarejša sedlarska delavnica

Jos. Köhler,

sedlarstvo

LJUBLJANA, Dunajska cesta 19

priporoča izdelane konjske opreme ter vse sedlarske
potreščine.

DELO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

Mednarodno transportno d. d.

Jos. J. Leinkauf — Emil Eichhorn

Zagreb, telef. br. 3—22. Brzjava: Jugospedit.

Podružnice: Brod na Savi, Bos. Brod., Osijek, Vukovar, Novisad, Koprivnica.

Ljubljanski veliki semenj.

Jugoslovenski Lloyd Beograd d. d.

Največja jugoslov. tekstilna tvornica v Mariboru, Ruška cesta 45, izdeluje kon-
fekcijo za moške, obleke za delavce, dečke, sport in perilo. — Naročite takoj.
Vsako količino. — Samo na debelo.

Tehnični oddelk Beograd gradi elektr. centrale, dobavlja vse stroje.

Oglejte si paviljon E stojnica 30 in 49.

Slovenska gradbena družba z o. . z Ljubljana

tehniška pisarna v tovarni Keršič.

Izvršuje vse vrste visokih in globokih stavb, betonske in železo-
betonske gradbe, vodne gradbe, električne centrale, izkoriščanje vodnih
sil, moderne industrijske gradbe, mostne gradbe.

Posebnosti našega proizvodstva:

Leseni polnostenski nesilci z velikimi razponi, lesena in kombinovana
skladišča, tvorniško izdelovanje zložitljivih stanovanjskih hiš.

Kolarški oddelki:

Izvršuje vse vrste luksuznih in tovornih vozov, karoserij, samokolnic itd.

Strešno lepenko,

lak za konzerviranje z lepenko kritih
streh, asfalt, katran, lesni cement, ksil-
loli (najcenejši karbolini), watproof
za izsuševanje vlažnega zidovja in izo-
liranje proti vlagi, zidno in strešno ope-
ko, apno, cement in druge stavb. potreb-
ščine dobavlja **Ljubljanska ko-
mercijska družba, Ljubljana,
Bleiweisova cesta 18.** 5490

Remenje

prvorazredno Knochovo za pogon stro-
jeva u dimenzijama 30—250 mm prodaja
jeftino sa skladišta. Glavno zastopstvo
za Jugoslavijo **Frković i drug, Za-
greb, M. snička ul. 5.** Telefon 4—45.
**Podružnica Ljubljana, Stritar-
jeva ulica 7,** telefon 4—22. 5803

Pozor!

Več tisoč hektolitrov ovinih, skladiš-
nih in transportnih sodov, velike kom-
pletne asbestne okrogle precejalne
močne vinske sesalke s la cevmi, velike
stiskalnice z vrečami, tehničnimi, deci-
malno tehnično in uteži, (Fassphrödel)
patent pločice za sođe, kakor tudi za-
maški v vseh velikostih, posode iz lesa
in bakra, vizji klej, želatina in različno
drugo blago, se poceni prodajo. Löss-
niga, Maribor, Koroška cesta 10. 6097

Imam na drobno v zalogi večjo
množino

prešitih odev,

(kovtre)

od 450—600 K.

**KARL PRELOG, Ljub-
ljana, Starl trg št. 12.**

Ugodna kupna prilika!

Lepo posvetilo na deželi z okoli 60
oralov zemlje, od te je skoraj 20 ora-
lov gozda in s primernim pravom za
pašo se proda. Posvetilo obsega dve
posetivi, lepo na novo zidano hišo,
prav dobre hleve in gospodarska po-
stopja, ter se nahaja v Durnbachu, ob-
čina Mozeli. Vsa poljopja so krita z
opeko; gozd ni izsekán. Pojasnila daje
astnik Ivan Meierle v Durnbachu št. 9.
ali Karel Kresse v Livoldu št. 4. 6428

Jetika!

Specialist za pljučne bolezni

Dr. Pečnik

ordinira v torek in petek: 11 — 12 ur
in 2 — 4 ure v **Mariboru, Razlagova
ulica 21.**

Vse druge dni pa **St. Jurij ob I.** 327

Brašno (moko)

prvorazrednih bačkih in banat-
skih mlinova nudi uz najjeftinije
dnevne cijene sa svog skladišta
u Zagrebu.

Veletrgovina brašna
**Vjekoslav Wieland i drug, Zagreb,
Hlica 191.** Telefon 6-43

Sokoli!

Telovadni čevlji

vseh mer zopet v zalogi pri
H. Seljak, Ljubljana,
Prešernova ulica 52. 4918

Velika zaloga čevljev in potrebščin

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino

„pri Zlati lopati“ 6186

(prej Hamerschmidt)

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

nasproti križevniške cerkve.

Zaloga cementa.

Zahtevajte
cenik

zastoni

n poštne prosto

H. Suttner

Ljubljana 4,

Mestni trg št. 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna ur v Švic

Trgovci, nudim Vam

žitno - sladno kavo

no najnižjih dnevnih cenah. **J. Rojo,**

Moste - Ljubljana, električno izde-

lovanje žitno - sladne kave. 5678

Alfonz Breznik

bivši učitelj Glasbene Matice,

Ljubljana

Kongresni trg št. 15.

Prvorazredni klavirji, pianini

in harmoniji: Förster, Ba-

sendorfer, Heilmann in drug

tradi na obroke in posode.

VIOLINE in vsi ostali instru-

menti v bogati izbiri.

TRG na Plo vseh vrst na debelo in drobno

NAJVEČJA TVORNA V JUGOSLAVIJI

Tovarna kartonaže in

papirne industrije

J. Bonač sin

Ljubljana, Čopova cesta št. 6

ima razstavljene svoje izdelke

na ljubljanskem velesojmu pavi-

ljon E/5. 6402

Ljubljanski veliki sejem

Anončni zavod
Drago Beseljak & dr.
Ljubljana, Sodna 5.

Anončni zavod
Drago Beseljak & dr.
Ljubljana, Sodna 5.

Damske, moške klobuke

preoblikuje po najnovejši sportni in luk-
usni modi pod lastno kontrolo **Aloj-
z Jančič, Slomškova ulica 27.** Isto-
tako se sprejemajo vsakovrstni klobuki
v popravilo pri ljubljanski tvrdki **So-
lej Strnad, Prešernova ulica, v palači**
Mestne hiše. Delo solidno, postrež-
a točno. 6243

Nogavice

z znamko „ključ“ in brez nje
pri Tvornici čarapa, Sarajevo
Samo na veliko! Cenik zastoni.
Par nogavic znamke „ključ“ tra-
ja kakor 4 pare drugih.

„Panonija“ d. z o. z.

tovarna za stroje in aparate v Ptuj (Slovenija)

lobavi po najnižjih cenah posebno tudi **brizgalke** raznih sistemov proti pero-
nosperji i za ožvepljanje, nadomestne dele raznih strojev posebno tudi za čov-
ljarsko industrijo, vsakovrstne armature za vodo, plin in paro, vijake za ko-
vine itd. **Velesojem v Ljubljani, paviljon F št. 131.** 6258

R. Miklauc,

Ljubljana, Pred škofijo št. 3. — Lingarjeva ulica

priporoča

sukneno, manufakturno in pleteno blago. — Prodaja na debelo in na drobno.

Ustanovljeno leta 1869.

Veletrgovina z vinom

PETER ŠTEPIC

Ljubljana — Sp. Šiška.

Raznovrstna štajerska in dolenska vina.

OBLEKE

moške, fantovske in deške, mikado, raglane,
površnike, kožuhe, jahalne hlače, specija-
litate v otroških oblekah (kostu-
mih) in drugo konfekcijo od najpriprostejšega
do najfinjšega kroja in najboljši izdelavi ter

razno sukno, hlačevino in podlogo

nabavite najceneje edino to pri

konfekcijski industriji **FRANDE**

(Fran Derenda)

Ljubljana, Emonska cesta 8. — Telefon št. 313.

Vdeleženo Ljubljanskega vzorčnega velesojma. Paviljon E,

oddelek št. 52. 6067

POZOR! Ali ste že naročili???**Šolske potrebščine?? pisarniške potrebščine, vse vrste papirja**

šolske tablice štev. 2-3, vse vrste zvezkov 8-100 listov, črnilo od 1/8 do 1 lit. stekla, kovrte v vseh velikostih, vse vrste svinčnikov, pis. map ter nožev. Razpošiljam na veliko in malo.

JOSIP OMERZA, Ljubljana, Dunajska cesta 6, I. nadst.

Zahtevajte cenik.

Pri večjem naročilu trgovci, uradi, zavodi — popust.

Ljubljanski veliki sejm - paviljon E, oddt. št. 35**Keramična industrija****Ing. Pavlin I dr., Petrovče pri Celju, Slovenija,** priporoča svojo bogato zalogo blaga iz majolike in kamenine raznih namiznih in umivalnih servizov, vaz, žardinjer stenskih krožnikov, namiznih nastavkov, krožnikov raznih vrst, vrčev skled itd.**Največja zaloga****moških in ženskih izgotovljenih oblek**
v trgovini**O. Bernatovič****Ljubljana, Mestni trg 5-6.****Po znatno nizkih cenah.****Na velesejmu nimamo razstave.****Wiener Hutfabrik****Sax & Mandl, Wien, Mariahilferstrasse 101.**

vabi svoje cenjene jugoslovanske odjemalce, ki obiščejo dunajski velesejem, za nakup sortirane zaloge. Znana dobra kakovost.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

*

*

*

*

*

A. & E. SKABERNE
Posebni oddelek za pletenine
in ikotažo in perilo.**Automobili -- motorji -- kolesa**

pnevmatika -- vsi deli in oprema

en gross -- en detail

J. Gorec, Ljubljana, Gosposvetska cesta 14.**Semenji Paviljon H. šte. 250.****Modni salon**
Stuchly - Maške**Ljubljana****Zidovska ulica šte. 3.****Dvorski trg šte. 1.**

Priporoča

največjo izbero
spomladanskih
klobukov čepic
in slamnikov.Popravila se
točno izvršujejo.Žalni klobuki v
zalogi.**Šolske knjige in potrebščine**

priporoča

**Narodna
knjigarna****Prešernova ulica 7.****Avs. Agnola, Ljubljana**priporoča svojo zalogo
stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvi-
rov in vseh v to stroko spadajočih
predmetov. Steklo za okna vseh vrst
vedno v zalogi. 4013**Tvornica šesira****Vilim Vanek, Zagreb, Gunduličeva 21.**Preporuča za gospodu klobučare razne
šumice, vrpce kao i sav klobučarski
pribor uz jeftinu cijenu

gg. trgovci i medistice

dobivaju šesire na veliko vrlo jeftino
uz dnevne cijene. Brza i solidna
posluga. 5365**Puškarna v Kranju reg. zadr. z o. z.**Izdeluje vsakovrstno
novo orožje.Popravila se izvrše
strokovnjaško.Oddelek za prodajo
municije, revolver-
jev, pištol i. t. d.

Ceniki na zahtevo.

Trstje za strope izdeluje in prodaja
na debelo in drobno m² po K 4— pri
večjih naročilih znaten popust. Steiner
Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trnovo, 26

Klaviro

ugrizuje in popravlja
solidno in točno
ter gre tudi na
deželo.

Feliks Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45.

Paviljon G 161**Austro Daimler in Puchwerke A. G.****Zastopstvo:****RUDOLF HILLE, Ljubljana, Gledališka ulica 2.****Osební luksuzni avto:****Austro Daimler 35 PS****Puchwerke A. G. 20 PS Tipe XII.**Locomobila (Zugtriebwagen) „Ma“ Austro-Daimler 6 PS. Puchovo motorno
oralo „Excelsior“ 35/40 PS. Puchov motorni voz za poljsko železnico 4 PS.**Splošna prometna banka**

podružnica v Ljubljani preje I. C. Mayer,

Ljubljana, Marjin trg šte. 5.

Brzjavi: Prometna Ljubljana.

Telefon št. 11 in 577.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih
papierjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti
vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v
tu- in inozemstvu, safe-deposits i. t. d.**„TEXTIL“ DIONIČKO DRUŠTVO ZAGREB**

U vlastitoj novogradnji

Ulica Račkoga (Sajmište)

(Izravno od Jurišičeve ulice)

Tvorničko skladišče sviju vrsti manufakturne robe

Veliki izbor ommene, sukneene robe, stola, barketa, kladivne, platna, zefira, žutice.

Suknenih i pletenih zimskih rubaca.

Samo na veliko.

Izravno voz iz prvorazrednih sojetskih tvornica.

Brzjavi: LIXET, Zagreb.

Brzjavi: LIXET, Zagreb.

POZOR! na paviljon H, prostor št. 239 kjer razstavi tvrdka
THE REX CO., LJUBLJANA
 najnovejši in najboljši razmnoževalni aparat **OPALOGRAH**
 in prvovrstni, svetovno znani pisalni stroj **UNDERWOOD**
 No zamudite prilike, si ta dva pisarniška pripomočka ogledati!

Aug. Agnola, Ljubljana
 priporoča svojo zalogo
 stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirov in v to stroko spadajočih predmetov. Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi. 6030

Parketne deščice
 v vsaki množini hrastove ali bukov
 dobavlja in poklada v mestu in na deželi
Anton Bokal, Ljubljana
 Slomškova ul. 19. Telefon int. 527.
 Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, preložitve, hobljanje in likanje starih podov z voskom.

Delo točno in solidno.
Josip Kregar
 oblasitveno preiskušeni mestni tesarski mojster.
 Cesta na Kodeljevo št. 2.
LJUBLJANA

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela in sicer vodna in nadtalna ter umetno tesarstvo. Prevzamem po danih kakor tudi po lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, verande, vrtno utice ter razna vrtna arhitekton. dela, stopnice, dekorativne stropne ter dekorativne stenske opaze.

MENJALNICA
 SLOVENSKE ESKOMPTNE BANKE
 v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora.
 Kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah. — Ima poseben borzni oddelček. — Prevzema vse bančne posle.
 Telefon št. 3. Telefon št. 3.

ŠOLSKI ZVEZKI
 za ljudske in srednje šole, na razpolago v vsaki množini. Priznana najboljši izdelki iz belega, finega papirja in močnih ovitkov.

Učiteljska tiskarna
 Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Najnižje cene! Zahtevajte cenik! Točna postrežba!
 Ljubljanski veliki semenj, paviljon E, št. 4.

Oblačilna industrija
A. Kunc
 Ljubljana, Gosposka ulica št. 7
 proizvaja
 moška in deška oblačila
 vseh vrst.
 Prodaja na debelo in drobno
 Prvovrstni kroj! Solidno delo!
 Izvanredno nizke cene!
 Na Ljubljanskem velikem semnju: paviljon E, odd. 54

Strešno lepenko
 ima v zalogi najceneje
Jos. R. PUŠ, Ljubljana,
 Gradaška ul. 3.
 Telefon 513.

14de se
mesačna soba
 s posebnim vhom eventualno z oskrbo, ali pa manjše stanovanje z opravo ali brez oprave proti zelo dobri najemnini. Ponudbe na poštini predati št. 33. 4805

Hiša v Ljubljani
 Selenburgova ul. št. 6. se prodaja.
 Poleg hiše je veliko stavbišče. Natančneje se poizve v tovarni V. Scagnetti, Ljubljana, Cesta na Gorenjsko železnico 16. (za državnim kolodvorom). 6120

Ivan Zakotnik, mestni tesarski mojster.
 Ljubljana, Dunajska cesta 48. — Telefon št. 379.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje, itd.
 Gradba lesenih mestov, jezov in mlizov.
 Parna žaga, tovarna furnirja.

Mehanična orodarna - terlinica - predilnica

Anton Šinkovec Kranj - Grosuplje

Centrala Grosuplje Telefon Grosuplje 1
 razstavlja svoje izdelke na ljubljanskem velikem semnju paviljon E št. 39, katerega obisk uljudno priporoča. 6165

Več rabljenih
dvokoles, šivalnih strojev in otroških vozičkov
 v dobrem stanu se ceno prodaja. Ljubljana, Karlovska cesta 4. 6048

Atelje Helios
 Veličan Bešter, Aleksandrova
 cesta 5, LJUBLJANA.

Izdeluje moderne slike v vsaki velikosti.

BAKULA (Holzstabge- TRSTJE webe)
 za stropne in stene izdelujem z najmodernejšimi stroji ter dobavljam takoj v vsaki množini najceneje
Jos. R. Puh,
 Ljubljana, Gradaška ul. 22. Telefon 513.

Velika zaloga in po ceni: **Dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika** in vsako vrstni deli **F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28.** Sprejemajo se dvo- kolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji v popravilo. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4. 6047

„Tribuna“
 tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
 Ljubljana, Karlovska ce- sta 4, Zvonarska ul. 1.

Priporoča se
 papirna trgovina

IVAN GAJŠEK,
 Ljubljana

ki ima veliko zalogo vseh vrst papirja

trgovske in poslovne knjige, pi- sarniške in šolske potrebščine kakor tudi lastno založništvo šolskih zvezkov „TABOR“ ki se izdelujejo v knjigovozni- ci, **M. Bivic, Sv. Petra c. 29** ki izdeluje tudi galanterijska dela.

Pozor, trgovci s klobuki!

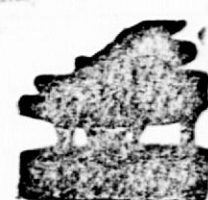
Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej imam v veliki zalogi; tudi lepe velourne klobuke. **Franjo Cerar, tovarnar v Stobu, pošta Domžale.** Tovarna je oddaljena 7 minut od postaje Domžale. Cene primerno nizke, postrežba točna.

Na velesejmu se nahajajo v paviljonu E. št. 41, najnovejši vzorci.

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska c. 8

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih in vodovodnih instalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Proračun brezplačno in poštino prosto. Popravila točno in po najnižji ceni. Pločevinasta embalaža kakor konve za firnež, olje, bencin, doze za barve, kandite in konzerve.

Največja zaloga klavirjev in pianinov
 v Ljubljani pri trditvi

Jerica Hubad roj. Dolenc

Ljubljana, Hlüberjeva ulica št. 5,

priporoča v nakup najboljših instrumente prvovrstnih tovarov po solidnih in zmernih cenah.

Časni razstavljeni paviljon na Ljublj. velikem semnju od 3.—12. sept. 1921.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode
 delniška družba v Ljubljani.

Telefon št. 1—67 (Ljubljana)

Brzjavlj: Papirnica Vevče

Tačasnna centrala: Papirnica v Vevčah. Pošta: D. M. v Polju pri Ljubljani.
 Postaja južne železnice: Zalog.

Papirnice v Vevčah, Papirnica, tovarnica celuloze in lesovine v Goričanah in tovarnica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja

Papir iz tkanine, brezlesni pismeni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost, karton in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept - meliran, nebeljeni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavni svitki in papir za naustnike (stročnice). Navadni tiskovni kuler in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

Izvleček iz voznega reda
 z veljavo od 1. junija 1921.

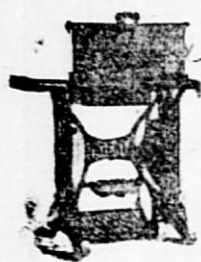
Državna železnica		Južna železnica	
Odhod iz Ljub.	Prihod v Ljub.	Odhod iz Ljubljane	Prihod v Ljubljano
5:15 proti Jesenicam	7:10 z Jesenic	0:40 proti Dunaju, brz.	0:20 z Zid. m. (Zagreb) S. O. E.
6:35	10:35	5:18 . . . Mariboru (Zagreb)	3:03 . . . Dunaja (Zagreb)
12:—	20:43	6:17 . . . Zid. mostu, S. O. E.	5:03 . . . brz.
18:34	22:53	6:40 . . . Mariboru, meš.	7:31 . . . Zidanega mosta
6:34 proti Nov. mesta	5:41 iz Nov. mesta	11:35 . . . Dunaju, brz.	10:41 iz Spilja (Zagreb)
12:46	8:03	12:06 . . . Dunaju (Zagreb)	11:28 z Zidanega mosta, brz.
17:58	14:13	14:20 . . . Zidanemu mostu	14:55 . . . Dunaja (Zagreb)
23:18	20:20	15:55 . . . Zid. m. (Zagreb) brz.	17:01 . . . Dunaja (Zagreb), brz.
7:40 proti Kamniku	6:30 iz Kamnika	17:35 . . . Mariboru (Zagreb)	20:30 iz Maribora, meš.
13:10	13:—	23:55 . . . Dunaju (Zagreb)	21:40 . . . Spilja (Zagreb)
14:10	17:30	0:42 proti Trstu, S. O. E.	0:06 iz Trsta, brz.
18:50	22:18	5:27 . . . brz.	5:44 . . . S. O. E.
		5:50	7:22 . . . Rakeka
		11:55 . . . brz.	10:45 . . . Trsta
		14:25 . . . Rakeku	10:59 . . . brz.
		17:31 . . . Trstu, brz.	14:22
		17:50	21:52
		7:40 na Vrhniko	6:23 z Vrhnike
		13:18	10:20
		19:20	17:22
		22:10 . . . ob ned. in praz.	21:15 . . . ob ned. in praz.

Zveza z Rogoško Slatino. Od 6. julija do 1. oktobra 1921, v času letoviške sezone v Rogoški Slatini bodo ustajali brzovlaki na postaji Grobelno. Odhod iz Ljubljane ob 11:35, prihod v Grobelno 13:43. Odhod iz Grobelnega ob 16, prihod v Rogoško Slatino ob 17. Odhod iz Rogoške Slatine 13:39, prihod v Grobelno 14:45. Odhod iz Grobelnega v Ljubljano 14:57, prihod v Ljubljano (gl. kol.) 17:01.

Tovarna pletenin in tkanin JOSIP KUNC in komp., Ljubljana, Poljanski nasip št. 10.

Izdeluje berlinske rute, volnene račel-rute, fantazijske rute, fantazijske šale, angleške športne šale in čepice, svilene modne šale, pletene svilnate samoveznice in naglavne rute (Cachenez).

Sve vrste šivačih strojeva

Iz tvornice
„Kaiser“, „Naumann“,
„Vesta“
uz tvorničke cijene,
neposredno iz tvornice
ili ocarinjeno sa skla-
dišta Zagreb nudi

Posebni odlo za šivače stro-
jeve na veliko
— glavno zastupstvo —

Em. Fischer, Zagreb,
Jurišićeva ul. 6.
Telefon broj 3-98.

Doknadni dijelovi šivačih strojeva i
dvokolica te prvorazrednih inozemskih
pnevmatika na veliko i malo.

Tražite ocljenik.

Edina tovarniška zaloga
šiv. strojev za rodbin-
sko in obrtno rabo, v
vseh opremah, mater-
jal predvojni. Dalje
igle, olje, posamezni
deli za vse sisteme
na veliko in malo.

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Večletno jamstvo. — Ugodni plačilni po-
— gojl. — Popravila se sprejemajo. —

Na veliko in malo po-
trebščine za šivilje, kro-
jače, čevljarje in sed-
larje, sukanec, čevljar-
ska preja, toaletne po-
trebščine, modno bla-
go, pletenine i. t. d.

Inženier dr. Miroslav Kasal

Ljubljana, Eliščarjeva št. 7.

Specialno stavbe-
no podjetje za ba-
tonske, železob-
tonske in vodne
— zgradbe. —
Izraba
vodnih sil.

Jugoslovanska banka d. d.

Dein. glavn. K 200,000.000—

Centrala v Osijeku.

Rezerve K 50,000.000

Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.

Rupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše.

Obreštuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči
račun po najvišji obrestni meri.

Kolesa „Puch“ in „Waffenrad“

pnevmatika Dunlop, Reithoffer, Aquilla se kupi
najceneje pri tvrdki

Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Zaloga pohištva KAROL PREIS, a. v. MARIBOR-U,
se je preselila

v Gosposko ulico 20, Pirchanova hiša.

Velika zaloga, lesenega, železnega in tapetniškega pohištva.

Ceniki na razpolago!

Na debelo!

Eksport!

Na drobno!

Ne pozabite obiskati našo podružnico, katera je
prejela veliko množino vseh vrst

SINGER

šivalnih strojev, SINGER igel in strojnih delov, SINGER olja, sukanca in svile.

Lastna mehanična delavnica povečana! Prodaja na primerne obroke!

Singer šivalni stroji Bourne & Co, New York.

Podružnice: Ljubljana, Seidenburgova ul. 3, Novo me-
mesto, Maribor, Zagreb, Karlovec, Osijek, Brod na Savi, Varaž-
din, Novi Sad. — Zastopstva v vseh večjih okrajih in mestih.

Tovarna JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4

Podružnica: Seidenburgova ulica 4.

PODRUŽNICE:

MARIBOR

NOVO MESTO

KOČEVJE

Gospodsk. ul. 38.

Glavni trg

št. 29.

Barva vsakovrstno blago.

Kemično čisti obleke.

Svetilolika ovratnike, za-

pestnice in srajce.

Glavno zastopstvo avtomobilov

„FIAT“

Wien — Turin sejamski prostor paviljon E 65.

O. Žužek, Ljubljana, Sodna ul. 11, telef. (interurb. 461)

Tudi več prvovrstnih rabljenih avtomobilov na prodaj.

Tovarna

čevljev

Peter Kozina & Co.

TRZIC (Slovenija).

Glavna pisarna in zaloga na debelo in drobno:

LJUBLJANA, Breg 20.

Izdeluje čevlje za gospode, dame, dečke, deklice in otroke iz
lak-, boks-, ševro-usnja in drugega materijala.

Najmodernejšo obliko!

Najsolidnejši izdelki!

Posetite našo razstavo na velesemnju.

A. ŠARABON

veletrgovina

V LJUBLJANI

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje,

moko, deželne pri-

delke in raznovrstno

rudninsko vodo.

„ Ceniki na razpolago. „

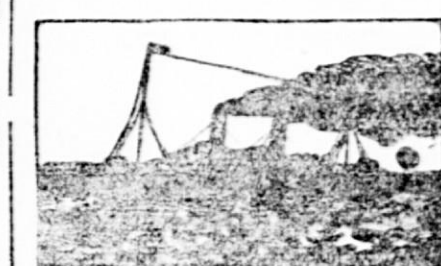
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z elek-
tričnim obratom.

Preja iz pavole in ovčje volne

Velika zaloga znamke D. M. C.

Dojava vsake količine

Dopisi na: ED. VELICOGNA, Trieste, Piazza della Borsa 9.

Pojasniti deje in voz
ne hite prodaje

SIMON KMETEC,

glavni zastopnik za Slovenijo v
Ljubljani, Kolodvorska ulica 28

COSULICH - LINE

prej (Avstro-Amerikana) Trst - Amerika
prevaž. potnike v New York redno 3 krat v ju-
no Ameriko po 1 krat mesečno.

Odplov brzoparnika President Wilson
19. septembra, odplov poštne parnika „Ar-
gentina“ 22. oktobra odplov poštne parnika
„Belvedere“ 5. oktobra.

Tovarna stolov in lesnih izdelkov Jos. Stadler

Ljubljana, Sodna ul. 11.

Telefon (interurb.) 461.

Stoli in mize v porabi na velikem semnju samem ter različnih
pivovarniških in kavarniških paviljonih. Informacije pri Žužek,
sejamski prostor E 65. 6317

Stavbno in umetno mizarstvo

A. Rojina in Komp. - Ljubljana

Telefon 490

Poštni čekovni račun 11.683

Telefon 232

STAVBNI ODDELEK

POHIŠTVENI ODDELEK

SLOMŠKOVA UL. 16

KOLODVORSKA UL. 8

Izdeluje: okna, vrata, portale, obstenje, izdeluje: spalnice, jedilnice, salone, pi-
stope itd. itd. v vsaki množini od naj- sarniške in hotelske opreme itd. v vsakem
enostavnije do najfinejših izvedbe. slogu iz mehk. in vsakovrstn. trdega lesa.

Najmoderneje urejen o podjetjel
Ponudbe in načrti brezplačno.

Semenj paviljon H št. 230.

FORD

Univerzalno motorno vozilo

Po celem svetu je Ford-avto splošno pri-
ljubljen vsled svoje trpežnosti, cenene obrata
ter brezkonkurenčno nizke nakupne cene.

Prostori za 5 oseb

tehta samo 700 kg

poraba bencina na 100 km 9 kg, maksimalna

hitrost na uro 65 km. Pri vsem tem pa tako

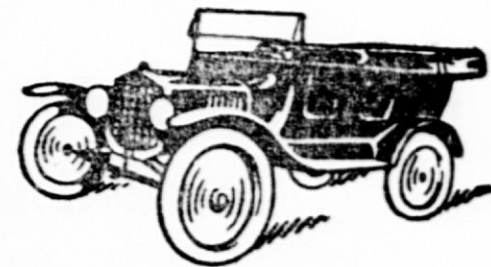
enostavno konstruiran, da bi lahko vsak otrok

z njim ravnal. Ali se more zahtevati še več?

Generalno zastopstvo:

Ljubljana

Dunajska c. 12.

Ford typ Touring kompl. opremljen
z električno razsvetljavo in starterjem,
kompl. pnevmatiko, franko Ljubljana.
Cena K 160.000—

Ant. Krisper, Ljubljana, Mestni trg šte. 26.

Paviljon H

Proizvaja in razpošilja na debelo: razne vrste čevljev za otroke
dekleta, mladeniče, ženske, moške, preproste in fine kakovosti;
za delavce so posebno močno izdelani.

Šolni po ceni brez konkurence.

Oddetek za galanterijsko robo na debelo: pletene čipke, sukno,
vezivo, razne čevljarske potrebščine, obedno pripravo, šolske
potrebščine, krtače itd. itd.

Izvoz zobotrebcev.

Stojnica št. 233